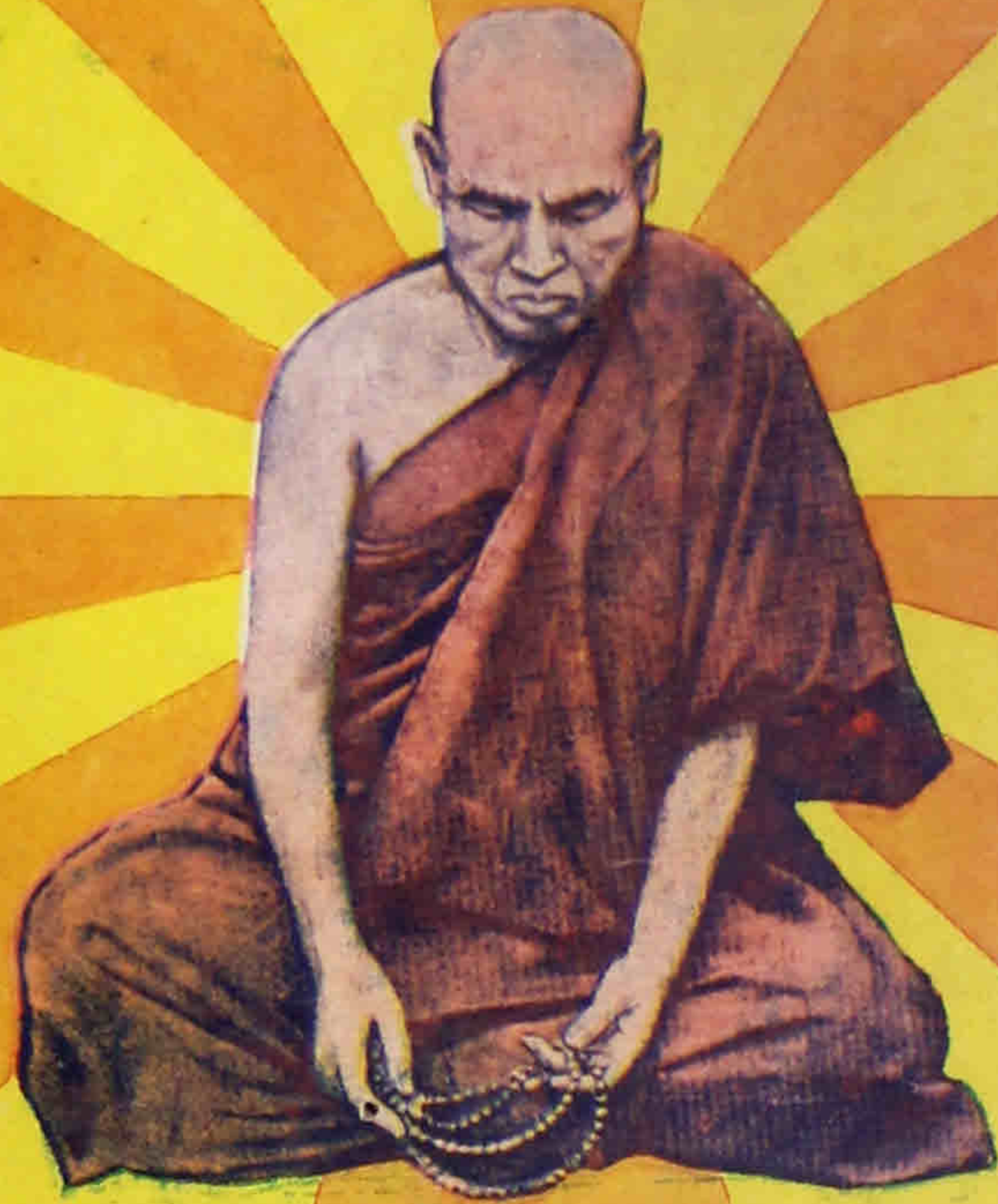

လယ်တီကမ္မဝါဒပဒ

၁၀

လယ်တီကမ္မဝါဒီပနီ

နပော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သဗ္ဗာသဗ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဥပသန္ဓဝကမ္မဝါဒီ ဇေခဏိ ဃ

ပဉ္စင်လောင်းတပါး ရဟန်းခပုံ

ဥပဇ္ဈာယ်ဓယူခြင်း အဆု အဖြတ်

သိမ်တွင်း သိမ်ပ တိုက်တွင်း တိုက်ပ အနိ နေ အဝေးနေ ဥပဇ္ဈာယ်ဟူက လုံးဝမရှိသော ပဉ္စင်လောင်းကို “နိရုပဇ္ဈာယက= ဥပဇ္ဈာယ်မရှိသော ရဟန်းလောင်း”ဟု ဆိုသည်။ ဤသို့သော ရဟန်းလောင်းကို ရဟန်းခ မပေးသင့်၊ ရဟန်းခပေးခြင်းအံ့၊ ဒုက္ကဋ် အာပတ် သင့်သည်။ ကံကား မပျက်စီး။

ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည့် ထိုသိမ်းတွင်း ပါကော ထိုတိုက်တွင်း ထိုတိုက်ပ အနိအဝေးမာပင် ထင်ထင်ရှားရှား ရှိခဲ့သော် နိရုပဇ္ဈာယက မဆိုရပြီ။ သဗ္ဗာယက ရဟန်းလောင်း ဖြစ်ပေါ်ပြီး ဤကြောင့် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည် ရဟန်းခရာ သိမ်အပြင်၌ မပါရှု သိမ်ပ တိုက်ပ အနိအဝေးမှာ နေခဲ့သော် ယင်း ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာထံမှာ ဥပဇ္ဈာယ်ဓယူစေ၍ ကမ္မဝါစာ ဖတ်မည်ရှိသောအခါ၌ မည်သည့်ဘန်းတော်ကြီးကို “ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ”ဟူ၍ မှတ်၊ ထိုဘန်းတော်ကြီး၏အမည်ကို “ဝိသ”ဟူ၍မှတ်၊ ဤသို့ အမည်ပေး၍ ဖတ်ကြားပြီးလျှင် ကမ္မဝါစာဖတ်ရာ ကာရကသံဃာတို့၌လည်း အာပတ်မသင့်တော့ပြီ။

ဒိဋ္ဌာနဂတိမှာ သက္ကရာဇ် ၁၂၃၃-ခုနှစ် တပို့တွဲလတွင် စစ်ကိုင်းချောင်း ဗန်းမော်ဆရာတော်ကြီးတိုက်မှာ ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော် ကြီး၏ တပည့် ရဟန်းလောင်းကို ဗန်းမော်ဆရာတော်ကြီးနှင့် သင်္ဘောဆရာတော်ကြီးတို့ ကြီးကြပ်၍ ဥပသမ္ပဒကံ ရှက်ဆောင်တော်မူကြစဉ်

ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ကြီး မကြွလာနိုင်ရှိသည်နှင့် ရဟန်းလောင်းကို စေလွှတ်၍ ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ကြီးထံမှာ ဥပဇ္ဈာယ် ယူစေ၍ ပြန်ရောက်မှ ဗန်းမော်တိုက်တွင်းရှိ ခဏ္ဍသိမ်မှာ ဥပသမ္ပဒကံကို ရွက်ဆောင်တော်မူကြသည်ဟု တဆင့်စကား ကြားရဘူးသည်။

ရဟန်းလောင်းမည်သည် သံဃာ့ဟတ္ထပါယ်အတွင်းမှာ ရှိနေမှသာ ကံမြောက်သည်။ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည်ကား သံဃာ့ဟတ္ထပါယ် အတွင်းမှာ ရှိမနေစေကာမူ ကံမြောက်သည်။

ဥပဇ္ဈာယ် လုံးဝမရှိသော ပဉ္စင်းခံမုဉ်းလည်း ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၏ အမည်ကို ဖတ်ကြားခြင်းပြုလျှင် ကံကား မပျက်စီးပေ။ ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာလည်း မရှိ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၏ အမည်ကိုလည်း မဖတ်ကြားလျှင် ကံပျက်သည်။ ထို့ကြောင့် သိမ်အပြင် သံဃာ့ဟတ္ထပါယ်အတွင်းမှာ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ မပါသော်လည်း ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကို သုံးသပ် ရွတ်ဖတ်ကာမျှဖြင့်ပင် ကံမြောက်သည်။

(ရဟန်းခံရာ သိမ်အပြင်မှာရှိသော သံဃာကို သုံးသပ်မှသာ ကံမြောက်သကဲ့သို့ ရဟန်းခံရာ သိမ်အပြင်မှာ သံဃာ့ဟတ္ထပါယ်၌ ရှိသော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကို ဥတ်, ကမ္မဝါစာ၌ သုံးသပ် ရွတ်ဖတ်မှသာ ကံမြောက်သည်။)

ဤကား ဝဇီရ ဗုဒ္ဓိ ဋီကာ အလိုတည်း။ ဤအလိုကို အဋ္ဌကထာနှင့်၎င်း ဝိမဘိ ဝိနောဒနိ ဋီကာများနှင့်၎င်း မညီညွတ်သောကြောင့် အမှန်အားဖြင့် မယူအပ်ပေ။

ရဟန်းခံ အခဏ်း ဥပဇ္ဈာယ် ယူစေခြင်း

ဥပသမ္ပဒကံကို ဆောင်ရွက်လိုသော ဆရာသည် ဥပပေါသထကံကဲ့သို့ ပုဗ္ဗကရဏ လေးပါးတို့ကို ကိုယ်တိုင်သော်လည်း ပြုရာ၏။ သူတပါးကိုသော်လည်း ပြုစေရာ၏။ ထို့နောင်မှ ဥပဇ္ဈာယ်ပြုလုပ်ထိုက်သော မယေရိရဟန်းကို၎င်း၊ ဌာန်းကရိုဏ်းကျ ပြီသ ပြတ်သားအောင် ဖတ်ရွတ်နိုင်သော ကမ္မဝါစာဖတ် ရဟန်းတို့ကို၎င်း၊ ပစ္စန္ဒရစ်၌ ဂဏပူရဏ ပြစ်ထိုက်သော သို့ပါး, လေးပါးထက် အလွန်ဖြစ်သော

ကာရက ရဟန်းတို့ကို၎င်း သိမ်တောင်းသို့ ပင့်ဆောင် စည်းဝေးရ၏။ ထို့နောင်မှ ရဟန်းလောင်းကို သိက္ခာအလယ်သို့ သွင်း၍ ဥပဇ္ဈာယ် ယူစေခြင်း၊ ဥပဇ္ဈာယ် ပေးခြင်းဟူသော ကိစ္စနှစ်ပါးကို ပြီးစေရ၏။

ပဌမံ=သပိတ်သင်္ကန်းကို ပြောကြားခြင်းကိစ္စ စသည်တို့၏ ရှေးဦးစွာ။ ဥပသပ္ပာဒါပေတော=ပဉ္စင်လောင်းကို။ ဥပဇ္ဈံ=ဥပဇ္ဈာယ်ကို ဂါဟပေတဗ္ဗော=ယူစေအပ်၏။

ရဟန်းလောင်းက “ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ ဟောဟိ” ဟု သုံးခေါက်ဆို။

ဥပဇ္ဈာယ်က “ပါသာဒိကေန သမ္မာဒေဟိ” ဟု ဆို။

မဇ္ဈိမဒေသ အဆုံးအဖြတ်

အလွန်ရှေးကျ၍ ရိုးသားလှသော ဆရာတော်ကြီးများသည် ချင်းတွင်းမြစ်ကို သလ္လာဝတီမြစ်ဟု သမုတ်ပြီး ချင်းတွင်းမြစ် အနောက်ဘက်ကို မဇ္ဈိမဒေသဟု ယူဆကြသည်။ မှားလေစွာ မဇ္ဈိမဒေသပိုင်းခြားရာ သလ္လာဝတီမြစ်ကား ကာလကတ္တားမြောက်ဘက် ဗိဟာရိနယ် တောင်းပိုင်းမှာ ရှိသည်။

သပိတ် သင်္ကန်းကို ကြားခြင်း

ဥပဇ္ဈံ=ဥပဇ္ဈာယ်ကို။ ဂါဟပေတော = ယူစေပြီး၍။ ပတ္တမိဝရံ=သပိတ် သင်္ကန်းကို။ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ = ပြောကြားအပ်၏။ ကိံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ=အဘယ်သို့ ပြောကြားအပ်သနည်း။

အာဝုသော=အမောင်။ အယံ=အဓိဋ္ဌာန်လောက်သော အဆင်းအရောင် သက္ကာန် ပမာဏနှင့်ပြည့်စုံသော ဤသပိတ်သည်။ တေ= အမောင် ပဉ္စင်လောင်း၏။ ပတ္တော=မရမ်းမုါး အများမဆိုင် ကိုယ်ပိုင် သပိတ်ပေတည်း။

အာမ ဘန္တေ=အမိန့်တော်အတိုင်းပါ အရှင်ဘုရား။

အယံ=အဓိဋ္ဌာန်လောက်သော အဆင်းအရောင် ပမာဏနှင့်ပြည့်စုံသော ဤဒုက္ခသည်။ တေ=အမောင် ပဉ္စင်းလောင်း၏။ သဿာဒိ၊ ဒုက္ခံပေတည်း။

အာမ ဘန္တေ=အမိန့်တော်အတိုင်းပါ အရှင်ဘုရား။

အယံ=အဓိဋ္ဌာန်လောက်သော အဆင်းအရောင် ပမာဏနှင့် ပြည့်စုံသော ဤ ကိုယ်ရုံသည်။ တေ=အမောင် ပဉ္စင်းလောင်း၏။ ဥတ္တရာသင်္ဂေ=ကိုယ်ရုံမည်တွေ့ ကေစိပေတည်း။

အာမ ဘန္တေ=အမိန့်တော်အတိုင်းပါ အရှင်ဘုရား။

အယံ=အဓိဋ္ဌာန်လောက်သော အဆင်းအရောင် သဏ္ဍာန်ပမာဏနှင့် ပြည့်စုံသော ဤသင်းပိုင်သည်။ တေ=အမောင်ပဉ္စင်းလောင်း၏။ အန္တရဝါသကော=သင်းပိုင်ပေတည်း။

အာမ ဘန္တေ=အမိန့်တော်အတိုင်းပါ အရှင်ဘုရား။

ဤမှနောက်၌မူကား ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာအား “တိဿ”， ပဉ္စင်းလောင်းအား “နာဂ” ဟူသော အမည်ကိုပေး။

သံဃာ့ဘောင်မှ ထုတ်ခြင်း

အာဝုသော=အမောင် ပဉ္စင်းလောင်း။ ဣတော=ဤသံဃာ့ဘောင်မှ။ ဂစ္ဆံ=တဆယ်နှစ်တောင် ခွါရှောင် သွားပါလေလော့။ ဂန္ဓာ=သွားပြီး၍ အမှို မြှုပ်ကာသေ = ဤအမည်ရှိသော အရပ်၌။ တိဋ္ဌာဟိ = ရပ်ဆိုင်းငံ့တွေ့ နေနှင့်ပါလော့။ (လက်အုပ်ချီကာ ရပ်နေရမည် မဟုတ်ပေ)။

ရဟန်းလောင်းကို ဆုံးမခြင်း

နာဂ = နာဂ အမည်ရှိသော အမောင် ပဉ္စင်းလောင်း၊ သုဏသိ = ငါတို့နှစ်ပါး မိန့်စကားကို နားထောင်လော့။ အယံ= ဤအခါသည်ကား။ တေ=အမောင် ပဉ္စင်းလောင်း၏။ သစ္စကာလော = မသွေမယှန် အမှန်ကိုသာ လျှောက်ထားရမည့် အခါပေတည်း။

ဘူတကာလော=မပိုမယုတ် အဟုတ်ကိုသာ လျှောက်ထားရမည် အခါပေတည်း။ ယံ=အကြင် ကုဋ္ဌ, ဂဏ္ဍ စသော အန္တရာယ်က ဓမ္မတို့၏ ရှိ-မရှိ သဘောသည်။ ဝံတံ=သံဝယ်ဖြစ်၏။ တံ=ထို-ကုဋ္ဌ, ဂဏ္ဍ စသော အန္တရာယ်က ဓမ္မတို့၏ ရှိ-မရှိသော သဘောကို။ သံသမဇ္ဈေ= သံသယ အလယ်သို့ ရောက်သောအခါ၌။ ပုစ္ဆိန္ဒေ=ပုစ္ဆက သမ္ပုတိရသော မထေရ်ရဟန်းက မေးမြန်း စစ်ဟောသည်ရှိသော်။ သန္တံ= ထင်ရှားရှိပေမူကား။ အတ္ထိတိ= ရှိပါပေသည် ဘုရား ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗံ= လျှောက်ထားအပ်ပေသည်။ အသန္တံ= ထင်ရှားမရှိပေမူကား။ နတ္ထိတိ=မရှိပါ ဘုရား ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗံ=လျှောက်ထား ပါလေ။ မာ ခေါ် ဝိတ္တာသိ=ကြောက်စိတ်ကွက်၍ ကိုယ်လက်အင်္ဂါ ခိုင်မာမလှုပ် သစ်သားရုပ်သို့ ငုတ်တုတ်မနေပါလင့်။ ဝံကု=ကြောက်စိတ်ဝင်၍ မရွံ့ရှားချိုး နှလုံးမသာ မျက်နှာမလှ ရှိသည်။ မာ ခေါ် အဟောသိ= မဖြစ်ပါလင့်။

ဧဝံ=ဤသို့ ဆိုလတံ သောနည်းဖြင့် ။ တံ=ထိုအမောင်ပဉ္စင်းလောင်းကို။ ပုစ္ဆိဿန္တိ=မေးမြန်းစစ်ဆေးကြကုန်လတံ။ ကိံ ပုစ္ဆိဿန္တိ= အဘယ်သို့ မေးမြန်း စစ်ဆေးကြကုန်လတံ နည်းဟူမူကား

ကုဋ္ဌံ=နန္ဒာမျိုး၎င်း ။ ဂဏ္ဍော=အိုင်းနာမျိုး၎င်း။ ကိလာသော ပေ့ညှင်း တံးတိတ် အနာမျိုး ၎င်း။ သောသော=ဝယရင် ချောင်းဆိုး အနာမျိုး၎င်း။ အပမာရော၊ ဝက်ရူး ကြက်ရူး အနာမျိုး၎င်း။ ဝေရူပါ=ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ အာဗာဗာ=အနာကြီးငါးမျိုးတို့သည်။ တေ=သင် ပဉ္စင်းလောင်းအား။ သန္တံ=ရှိပါကုန်သလော။ ဧဝံ=ဤသို့။ ပုစ္ဆိဿန္တိ=မေးမြန်း စစ်ဆေးကြကုန်လတံ။

တံ= သင် ပဉ္စင်းလောင်းသည်။ မနုဿော အသိ = ကုသားစင်စစ် မှန်ပါ၏လော။ ဝေမ္ပိ=ဤသို့လည်း။ ပုစ္ဆိဿန္တိ = မေးမြန်း စစ်ဆေးကြကုန်လတံ။

တံ= သင် ပဉ္စင်းလောင်းသည်။ ပုရိသော အသိ = ယောက်ျားစင်စစ် မှန်ပါ၏လော။ ဝေမ္ပိ = ဤသို့လည်း။ ပုစ္ဆိဿန္တိ = မေးမြန်း စစ်ဆေးကြကုန်လတံ။

ဘုဗိဿော=ဘူ ကျန်မဖြစ် စင်စစ်တော်လှန် သူကောင်းမှန်သည်။ အသိ=ဖြစ်ပါ၏လော။ ဝေမ္ပိ=ဤသို့လည်း။ ပုစ္ဆိဿန္တိ=မေးမြန်း စစ်ဆေးကြကုန်လတံ။

အဏဏော=သု.မြိ သု.ကြေး ချေးငှါးမတင် သန့်ရှင်းစင်သည်။ အသိ=ဖြစ်ပါ၏လော။ ဝေဗ္ဗိ=ဤသို့လည်း။ ပုစ္ဆိဿန္တိ=မေးမြန်း စစ်ဆေးကြကုန်လတံ။

ရာဇောဋ္ဌော = မင်းခယောကျိား လစာစားသည်။ န အသိ=မဖြစ်ဘဲ ရှိပါ၏လော။ ဝေဗ္ဗိ=ဤသို့လည်း။ ပုစ္ဆိဿန္တိ = မေး မြန်း စစ်ဆေးကြကုန်လတံ။

မာတာပိတုဟိ=အမိ အဘတို့သည်။ အနုညာတော=အခွင့်ပြုပြီးသောသူသည်။ အသိ=ဖြစ်ပါ၏လော။ ဝေဗ္ဗိ=ဤသို့လည်း။ ပုစ္ဆိဿန္တိ= မေးမြန်းစစ်ဆေးကြကုန်လတံ။

ပရိပုဏ္ဏဝိသတိ ဂဿော = ပဋိသန္ဓေ တည်နေသည်မှ စ၍ရေတွက် အသက်နှစ်ဆယ် ပြည့်ဖို့ကြွယ်သည်။ အသိ=ဖြစ်ပါ၏လော။ ဝေဗ္ဗိ=ဤသို့လည်း။ ပုစ္ဆိဿန္တိ=မေး မြန်းစစ်ဆေးကြကုန်လတံ။

တေ=သင် ပဉ္စင်းလောင်းအား။ ပတ္တစိဝရံ=သပိတ် သက်န်းသည်။ ပရိပုဏ္ဏံ=ပြည့်စုံပါ၏လော။ ဝေဗ္ဗိ=ဤသို့လည်း။ ပုစ္ဆိဿန္တိ= မေးမြန်း စစ်ဆေးကြကုန်လတံ။

တံ့=သင်သည်။ ကိံ နာမော=အဘယ်အမည်ရှိသည်။ အသိ=ဖြစ်ပါသနည်း။ ဝေဗ္ဗိ=ဤသို့လည်း။ ပုစ္ဆိဿန္တိ=မေးမြန်းစစ်ဆေးကြ ကုန်လတံ။

တေ=သင် ပဉ္စင်းလောင်း၏။ ဥပဇ္ဈာယော=ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည်။ ကော နာမော၊ အဘယ်အမည်ရှိပါသနည်း။ ဝေဗ္ဗိ=ဤသို့လည်း ပုစ္ဆိဿန္တိ=မေးမြန်းစစ်ဆေးကြကုန်လတံ။

သင်ကြားခြင်းကိစ္စ

ပဉ္စင်လောင်း သိရန်နှင့် သင်ကြားခြင်းကိစ္စ၌ မေးခင်း ဖြေခင်း မဟုတ်သေး၍ နှစ်ကိုယ်ကြား သင်ကြားပေးရမည်။

ဥတ်ဖြင့် သံဃာ့ဘောင်သို့ မြန်သွင်းခြင်း

ဥတ်ဖြင့် သံဃာ့ဘောင်သို့ ခေါ်ဆောင်လိုက်သောအခါ “အာဂစ္ဆာဟိတိ ဝတ္တဗ္ဗော” ဟုသော ဝိမိကို မဆိုသော်လည်း ဖြစ်၏။ သံဃာကို ဥတ်ဖြင့် သိစေပြီးမှ ခေါ်ဆောင်ခြင်း ပြုရမည်။

ရဟန်းအဖြစ်ကို တောင်းခြင်း

သံဃာအား ရဟန် အဖြစ်ကို တောင်းပန်ရာ၌ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ တောင်းပန်ခြင်း သာ အသင့်မြတ်ဆုံး ဖြစ်သည်။ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့။ အဟံ-အကျွန်ုပ်သည်။ သံဃံ=သံဃာတော်ကို။ ဥပသမ္ဘဝံ=ပစ္စင် အဖြစ်ကို။ ယာစာပိ=တောင်းပန်ပါ၏။ ဘန္တေ=အရှင်ဘုရားတို့။ သံဃော=သံဃာတော်သည်။ မံ=အကျွန်ုပ်ကို။ အနုကမ္ပံ=သနားစောင့်ရှောက် ချီးမြှောက်ကယ်မခြင်းကို။ ဥပါဒါယ=အစွဲပြု၍။ ဥလ္လမ္ပတု=သိလသိက္ခာ သေဝယ်စွာသော သာမဏေအဖြစ်မှ နှစ်ရာနှစ်ဆယ် ခုနှစ်သွယ်သိက္ခာ ကြီးမြတ်စွာသော သာသနာထမ်း ရဟန်းတော်အဖြစ်သို့ ထုတ်ဆယ် ကယ်တင်တော်မူပါဘုရား။

ဒုတိယမ္ပိ=နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း ။ပ။ ဥလ္လမ္ပတု=ကိလေသာဟူ တဏှာမြှေးရစ် ဖြူအညစ်မှ အဆစ်စဲစဲ ပုလဲအသွင် ဖြစ်စင်သန့်ရှင်းသော ကုသိုလ်အဖို့သို့ ထုတ်ဆယ် ကယ်တင်တော်မူပါဘုရား။

တတိယမ္ပိ=သုံးကြိမ်မြောက်လည်း ။ပ။ ဥလ္လမ္ပတု = သံသရာသမုဒ္ဓိ ဝဲလုပ်ပု ပံမုတ္တိခေါ် ဝေဝေကျန်းပေါ်သို့ ထုတ်ပေါ် ဆယ်တင်တော်မူပါဘုရား။

မေးမြန်း စစ်မေးခြင်း

နာဂ=အာဂုံ န ကရောဟိ-အစရှိသော ဗျူဟာတို့ဝေါဟာ အလွန်သတ္တိ မင်္ဂလာပညတ် ခဲ့မည်တင်သည့် သူမြတ်ပြီဟု မောင်နာဂ။ မေ-မမ=ငါ၏။ ဝာနံ=စကားကို။ သုကမိ=ခွေခွေနာပါလော။ အသံ=ဤအခါသည်ကား။ ဘေ=အမောင်၏။ သက္ကာလော=မသွေမလှနှင့်

အမွန်ကိုသာ လျှောက်ထားရမည့် အခါကာလဖြစ်ပေသည်။ ဘူတကာလော=မပိုမယုတ် အဟုတ်ကိုသာ လျှောက်သာ ရမည့် အခါကာလ ဖြစ်ပေသည်။ ယံ=အကြင် ကဋ္ဌ, ဂဏ္ဍ-စသော အန္တရာယ်က ဓမ္မတို့၏ ရှိ-မရှိ ဟူသော သဘောသည်။ ဇာတ်=သင့်ဝယ်ဖြစ်၏။ တံ=ထို ကဋ္ဌ, ဂဏ္ဍ-စသော အန္တရာယ်က ဓမ္မတို့၏ ရှိ-မရှိသဘောကို။ ပုစ္ဆာမံ=မေးမြန်းပါ၏။ သန္တိ=ထင်ရှားရှိပါက။ အတ္ထိတိ=ရှိပါပေသည်ဘုရား ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ = အမောင် လျှောက်ထားရချိန်မည်။ အသန္တိ = ထင်ရှားမရှိပါက။ နတ္ထိတိ = မရှိပါဘုရားဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ = အမောင် လျှောက်ထားရချိန်မည်။

၁။ တေ=အမောင်အား။ ဝေရူပါ=ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ အာဗာဓာ = အနာကြီး ငါးမျိုးတို့သည်။ သန္တိ = ရှိပါကုန်သလော။

(က) ကဋ္ဌံ-ကိုယ်အင်္ဂါလက် အကုန်ပျက်သော သမင်လျက် နနာမျိုးသည်။ အတ္ထိ-ရှိပါသလော။
ဘန္တေ=အရှင်ဘုရား။ နတ္ထိ=မရှိပါ။

(ခ) ဂဏ္ဍော=နှစ်ရှည်ကြာ၍ ဆေးမတွေ့ဘဲ ယနေ့ထက်တိုင် ပြည်အိုင်သွေးပွတ် မစဲထွက်သော အိုင်းပျက်အနာမျိုးသည်။
အတ္ထိ=ရှိပါသလော။
ဘန္တေ=အရှင်ဘုရား။ နတ္ထိ=မရှိပါ။

(ဂ) ကိလာသော = နွားပျောက် နွားကျား အလားတူလျက် အရေပျက်၍ အကွက် အကွင်း ထင်တုံလျှင်သော ပွေးညှင်းတင်းတိတ် အနာမျိုးသည်။ အတ္ထိ=ရှိပါသလော။
ဘန္တေ=အရှင်ဘုရား။ နတ္ထိ=မရှိပါ။

(ဃ) သောသော = တဖြေး တဖြေး အသွေး အသား ကုန်ခမ်းငြား၍ ခေါင်းပါးဆုတ်ယုတ် ခယရက် ချောင်းသိုး ပန်းနာမျိုးသည်။ အတ္ထိ=ရှိပါသလော။
ဘန္တေ=အရှင်ဘုရား။ နတ္ထိ=မရှိပါ။

[၉]

(c) အပမာဏေ = ဝက်ရူး ကြက်ရူး သည်းခြေရူးနှင့် မေ့မှူးချွတ်ယွင်း သတိကင်းသော အနာမဂ္ဂါသည်။ အတ္ထိ = ရှိပါသလော။

ဘန္တေ = အရှင်ဘုရား။ နတ္ထိ = မရှိပါ။

၂။ တံ = သင် ပဉ္စင်းလောင်းသည်။ မနုဿော = ဗြဟ္မာ၊ သိကြား၊ နဂါး၊ ဂဠု၊ ကုမ္ဘဏ်မဖြစ် လူစင်စစ်သည်။ အသိ = မှန်ပါ၏လော။

ဘန္တေ = အရှင်ဘုရား။ အာမ = လူသားစင်စစ် မှန်ပါ၏။

၃။ တံ = သင် ပဉ္စင်းလောင်းသည်။ ပုရိသော = ယောက်ျားစင်စစ်သည်။ အသိ = မှန်ပါ၏လော။

ဘန္တေ = အရှင်ဘုရား။ အာမ = ယောက်ျားစင်စစ် မှန်ပါ၏။

၄။ တံ = သင် ပဉ္စင်းလောင်းသည်။ ဘုဇိဿော၊ သူ့ကျွန်မဖြစ် စင်စစ်တော်လှန် သူကောင်းမှန်သည်။ အသိ = ဖြစ်ပါ၏လော။

ဘန္တေ = အရှင်ဘုရား။ အသိ = သူကောင်းမှန်ပါ၏။

၅။ တံ = သင် ပဉ္စင်းလောင်းသည်။ အဏဏော = သူ့မြို့သူကြွေး ချေးငှါးမတင် သန့်ရှင်းစင်သည်။ အသိ = ဖြစ်ပါ၏လော။

ဘန္တေ = အရှင်ဘုရား။ အာမ = သူ့မြို့သူကြွေး ချေးငှါးမတင် သန့်ရှင်းစင်သည် မှန်ပါ၏။

၆။ တံ = သင် ပဉ္စင်းလောင်းသည်။ ရာဇဘဠော = မင်းခယောက်ျား လစာစားသည်။ န အသိ = မဟုတ်ဘဲ ရှိပါ၏လော။

ဘန္တေ = အရှင်ဘုရား။ အာမ = မင်းခယောက်ျား လစာစားမဟုတ်သည် မှန်ပါ၏။

၇။ တံ့=သင် ပဉ္စင်းလောင်းသည်။ မာတဝိတူဟိ=အမိအဘတို့သည်။ အနုညာတော=အနူးအညွတ် အခွင့်လွတ်အပ်သောသူသည်။ အသိ=ဖြစ်ပါ၏လော။

ဘန္တေ=အရှင်ဘုရား။ အာမ=အမိ အဘ ခွင့်ရသောသူ မှန်ပါ၏။

၈။ တံ့=သင် ပဉ္စင်းလောင်းသည်။ ပရိပုဏ္ဏ ဝိသတိ ဝသော = ပဋိသန္ဓေ တည်နေသည်မှ စ၍ရေတွက် နှစ်-လ-ရက်ဖြင့် အသက်နှစ်ဆယ် ပြည့်ဖို့ကြွယ်သည်။ အသိ=ဖြစ်ပါ၏လော။

ဘန္တေ=အရှင်ဘုရား။ အာမ=အသက်နှစ်ဆယ် ပြည့်ဖို့ကြွယ်သည် မှန်ပါ၏။

၉။ တေ=သင် ပဉ္စင်းလောင်းအား။ ပတ္တစီဝရံ=သပိတ်သင်္ကန်းသည်။ ပရိပုဏ္ဏံ=ပြည့်စုံပါ၏လော။

ဘန္တေ=အရှင်ဘုရား။ အာမ=ဪ...ပြည့်စုံပါ၏။

၁၀။ တံ့=သင် ပဉ္စင်းလောင်းသည်။ ကိန္ဒာမော=အဘယ်အမည်ရှိသည်။ အသိ=ဖြစ်ပါသနည်း။

ဘန္တေ=အရှင်ဘုရား။ အဟံ=ဘပည့်တော်သည်။ နာဂေါ နာမ=နာဂဟူသော အမည်ရှိပါ၏။

၁၁။ တေ=သင် ပဉ္စင်းလောင်း၏။ ဥပဇ္ဈာယော=ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည်။ ကော နာမော=အဘယ်အမည် ရှိပါသနည်း။

ဘန္တေ=အရှင်ဘုရား။ မေ = အကျွန်ုပ်၏။ ဥပဇ္ဈာယော = ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည်။ အာယသ္မာ တိဿတ္ထေရော နာမ = အရှင်တိဿမထေရ် အမည်ရှိပါ၏။

ရဟန်းအဖြစ်ကိုဖြင့် ပဓာနကိစ္စ

ဥပသမ္ဘာ ကမ္မဝါစာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသန္တုဒ္ဓယ။

ပဌမ ဥတ်အစီအရင်

၁။ သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ နာဂေါ အာယသ္မတော တိဿဿ ဥပသမ္ဘဒါပေက္ခော၊ ပရိသုဒ္ဓေါ အန္တရာယိကေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ပရိပုဏ္ဏဿ ပတ္တစိဝရံ၊ နာဂေါ သံသံ ဥပသမ္ဘဒံ ယာစတိ အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော နာဂံ ဥပသမ္ဘာဒေယျ အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန၊ သော ဥတ္တိ။

ဒုတိယ ကမ္မဝါစာအစီအရင်

၂။ သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ နာဂေါ အာယသ္မတော တိဿဿ ဥပသမ္ဘဒါပေက္ခော၊ ပရိသုဒ္ဓေါ အန္တရာယိကေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ပရိပုဏ္ဏဿ ပတ္တစိဝရံ၊ နာဂေါ သံသံ ဥပသမ္ဘဒံ ယာစတိ အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန၊ သံဃော နာဂံ ဥပသမ္ဘာဒေတိ အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ နာဂဿ ဥပသမ္ဘဒါ အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန၊ သော တုဏ္ဏဿ၊ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

တတိယ ကမ္မဝါစာအစီအရင်

၃။ ဒုတိယမိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ၊ သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော ။ပ။ သော ဘာသေယျ။

စတုတ္ထ ကမ္မဝါစာအစီအရင်

၄။ တတိယမိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ၊ သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော ။ပ။ သော ဘာသေယျ။

ပရိဗုဒ္ဓ

ကမ္မနိဒ္ဒာနု အချုပ်စကား

၅။ ဥပသမ္ပန္နော သံသေန နာဂေါ အာယသ္မတာ တိသေန ဥပဇ္ဈာယေန၊ ခမတိ သံသယံ၊ တဿ တုဗ္ဗံ၊ ဝေမေတံ ဓာရယာမိ။

ဤသို့လျှင် ငါးရပ် ငါးချက်သော အစီရင်တို့ကို ဟောတော်မူသည်။
ဥပသမ္ပဒ ကမ္မဝါစာ ပြီး၏။

ဥတ်စိစစ်ချက်

အကျယ်ဖြန့်အံ့၊ ဤငါးရပ် ငါးချက်သော အစီရင်တို့ကို ဖတ်ရွတ်မည်ဖြစ်သောအခါ သိမ်အပြင်၌ ရှိသမျှသော သံသယတို့ကို တပါးနှင့်တပါး နီးသည်ထက် နီးအောင် ချဉ်းကပ်ရာ၏။

အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ- ထိုသံသယတို့၏အတွင်း၌ ရဟန်းမဖြစ်ခဲ့သောသူ၊ ရဟန်းအဖြစ်မှ ချောကျသောသူ ပါခဲ့သော် ၎င်းသူ အတွက်နှင့် ဟတ္ထပါသိက္ခာခြင်း ဖြစ်ရာသောကြောင့်တည်း၊ ရွတ်ဖတ်ရာ၌လည်း သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဖတ်ရွတ်စေခြင်းငှါ မအပ်။

ကမ္မဝါစာဖတ် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အင်္ဂါ

၁။ ကောင်းကောင်းတတ်သော သရဏ်၊ အတိမ္မ ဌာန်၊ ကရိုဏ်း၊ ပယတ် အစီအရင်နှင့်တကွ ကျကျနန ဖတ်နည်းကို သိယူထားခြင်း။

၂။ ဥတ်၊ ကမ္မဝါဠိပါသော ပုဒ် ပါ၍ အက္ခရာတို့ကို ရပြီးသည်နှင့်ပခြား ညက်ညက်သွားအောင် ရွတ်တက်ရခြင်း ဤအ ဝါစာဖတ်ရာ၌ ပြည့်စုံမှု ကမ္မဝါဖတ်ရမည်။

သုဏာတု မှာ လျာဖျားနှင့် ဒန္တဌာန် ပွင့်ပွင့်ပြု၍ ရွတ်၊ ငါတို့ လူမျိုးတို့ “သ” ရွတ်ပုံ တမျိုး၊ အနောက်နိုင်ငံသားတို့မှာ “သ” ကို “ဆ” ဟု ရွတ်ကြသည်၊ ပယတ်ခွဲချက်နှင့် ညီညွတ်သကဲ့သို့ ရှိပေသည်။

စ, ဆ, ဇ, စု-ကိုလည်း ကျ, ချ, ဂျ, ချ-ဟု ရွတ်ကုန်သည်၊ လျာလယ် ကရိုဏ်း ထင်ရှာ လှပပသည်၊ ငါတို့ ရွတ်ပုံအလို ဝေဒ ငါးလုံးမှာ ဇိဝုဂ္ဂကရိုဏ် အားကြီးကုန်သည်။

“ဏာ”ကို ရွတ်ဆိုသောအခါ လျှာကို အထက်သို့ ပင့်ချိ၍ “ဏာ”ဖြစ်အောင်ရွတ်၊ လျှာဖျားကို သွားမှာခိုက်၍ ရွတ်မိလျှင် န-ငယ် “နာ”သာ ဖြစ်မည်၊ န-ငယ်သံ၊ ဏကြီးသံ သိသာ ထင်ရှား ခြားနားအောင် မရွတ်တတ်သေးလျှင် ကမ္မဝါဒင်သို့ ဝင်ခြင်းငှါ မထိုက်၊ ဝင်ခဲ့လျှင် ကံကို ဖျက်ဆီးလို၍ ဝင်သည်မည်၏။

“တု”အက္ခရာကို ရွတ်ဖတ်မည်ရှိသောအခါ ဌာန်၊ ကရိုဏ်း၊ ပယတ်ကို သိ၍ ရွတ်ရမည်၊ ဌာန်၊ ကရိုဏ်း၊ ပယတ်ကို မသိမူ၍ ရွတ်သော် မုဒ္ဒဌာန် ဇိဝှောပဂ္ဂ ကရိုဏ်းများနှင့် ရွတ်မိလျှင် ဋသံလျှင်းချိတ် ဋု-အက္ခရာသာ ဖြစ်မည်၊ တဝမ်းပူ တု-အက္ခရာ မဖြစ်၊ ဋသံလျှင်းချိတ် ဋု-အက္ခရာ “သုဏာဋု”ဟု ဖြစ်လျှင်လည်း သဘာဝနိရုတ္တိ အက္ခရာပျက်သောကြောင့် ကံပျက်မည်၊ “တု”မှာ လျှာဖျားနှင့် သွားထိအောင် ပြု၍ရွတ်။

ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ သမယ မည်သည် ကမ္ဘာအသင်္ချေကြာမှ တခါ တခဏသာ ဖြစ်နိုင်သည်၊ ထိုခဏနှင့် ကြုံကြိုက်ကြသူ တသောင်း၊ တသိန်းတွင် တယောက် တလေမျှသာ ပဗ္ဗဇိတ သမယကို ရနိုင်သည်၊ သို့ဖြစ်၍ သဒ္ဓါတရားနှင့်ပြည့်စုံသော အမျိုးကောင်းသား တယောက်သည် ရပြီး ရဆဲ ရလတံ့သော မနုဿသမ္ပတ္တိတို့ကို အကုန်လုံးစွန့်၍ ပဗ္ဗဇိတ ဒုလ္လဘကို ရခြင်းငှါ ရဟန်းပြုပါသည်။

သို့ပါလျက် ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဖတ်သော ဆရာက အထည်အဝါသာ ကြီး၍ ဌာန်၊ ကရိုဏ်း၊ ပယတ် ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိအရာများကို မသိလေသောကြောင့် တဝမ်းပူနှင့် ဋသံလျှင်းချိတ်၊ ထဆင်ထူးနှင့် ဌဝင်ပဲ၊ ဒတော့နှင့် ဋသံကောက်၊ ဓ-အောက်ချိုက်နှင့် ဗ-ရေမှတ်၊ န-ငယ်နှင့် ဏ-ကြီး၊ ယ-ငယ်နှင့် ရ-ကြီး၊ လ-ငယ်နှင့် ည-ကြီးတို့ကို ဌာန်၊ ကရိုဏ်း ကွဲပြားကြသည့်အတိုင်း အသံကွဲအောင် ဖတ်နည်း ရွတ်နည်းကို မသိမလိမ္မာသောကြောင့် ရတနာအပြည့်တင်သော သုံးပင်တိုင် သဘောကြီးကို မှောက်စောသကဲ့သို့ “သုဏာတု” တခွန်းနှင့်ပင် ပဗ္ဗဇိတ ဒုလ္လဘ အချက်ကြီးကို ဖျက်ဆီး၍ ပစ်တတ်သည်။

ဘန္တေ “ဘန္တေ”မှာ စတုတ္ထက္ခရာ ဘကုံးသံဖြင့် “ဘိဟန်တေ”ဟု ဟိန်းသံပါအောင် ရွတ်။

“ဂ, ဇ, ဋ, ဗ” တုတိယအက္ခရာစုသည် သိထိလစု ဖြစ်သည်။

“ဆ, စု, ဗ, ဓ, ဘ” စတုတ္ထအက္ခရာစုသည် ဓနိတစု ဖြစ်သည်။

သိထိလ စုကို ရွတ်သောအခါ ပင်ကိုယ် ပယောဂနှင့် လျော့လျော့ညှင်းညှင်း ရွတ်ရမည်။

ဓနိတ စုကို ရွတ်သောအခါ ပြင်းထန်သော ပယောဂနှင့် ရွတ်ရမည်။ သို့သော် အလွန်အမင်းကြီး မအောင်ရ။

သံဃော “သံ”ကို ရွတ်ဆိုသောအခါ ခံတွင်းပေါက်ကို လုံစွာပိတ်မှ နိဂ္ဂဟိတ်သံ ပြီသည်။ အပိတ်စာလွန်းလျှင် “သံ” ဗျည်း အပြိုင်နဲ့ ဝဆွဲသံ ဖြစ်တတ်သည်။ အပိတ်နှောင်းလျှင် နိဂ္ဂဟိတ်သံ နောက်ကျ၍ မ-ကာရန္တပုဒ် ဖြစ်နေတတ်သည်။

နိဂ္ဂဟိတ်သည် အ, ဣ, ဥ, သုံးလုံး၌ မှီနေရသောကြောင့် အ-နှင့် ဗိန္ဒု အသံမပြတ်ဘဲ တစပ်တည်း ရွတ်ရမည်။ မ-ကာရန္တ ရွတ်သောအခါ ဓ(မ်) ဟု ဓ-နှင့်မ် အနည်းငယ်ပြတ်၍ ရွတ်ရမည်။

အနောက်နိုင်ငံသားတို့မှာ ဗျည်းသံသက်သက်ကို ရွတ်ရိုးထုံးစံ ရှိနေသောကြောင့် ရွတ်ဖတ်တတ်ကြသည်။ “သော”ကို ရွတ်သောအခါ အတွင်းဌာန်နှင့် ဟိန်းသံပါအောင် “သ်ဟော”ဟု ရွတ်။

တတိယ’ဂ’ကို လည်ပင်း အထက်အဖို့နှင့် ရွတ်ရသည်။

စတုတ္ထ ‘ဆ’ကို လည်ပင်း အောက်အဖို့နှင့် ရွတ်ရသည်။ အသံ နက်သည်။ ဟိန်းသံပါသည်။

အယံ နာဂေါ ‘အယံ’မှာ နိဂ္ဂဟိတန္တ နေရာကျအောင် ဖတ်။

‘နာ’ကို န-ငယ်နှင့် “နာ” သွားသံပါအောင် ရွတ်။ ဣကြီးနှင့် “ဏာ” လိုင်သံပါအောင် မရွတ်နှင့်။

“နာဂေါ” ဟူသော ဒီဃကို “နဂေါ”ဟု ရသယပြု၍ ရွတ်ခြင်းငှါ မသင့်။

“ဂ, ဆ” တို့မှာ ညှင်းညှင်း ရွတ်ဆိုမှု၊ တင်းတင်း ရွတ်ဆိုမှု၊ ဟိန်းသံပါမှု၊ မပါမှု ဟူသော ဝစီပယောဂမျှသာ ထူးကြကုန်သည်။ “သံဃော” ကို ရွတ်ဆိုသည့်အတိုင်း ဟိန်းသံပါအောင် ရွတ်တတ်ကြသည်။ (သတိပြု)

အာယသ္မတော တိဿဿ “ယ” နှောင်း “သ္မ” ဟူသော နှလုံးတွဲ ရှိနေသောကြောင့် “ဒုမ္မိ ဂရ” ဟူသော စည်းကမ်းအတိုင်း “အာယတ်သ္မတော” ဟု ဖတ်။

အချို့ “သ္မ” ဝယ် သ-နှင့် မ-သည် ဌာန်စွဲဖြစ်သောကြောင့် “ဒုမ္မိ ဂရ” စည်းမျဉ်းမဝင်ဟု ဆိုကြ၏။

ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော (ဥပသမ္ပဒါပေခေါ) ဤသို့ ခ-ဗျည်းနှင့် ယှဉ်ရာတို့၌ ရုပ်ဆန်း ရုပ်ပြား အလွန်များချေသည်။ “ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော-ဥပသမ္ပဒါပေခေါ” ဟူသော ဂရုလဟုတို့၌ အချင်းချင်း အပြန်အလှန်ရသည်။

တိဿဿ ဥပသမ္ပဒါ ပေခေါ၊ ဤသို့ အဖြစ်မှားတတ်သည်၊ အထူးသတိပြု။

ပရိသုဒ္ဓေါ ဤ၌ စတုတ္ထ ‘စ’ သံပါအောင် “ပရိသုခိဟော” ဟု ဖတ်။ ဒုတေးသံ မပေါ်စေနှင့်၊ ဓ၊ အောက်မြိုက်သံ၊ ဒတေးသံ တို့ကို သိသာထင်ရှား ခြားနားအောင် မဖတ်တတ်သေးလျှင် ကမ္မဝါခွင်သို့ ဝင်ခြင်းငှါ မထိုက်၊ ဝင်ခဲ့လျှင် ထိုက်ကို ဖျက်ဆီးလိမ့် ဝင်သည်မည်၏။

အန္တရာယိကေဟိ ဤ၌ တ-ကို ဒ-တေးသံ ဆိုမိတတ်ကြ၏။ ဒန္တဇ တ-ဝမ်းပူသံ ပြီသအောင်ရွတ်။

ဓမ္မေဟိ ဤ၌ ဓမ်ကို မ-ကာရန္တ ပြီသအောင် လှလှဖွင့်၍ ရွတ်။ နာသိကဌာန်၌ဖြစ်သော မ်-အက္ခရာ နှောင်းသောကြောင့် (ဓမ်)သည်လည်း နိဂ္ဂဟိတန္တဖြစ်၍ သွားတတ်သည်။

ပရိပုဏ္ဏဿ “ပရိပုန္ဓဿ” ဟု ဖတ်တတ်သည်။ “ဏ္ဏ” သံယုဂ်ရှိသောကြောင့် “ဒုမ္မိ ဂရ” စည်းမျဉ်းအရ ရွှေက “ပု” ကို လေးလေးဖတ်၊ “ပု” လိုလိုသင်ရ၏။ ဣဿ-၌ “ဏ” ကို ရွတ်သောအခါ ဒန္တဇ “သ” နှင့် နီး၍ ဏ-ကြီးမစစ် န-ငယ် ဖြစ်သွားတတ်သည်။ ဏ-ကြီးသံ ထင်ရှားအောင် အားထုတ်၍ဖတ်။

ပရိပုဏ္ဏဿ-၌ ပရိပုဏ္ဏံ အဿ-ဟု ဖြတ်။ အဿ=ဤရဟန်းလောင်း၏။ ပတ္တစိဝရံ-၌-စပ်။

ဥပဇ္ဈာယေန ‘ဇ္ဈ’ သံယုဂ် နှောင်းသောကြောင့် “ဒုမ္ပိ ဂရ” စည်းမျဉ်းအရ “ဥပတ်စျိဟာယေန” ဟု ဖတ်။ “ဥပတ်စျိဟာယေန” ဟု ဖတ်လည်း “ဒုမ္ပိ ဂရ” စည်းမျဉ်း လွတ်မည်မထင်။

ပတ္တကလ္လံ ကလံ-မှာ မ-ကာရန္တ၊ လံ-မှာ နိဂ္ဂဟိတန္တ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ကြောင့်ကြစိုက်မှုကြောင့် လ-ငယ် မစစ် ငွ-ကြီး ဖြစ်သွား တတ်ကြသည်။ ငွ-ကြီးကား မုဒ္ဒဇ၊ လ-ငယ်ကား ဒန္တဇ၊ အသံချင်း မတူကြ၊ လ-ငယ်သံ ထင်ရှားအောင် သွားသံပြု၍ ဖတ်ရမည်။ “ကလံလံ” ဟုဖတ်၊ အချို့က “ကတ်လံ” ဟု ဖတ်ကြသည်။ (ဝေဖန်)

ဥပသမ္မာဒေယျ “ယျ” ဒွေးဘော်၊ နှောင်းသောကြောင့် “ဒေ” ကို ရဿသံကဲ့သို့ ဆိုရမည်ဟု လာ၏။

“ကုစိ သံယောဂပုဗ္ဗာ ဧကောရောကာရာ ရဿာ ဣဝ ဝုစ္စဒန္တ။ ယထာ ဧတ္ထ၊ သေယျော၊ ဩဠော၊ သောတ္ထိ။ ကုစိတိ ကိ၊ မဉ္ဇေ တံ နိက္ခဏံ ဝနေ၊ ပုတ္တောတျာဟံ မဟာရာဇ။ (ရူပသိဒ္ဓိအလို)

မောဂ္ဂလာန်၌ကား သံယုဂ်နှောင်း -ဩကို ရဿ -ဩတို့၏ အသံ အတို့ အရှည်ကို အစွဲပြု၍ ရဿ ဒီဃ ခေါ်ဆိုရသည်။ ထို့ကြောင့် -သုတိ ဩ-သုတိ ရှိသော်လည်း သံယုဂ်နှောင်း၍ အသံတိုပေးလျှင် ရဿ ဆိုရမည်။ (မောဂ္ဂလာန် အလို)

-ဩ တို့သည် သုတိအားဖြင့် ဒီဃ မျိုးသာ ဖြစ်ကြသည်။ သံယုဂ်နှောင်း၍ အသံ တိုသော်လည်း ရဿကဲ့သို့ ဝါ-ရဿလိုလို ဒီဃသာ ဆိုရမည်။ (ရူပသိဒ္ဓိ-သဒ္ဒါနိတိတို့ အလို)

ကမ္မဝါစာ “ဥပသမ္မာဒေယျ” ၌ ဧက ပဒ သံယုဂ်ဖြစ်ခဲ့၍ “ဒေ” ကို ရဿ သံလိုလို ဆိုရပေမည်။ ထို့ကြောင့် “ဥပသမ္မာဒေတ်ယျ” ဟုဖတ်။

အချို့ဆရာတို့ကား “ဒေ” ဟု ဖတ်ကြကုန်၏။ မာဂဇာသာမှာ ဝိဿဒ္ဓနိ မရှိသောကြောင့် မကြိုက်ကြကုန်၊ ဒေဝေါ သေနာသနပုဒ်တို့ကဲ့သို့ ပကတိအတိုင်း ဖတ်ကုန်၏။ ထုတ်ပြခဲ့သော သဒ္ဓါကျမ်းတို့ကို မသိသူတို့၏ အကြိုက်သာတည်း။

အချို့ဆရာတို့ကား အောက်မြစ်သံနှင့် “ဒေယျ” ဟု ဖတ်ကြကုန်သေး၏။

အချို့ဆရာတို့ကား ညသတ်သံနှင့် ဒည်ယုံ-ဟု ဖတ်ကြကုန်၏။ နှစ်ပျိုးလုံးပင် ရဿ-အရာမဟုတ်ပေ။ ရဿ-အရာ မဟုတ်သော်လည်း ကံပျက်မှု မဟုတ်။

ဤကား ဥတ်၌ စိစစ်ချက်တည်း။

ကမ္မဝါစာ စိစစ်ချက်

သော တုဏှဿ ‘ဏှဿ’ ၌ ရင်သံနှင့်တကွ ‘ဏ’ ကြီးသံ ပြီးသော လိုင်သံပါအောင်ရွတ်၊ သွားသံပြု၍ ‘န’ ဟု မရွတ်နှင့်။ “သော တုဏှဿ” ဟု ရွတ်တတ်ကြ၏။ မသင့်။ ဏှ-ကား ဏ-နှင့် ဟ-သံယှက်နှောင်းသောကြောင့် ရွှေက တု-ကို “ဒုမ္ပိ ဂရု” စည်းမျဉ်းအရ လေးလေးဖတ်၊ “ဏှ” ကို “ဏှဟ” ဟု ဖတ်။ ထို့ကြောင့် “သော တုဏှဿ” ဟု ဖတ်သောအခါ “တု” သံ ထင်ရသည်။

နက္ခမတိ၊ န ခမတိ နှစ်ချက်သင့်၊ နက္ခမတိ ဖတ်သောအခါ၌ ‘က္ခ’ သံယှက်ကြောင့် ‘န’ ကို ခတ်လေးလေးဖတ်၊ ‘နက်ခမတိ’ ဟုလည်း ဖတ်တတ်ကြ၏။ မသင့်။

မဗျည်း၌ ကမ္မရုပ်ဖြစ်၍ ဒွေးဘော်နှင့် လိုသည်ဟု ဆိုကြ၏။ အရင်ရုပ်သော ကမ္မဝါစာတို့၌၎င်း၊ ဝိနည်းပါဠိတော်၊ သုတ္တန် ပါဠိတော်တို့၌၎င်း ဒွေးဘော်နှင့် မတွေ့မြင်ဘူးရ။

သော ဘာသေယျ ဤ၌ “သော ဘာသေတ်ယျ” ဟု ဖတ်။ “ဘာသေးယျ” “ဘာသိယျ” “ဘာသည်ယျ” ဟု မဖတ်နှင့်။ သောနှင့် တွဲ၍ “သောဘာ သေယျ” ဟုလည်း မဖတ်မိစေနှင့်။ “သော ဘာသေယျ” တွင် ကမ္မဝါစာ ပြီးဆုံးသည်။ ရပ်နားလိုလျှင် ဤတွင် ရပ်နားရမည်။

“ဒုတိယမ္ပိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ” ကား နောက် ဒုတိယ ကမ္မဝါစာ၏ အချိပေတည်း။ တတိယ ကမ္မဝါစာအဆုံး “သော ဘာသေယျ” တွင် ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်သည်။

“ဥပသမ္မုဒန္တာ သံဃေန”ကို အဓိကရုဏ ခေါ်သည်။ ရဟန်းအဖြစ်ပြီးသည်ကို ကြွေးကြော်သော စကားရပ်တည်း။
‘အချို့ဆရာတို့ကား’ ထိုဝါကျကို တကြိမ်သာ ဖတ်ကြကုန်၏။ ရှေးအစဉ်အလာတိုင်းသာ သုံးကြိမ်ဖတ်လေ။

တသ္မာ တုဏှိ “တုဏှိ”ကို ရင်သံနှင့်တကွ ဏ-ကြီးပြီစွာ “ဏှိ” သံယုဂ်ကြောင့် ရှေ့က “တု”ကို လေးလေးပြု၍ “တုဏှဟိ”ဟု ရွတ်၊
သွားသံပြု၍ န-ငယ်နှင့် မရွတ်နှင့်။

တုဏှိ သဒ္ဒါကို-

(၁) ဣရဿနှင့် ရွတ်ကြသူ၊

(၂) ဤဒီသနှင့် ရွတ်ကြသူ၊

(၃) ရဿ၊ ဒီသ နှစ်ထေ့ပြု၍ ရွတ်ကြသူ ဟူ၍ သုံးမျိုးရှိသည်။ ဤကမ္မဝါစာတွင် ‘တသ္မာ တုဏှိ’၌ ပဌမာကျေသည်။
“နိန္ဒိတံ တုဏှိ မာသိနံ”အစရှိသော ဂါထာများ၌ ဇ-ဂိုဏ်းကြိုက်သော ရဿနေရာတွင် လာသောကြောင့် ရဿနှင့်သာ မှန်ပေရာသည်။

ဤကား ကမ္မဝါစာ စိစစ်ချက်တည်း။

ပဉ္စင်းဖြစ်သော အခါသမယကို ပြခြင်း

တာဝဒေဝ=သို့ပဉ္စင်းလောင်းအဖြစ်သို့ ဖောက်ပြီဟူ၍ဆိုထိုက်သော ဥတ္တိ စတုတ္ထ ကမ္မဝါစာ ပြီးဆုံးသော ခဏ၌သာလျှင်။ ဆာယာ= အရိပ်ကို။ မေတဗ္ဗာ=နှိုင်းယှဉ် တိုင်းတာအပ်၏။ ဥတုပ္ပမာဏံ=ဥတုအတိုင်းအရှည်ကို။ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ=ကြားအပ်၏။ ဒိဝသဘာဂေါ=ပုဗ္ဗန၊ မဇ္ဈန-စသော နေ့အဖို့ကို။ အာစိက္ခိတဗ္ဗာ=ကြားအပ်၏။ သဂီတိ=ပေါင်းရုံးသံမ်းအုပ် အချုပ်စာတမ်းကို။ အာစိက္ခိတဗ္ဗာ = ကြားအပ်၏။

ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၂၅၃-ခု၊ သာသနာ-၂၄၃၅-ခု၊ ဝိမုန္တဥတု မေထုန်ရာသီ ပထမ ဝါဆိုလဆန်း တရက်၊ နံနက် တချက်တီး အရိပ်ဘဝါး မည်မျှအချိန် မည်သည့်မြို့ရွာ မည်သည့်ကျောင်းတိုက် ခဏ္ဍာသိမ်တွင် “ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ မည်သူ၊ ပထမ ကမ္မဝါဆရာတော် မည်သူ မည်သူ ဒုတိယ ကမ္မဝါဆရာတော် မည်သူ မည်သူ၊ တတိယ ကမ္မဝါဆရာတော် မည်သူ မည်သူ၊ ကြွင်း ဂဏပူရဏ ကာရကသံဃာ မည်မျှတို့နှင့် မြင်မြတ်သော ရဟန်းတော်အဖြစ်သို့ ရောက်သည်” ဟူ၍ အပြည့်အစုံ ပေါင်းဖွဲ့၍ သိကုံး၍ ကြားရမည်။

နိဿယ ၄-ပါးကို ကြားခြင်း

၁။ စတ္တာရော = လေးပါးကုန်သော။ နိဿယာ = သာသနာထမ်း ရဟန်းပြုလုပ်သော သူတို့အား အားကိုး အားထား ကိုးစား မှီတင်းရာတို့ကို။ အာစိက္ခိဘဗ္ဗာ = ခြောက်ကြားအပ်ကုန်၏။

စတ္တာရိ = လေးပါးကုန်သော။ အကရဏီယာနိ = မပြုမကျင့်အပ်သော အမှုတို့ကို။ အာစိက္ခိဘဗ္ဗာနိ = ခြောက်ကြားအပ်ကုန်၏။

ပဌမ နိဿယ

အာဝုသော = ဝါရှင်ပဉ္စင်းသင်။ တေ = သင်ပဉ္စင်းသစ်၏။ ပဗ္ဗဒ္ဓာ = ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ခြင်းသည်။ ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနံ = သလုံးသားဖြင့် အားထုတ်၍ ရအပ်သော တလုပ်စာ တလုပ်စာမျှသော ဆွမ်းကို။ နိဿယာ = အားကိုးသမှု အမှုပြု၍။ ပဝတ္တာ = ဖြစ်ရချေ၏။ တသ္မာ = ဆိုကြောင့်။ တတ္ထ = ဆိုသပိတ် လက်စွဲ၍ ဆွမ်းခံခြင်းအမှု၌။ တေ-တယာ = သင်ပဉ္စင်းသစ်သည်။ ယာဝဇီဝံ = အသက်ထက်ဆုံး။ ဥဿာဟော = အားထုတ်ခြင်းအမှုကို။ ကရဏီယော = ပြုအပ်၏။

အတိရေက လာဘော = ရှေးဘုန်း ရှေးကံ ဆော်ဖန်ချီးမြှင့်သော အခွင့်အလမ်းနှင့် ကြုံသဖြင့် ပိဏ္ဍိယာလောပ ဆွမ်းထက် ဘုန်းတန်းပိုလှ လာဘ်များပြန်မှုကား။ သံဃာတ္ထံ = တိုက်ရှိသံဃာ အကုန်ပါသော သံဃာ့ဘတ်မှ ရအပ်သောဆွမ်းကို၎င်း။ ဥဒ္ဒေသဘတ္ထံ = တိုက်ရှိသံဃာ အချို့ပါသော ဥဒ္ဒေသဘတ်မှ ရအပ်သော ဆွမ်းကို၎င်း။ နိမန္တနံ = တတ်နိုင်သလောက် ပင့်ပိတ်လျှောက်၍

ကြွရောက်သံသာ လှူဒါန်းပါသော နိမန္တနဘတ်မှ ရအပ်သော ဆွမ်းကို၎င်း။ သလကဘတ္တံ=စာရေးတံကျရာ လှူဒါန်းပါသော သလကဘတ်မှ ရအပ်သော ဆွမ်းကို၎င်း။ ပက္ခိကံ=ဆန်း-ဆုတ်ပက္ခ နှစ်ကာလ၌ ကြည်ဆွသဒ္ဓါ လှူဒါန်းပါသော ပက္ခိကဘတ်မှ ရအပ်သော ဆွမ်းကို၎င်း။ ဥပေါသထိကံ = လက္ခယံ လပြည့် ဥပုသ်နေ့၌ ကြည်ဆွသဒ္ဓါ လှူဒါန်းပါသော ဥပေါသထိကဘတ်မှ ရအပ်သော ဆွမ်းကို၎င်း။ ပါဠိပဒိကံ=ဥပုသ်ကျော်တက် နောက်တရက်၌ ထက်မြက်သဒ္ဓါ လှူဒါန်းပါသော ပါဠိပဒိကဘတ်မှ ရအပ်သော ဆွမ်းကို၎င်း။ ဣမေ = ဤ ၆-ပါးသော သံသိကဘတ် အပိုလာဘ်တို့ကို။ သာဒိတဗ္ဗာ=သာယာအပ်ကုန်သေး၏။

ဒုတိယ နိဿယ

၂။ အာဝုသော=ငါ့ရှင်ပဉ္စင်းသစ်။ တေ=သင်ပဉ္စင်းသစ်၏။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ = ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ရခြင်းသည်။ ပံသုကူလစိရံ= လူတွင်လုံးလုံး အသုံးမကျ စွန့်ပစ်ရသော ပံသုကူသင်္ကန်းကို။ နိဿယ = အားကိုးသမှု အမှီပြု၍။ ပဝတ္တာ = ဖြစ်ရချေ၏။ တဗ္ဗာ = ထို့ကြောင့်။ တတ္ထ=ထိုပံသုကူကို ကောက်ယူ ဆည်းစု ဝတ်ရုံမှု၌။ တေ-တယာ=သင် ပဉ္စင်းသစ်သည်။ ယာဝိဝံ=အသက်ထက်ဆုံး ။ ဥဿာဟော=အားထုတ်ခြင်း အမှုကို။ ကရဏိယော = ပြုအပ်၏။

အတိရေကလာဘော=ရှေးဘုန်းရှေးကံ ဆော်ဖန်ချီးမြှင့် အခွင့်ထောက်ကူ၍ ပံသုကူသင်္ကန်းထက် ဘုန်းဘုန်းပိုလျှံ လာဘ်များပြန်မှုကား။ ခေါမံ=ခေါမနိုင်ငံ ရောမနိုင်ငံ၌ဖြစ်သော သင်္ကန်းကို၎င်း။ ဝါ- ခေါမမည်သော လျှော်အထူးဖြင့် ရက်သောသင်္ကန်းကို၎င်း။ ကပ္ပါသိကံ = ဝါချည်ဖြင့် ရက်သော သင်္ကန်းကို၎င်း။ ကောသေယံ=ပိုးချည်ဖြင့် ရက်သော သင်္ကန်းကို၎င်း။ ကမ္မသံ = သားမွေးဖြင့်ပြီးသော ကမ္မသာ သင်္ကန်းကို၎င်း။ သာဏံ = ပိုက်ဆံလျှော်ဖြင့် ရက်သောသင်္ကန်းကို၎င်း။ ဘင်္ဂံ=ဘန်ချည်ဖြင့်ရက်သော သင်္ကန်းကို၎င်း။ ဝါ-ခေါမ စသော ချည်ငါးမျိုးတို့ကို ရော၍ရက်သော သင်္ကန်းကို၎င်း။ ဣမာနိ=ဤခြောက်မျိုးသော သင်္ကန်းတို့ကို။ သာဒိတဗ္ဗာနိ=သာယာအပ်ကုန်သေး၏။

တတိယ နိဿယ

၃။ အာဝုသော = ငါ့ရှင်ပဉ္စင်းသစ်။ တေ = သင်ပဉ္စင်းသစ်၏။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ = ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ခြင်းသည်။ ရုက္ခမူလ
သေနာသနံ = သစ်ပင် တောချုံရင်းတည်းဟူသော အိပ်ရာ နေရာ အရိပ် အာဝါသကို။ နိဿာယ = အားကိုးသမှု အမှီပြု၍။ ပဝတ္တာ =
ဖြစ်ရချေ၏။ တသ္မာ = ထိုကြောင့်။ တတ္ထ = ထိုသစ်ပင်တောချုံရင်းတည်းဟူသော အိပ်ရာ နေရာကို သုံးဆောင်ခြင်းအမှု၌။ ထေ-တယာ =
သင် ပဉ္စင်းသစ်သည်။ ယာဇဇိဝံ = အသက်ထက်ဆုံး။ ဥဿာဟော = အားထုတ်ခြင်းအမှုကို။ ကရဏိယော = ပြုအပ်၏။

အတိရေကလာဘော = ရှေးဘုန်းရှေးကံ ဆော်ဖန်ထောက်ကူသဖြင့် ရုက္ခမူလ ကျောင်းသင်္ခမ်းထက် ဘုန်းတန်းပိုလှ၍ လာဘ်များ
ပြန်မှုကာ။ ဝိဟာရော = နှစ်ဘက်အမှီးရှိသော ကျောင်းကို၎င်း။ အစုယောဂေါ = တဖက်အမှီးရှိသော ကျောင်းကို၎င်း။ ပါသာဒေါ =
ပြာသာဒ်ရှည် နှစ်ထပ်တိုက်ကို၎င်း။ ဟမ္ဗိယံ = ပြာသာဒ်ဦးပြည် တထပ်တိုက်ကြီး ကို၎င်း။ ဂုဟာ = ဂူကို၎င်း။ ဣမေ = ဤအရိပ်အာဝါသတို့ကို။
သာဒိတဗ္ဗာနိ = သာယာအပ်ကုန်သေး၏။

စတုတ္ထ နိဿယ

၄။ အာဝုသော = ငါ့ရှင်ပဉ္စင်းသစ်။ တေ = သင်ပဉ္စင်းသစ်၏။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ = ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ခြင်းသည်။ ပုတိမုတ္တဘေသဠံ =
နွားနက်သေးဖြင့် ထုံအပ် စိမ်အပ်သော ဇီးဖြူ၊ သျှစ်ရှား၊ သဖန်းခါးစသောဆေးကို။ ဝါ-နံနက်သေးဖြင့် ထုံအပ် စိမ်အပ်သော ဇီးဖြူ၊
သျှစ်ရှား၊ သဖန်းခါးစသော ဆေးကို။ နိဿာယ = အားကိုးသမှု အမှီပြု၍။ ပဝတ္တာ = ဖြစ်ရချေ၏။ တသ္မာ = ထိုကြောင့်။ တတ္ထ =
အနံ့မကောင်း တယောင်းထောင်းထသော နွားနက်သေး၊ ဝါ-နံနက်သေးဖြင့် ထုံအပ် စိမ်အပ်သော ဇီးဖြူ၊ သျှစ်ရှား၊ သဖန်းခါးစသော
ဆေးကိုသာ သုံးဆောင်ခြင်းအမှု၌။ တေ-တယာ = သင်ပဉ္စင်းသစ်သည်။ ယာဇဇိဝံ = အသက်ထက်ဆုံး။ ဥဿာဟော = အားထုတ်ခြင်းအမှုကို။
ကရဏိယော = ပြုအပ်၏။

အတိရေကလာဘော = ရှေးဘုန်းရှေးကံ ဆော်ဖန်သမှု အကြောင်းပြု၍ ပူတိမုတ္တုဆေးထက် လှန်ကဲပို၍ လာဘ်များပြန်မှုကား။
သပ္ပံ=ထောပတ်ကို၎င်း။ နဝနိထံ = ဆီဦးကို၎င်း။ တေလံ = ဆီကို၎င်း။ မရု = ပျားကို၎င်း။ ဗာဏိဘံ = ဝါးကို၎င်း။ ကမာနိ =
ဤဆေးငါးပါးတို့ကို။ သာဒိတဗ္ဗာနိ = သာယာအပ်ကုန်သေး၏။

နိဿယ လေးပါး ပြီး၏။

အကရဏီယ ၄ ပါး

ပဌမ အကရဏီယ

၁။ ဥပသမ္ပန္နေန = မြင့်မြတ်သော အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသော။ သိက္ခါနာ = ရဟန်းသည်။ အန္တမသော = ဟုတ်သောအပိုင်းအခြား
အားဖြင့်။ တိရစ္ဆာနဂတာယပိ = တိရစ္ဆာန်မ၌သော်လည်း။ မေထုနမ္မော = မိန်းမ၊ ယောကျ်ား နှစ်ပါးအမှု တပ်ခြင်းတူကုန်သောသူတို့
ဥစ္စာဖြစ်သော အကျင့်ကို။ န ပဋိသေဝိတဗ္ဗော = မမှီဝဲအပ်။

ယော ဘိက္ခု = အကြင်ရဟန်းသည်။ မေထုနံ ဓမ္မံ = မိန်းမ၊ ယောကျ်ား နှစ်ပါးအမှု တပ်ခြင်းတူကုန်သော သူတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော
အကျင့်ကို။ ပဋိသေဝတိ = မှီဝဲမိချေအံ့။ သော ဘိက္ခု = ထိုရဟန်းသည်။ အသမဏော = ရဟန်းမဟုတ်သည်။ ဝါ-ရဟန် ဘုရား၊ ရဟန်းယောင်၊
ရဟန်းကြောင်၊ ရဟန်းယုတ်၊ ရဟန်းစုတ်၊ ရဟန်ပျက်သည်။ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ အသက္ခပုတ္တိယော = သာကီဝင်မိ သူ ဖြစ်တော်ပူသော
မြတ်စွာဘုရား သားတော်မဟုတ်သည်။ ဝါ-သားဆိုး၊ သားယုတ်၊ သားစုတ်၊ သားညစ်သည်။ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

သေယျထာပိ=နှိုင်းခိုင်းစရာ ဥပမာ မည်သည်ကား။ သီသတ္တိန္ဒော=ဦးခေါင်းပြတ်ပြီးသော။ ပုရိသော = ယောကျ်ားသည်။ တေနု =
ထိုပြတ်ပြီးသော ဦးခေါင်းနှင့်တကွ။ သရီရဗန္ဓုနေနု=ကိုယ်ကို စပ်ဆက်ပြန်သဖြင့်။ ဇီဝိတံ=အသက်တဖန် ရှင်ပြန်ခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗော ယထာ =

မထိုက်သကဲ့သို့၊ ဝေမေဇ္ဇ=ဤအတူသာလျှင်။ ဘိက္ခု = ရဟန်းသည်။ မေတ္တုနံ မဗ္ဗံ = မိန်းမ၊ ယောကျ်ား နှစ်ပါးအပူ တပ်ချင်းတူကုန်သော လူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော အကျင့်ကို။ ပဉ္စသေဝိတော = မှီခိုပြီး၍။ ဝါ- မှီခိုသောကြောင့်။ အသမဏော = ရဟန်းမဟုတ်သည်။ ဝါ-ရဟန်းတို့၊ ရဟန်းယောဇ်၊ ရဟန်းကြောဇ်၊ ရဟန်းယုတ်၊ ရဟန်းစုတ်၊ ရဟန်းပျက်သည်။ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ အသကျပုတ္တိယော = သာကီဝင်မင်းသား ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော်မဟုတ်သည်။ ဝါ-သားဆိုး၊ သားယုတ်၊ သာ စုတ်၊ သားညစ်သည်။ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ တံ= မေတ္တုနံ အကျင့်ကို။ တေ-တယာ = သင် ပဉ္စင်းသစ်သည်။ ယာဝဇိဝံ = အသက်ထက်ဆုံး။ အကရဏိယံ = ပပြုမကျင့်အပ်။

ဒုတိယ အကရဏိယ

၂။ ဥပသမ္ပဒေန = မြင့်မြတ်သော အဖြစ်သို့ရောက်ပြီးသော။ ဘိက္ခုနာ = ရဟန်းသည်။ အန္တမသော = သုတ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ ဘိဏ သလာကံ = မြက်၊ ဝါးခြမ်းကို။ ဥပါဒါယ = အစပြု၍။ အဒိန္နံ = အရှင်သည် ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် မပေးအပ်သော သူတပါးဥစ္စာကို။ ထေယျသင်္ဂါတံ = ခိုးတတ် စဉ်းလဲတတ်သော အမှုဟု ဆိုအပ်သော ဇောစိတ်အစုဖြင့်။ န အာဒါတဗ္ဗံ = မယူအပ်။

ယော ဘိက္ခု = အကြင်ရဟန်းသည်။ ပါဒံ ဝါ - ဆယ်မူးရေ ရွှေစင် တမတ်ကို၎င်း။ ပါဒါရဟံ ဝါ = ဆယ်မူးရေ ရွှေစင် တမတ် ထိုက်တန်သော ကပ္ပိယဘဏ္ဍာကို၎င်း။ အတိရေကပါဒံ ဝါ = ဆယ်မူးရေ ရွှေစင် တမတ်ထက်လှန်သော အကပ္ပိယ ဘဏ္ဍာ၊ ဆယ်မူးရေ ရွှေစင် တမတ်ထိုက်သော ဘဏ္ဍာထက်လှန်သော အဘိုးထိုက်တန်သော ကပ္ပိယဘဏ္ဍာကို၎င်း။ အဒိန္နံ = အရှင်သည် ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် မပေးအပ်သော သူတပါးဥစ္စာကို။ ထေယျသင်္ဂါတံ = ခိုးတတ် စဉ်းလဲတတ်သောသူ၏ အမှုဟုဆိုအပ်သော ဇောစိတ်အစုဖြင့်။ အာဒါတိ = ခိုးယူမိအံ့။ သော ဘိက္ခု = ထိုရဟန်းသည်။ အသမဏော = ရဟန်းမဟုတ်သည်။ ဝါ- ရဟန်းတို့၊ ရဟန်းယောဇ်၊ ရဟန်းကြောဇ်၊ ရဟန်းယုတ်၊ ရဟန်းစုတ်၊ ရဟန်းပျက်သည်။ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ အသကျပုတ္တိယော = သာကီဝင် မင်း သား ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော် မဟုတ်သည်။ ဝါ- သားဆိုး၊ သားယုတ်၊ သားစုတ်၊ သားညစ်သည်။ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

သေယျထာပိ=နှိုင်းခိုင်းစရာ ဥပမာကား။ ဗန္ဓုနာ=အညွှာအဖွဲ့မှ။ ပဂုတ္တော=ကျကျလေပြီးသော။ ပက္ခယလာသော သစ်ရွက်ခေါက်သည်။
 ဟရိတတ္ထာ=စိမ်းရှင်ပြန်ခြင်းအကျိုးငှါ။ အဘဗ္ဗော ယထာ=မထိုက်လေသကဲ့သို့။ ဝေဗေဝ=ဤအတူပင်လျှင်။ ဘိက္ခု=ရဟန်းသည်။ ဝါဒံ ဝါ
 ဆယ်မှူးရေ ရွှေစင် တမတ်ကို၎င်း။ ပါဒါရဟံ ဝါ = ဆယ်မှူးရေ ရွှေစင် တမတ်ထိုက်တန်သော ကပ္ပိယဘဏ္ဍာကို၎င်း။ အတိရေကပါဒံ
 ဝါ=ဆယ်မှူးရေ ရွှေစင် တမတ်ထက်လွန်သော အကပ္ပိယဘဏ္ဍာ၊ ဆယ်မှူးရေ ရွှေစင် တမတ်ထိုက်သော ဘဏ္ဍာထက်လွန်သော
 အဘိုးထိုက်တန်သော ကပ္ပိယဘဏ္ဍာကို၎င်း။ အဒိန္နံ = အရှင်သည် ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် မပေးအပ်သော သူတပါးဥစ္စာကို။ ထေယျသင်္ခါတံ=
 ခိုးတတ် စဉ်းလဲတတ်သော သူ၏ အမှုဟုဆိုအပ်သော ဇောစိတ်အစုဖြင့်။ အာဒိပိတော=ခိုးယူမိသည်ဖြစ်၍။ အသမဏော=ရဟန်းမဟုတ်သည်။
 ဝါ- ရဟန်းတို့ ရဟန်းယောင်၊ ရဟန်းကြောင်၊ ရဟန်းယုတ်၊ ရဟန်းစုတ်၊ ရဟန်းပျက်သည်။ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ အသက္ခပုတ္တိယော =
 သာကီဝင်မင်းသား ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော်မဟုတ်သည်။ ဝါ- သားဆိုး၊ သားယုတ်၊ သားစုတ်၊ သားညစ်သည်။
 ဟောတိ = ဖြစ်၏။ တံ= ထိုသူတပါးဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်း အမှုများကို။ တေ-တယာ=သင် ပဉ္စင်းသစ်သည်။ ယာဝဇိင်=အသက်ထက်ဆုံး။
 အကရဏီယံ = မပြုမကျင့်အပ်။

တတိယ အကရဏီယ

၃။ ဥပသမ္ပန္နေန = မြင့်မြတ်သော အဖြစ်သို့ရောက်ပြီးသော။ ဘိက္ခုနာ = ရဟန်းသည်။ သဗ္ဗိစ္စ = ဝဓကစေတနာနှင့် တကွ စေ့ဆော်
 အားထုတ်၍။ အန္တမသော=ယုတ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ ကုန္တကိပိလ္လိကံ=ခြံပိုး၊ ပိုးရွက်ကို။ ဥပါဒါယ=အစပြု၍။ ပါဏော=
 သတ္တကို။ ဇီဝိတာ=ဇီဝိတိန္ဒြေမှ။ န ဝေါရောပေတဗ္ဗော = မချအပ်။

ယော ဘိက္ခု = အကြင်ရဟန်းသည်။ သဗ္ဗိစ္စ = ဝဓကစေတနာနှင့် တကွ စေ့ဆော်အားထုတ်၍။ အန္တမသော = ယုတ်သော
 အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ ဂဗ္ဘပါတနံ = ကိုယ်ဝန်ချခြင်းအမှုကို။ ဥပါဒါယ = အစပြု၍။ မနုဿဝိဂ္ဂဟံ=လူတတ်ရှိသောသူ၏ ကိုယ်ကောင်ကို။
 ဇီဝိတာ = ဇီဝိတိန္ဒြေမှ။ ဝေါရောပေတိ = ချမိအံ့။ သော ဘိက္ခု = ထိုရဟန်းသည်။ အသမဏော = ရဟန်းမဟုတ်သည်။ ဝါ - ရဟန်းတို့

ရဟန်းယောင်, ရဟန်းကြောင်, ရဟန်းယုတ်, ရဟန်းစုတ်, ရဟန်းပျက်သည်။ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ အသကျပုတ္တိယော = သာကီဝင်မင်းသားဖြစ်တော်
မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော်မဟုတ်သည်။ ဝါ- သားဆိုး, သားယုတ်, သားစုတ်, သားညစ်သည်။ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

သေယုဏာပိ နာမ = နှိုင်းခိုင်းစရာ ဥပမာကား။ ဇေဇာ = နှစ်ဖို နှစ်ကြာ။ ဘိန္ဒုာ = ကွဲလေပြီးသော။ ပုထုသိလာ = ကြီးစွာသော
ကျောက်ဖြာ ကျောက်သုံးသည်။ အပ္ပဋ္ဌသန္ဓိကာ = အသစ်တဖန် စေ့စပ်ပြန်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသည်။ ဟောတိ ယထာ = ဖြစ်လေဘိ
သကဲ့သို့။ ဝေမော = ဤအတူပင်လျှင်။ ဘိက္ခု = ရဟန်းသည်။ သဒ္ဓိစ္စ = ဝဓကစေတနာနှင့်ဘက္ခု စေ့ဆော်အားထုတ်၍။ မနုဿဝိဂ္ဂဟံ =
လူဇာတ်ရှိသောသူ၏ ကိုယ်ကောင်ကို။ ဇိဝိတာ = ဇီဝိတိန္ဒြေမှ။ ဝေါရောပေတွာ = ချမိသည်ရှိသော်။ အသမဏော = ရဟန်းမဟုတ်သည်။
ဝါ- ရဟန်းဘု, ရဟန်းယောင်, ရဟန်းကြောင်, ရဟန်းယုတ်, ရဟန်းစုတ်, ရဟန်းပျက်သည်။ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ အသကျပုတ္တိယော = သာကီဝင်
မင်းသားဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော်မဟုတ်သည်။ ဝါ- သားဆိုး, သားယုတ်, သားစုတ်, သားညစ်သည်။ ဟောတိ = ဖြစ်၏။
တံ = ထိုဇိဝိတိန္ဒြေမှ ချခြင်းအမှုကို။ တေ-တယာ = သင် ပညွင်းသစ်သည်။ ယာဝဇီဝံ = အသက်ထက်ဆုံး။ အကရဏီယံ = မချအပ်။

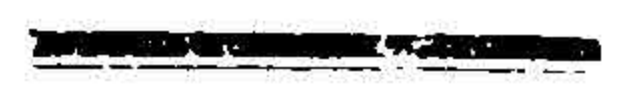
စတုတ္ထ အကရဏီယ

၄။ ဥပသမ္ပန္နေန = မြင့်မြတ်သော အဖြစ်သို့ရောက်ပြီးသော။ ဘိက္ခုနာ = ရဟန်းသည်။ အန္တမသော = ယုတ်သော အပိုင်းအခြား
အားဖြင့်။ သုညာဂါရေ = ဆိတ်ငြိမ်သောကျောင်း၌။ အဘိရမာမိ = အလွန်မွေ့လျော်၏။ ဣတိ = ဤသို့သောစကားကို။ ဥပါဒါယ =
အစပြု၍။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော = မြင့်မြတ်သောလူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မဟာဂုတ် လောကုတ္တရာ တရားများကို။ န ဥလ္လပိတဓမ္မာ = ငါ့ရသည်,
ငါ့၌ရှိသည်, ငါ့မျက်မှောက် ပြုနိုင်သည်ဟု ဝါဝါကြွားကြွား, မပြောအပ်။

ယော ဘိက္ခု = အကြင်ရဟန်းသည်။ ပါပိစ္ဆော = ယုတ်မာသော အလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ ဣဿာပကတေ = အလို ရမ္မက်သည် နှိပ်စက် ဖျက်ဆီးအပ်သည်ဖြစ်၍။ အသန္တံ = မိမိကိုယ်၌ ထင်ရှားမရှိသော။ အဘူတံ = မိမိသန္တာန်၌ တရံတဆစ်မျှ မဖြစ်စားသော။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ = မြင့်မြတ်သော လူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာ တရားများကို။ ဥလ္လပတိ = ဝါရသည်၊ ဝါ၌ရှိသည်၊ ဝါမျက်မှောက်ပြုနိုင်သည်ဟု ဝါဝါကြားကြား ပြောကြားမိအံ့။ စျာနံ ဝါ = စျာနံလေးပါး စျာနံငါးပါးကို၎င်း။ ဝိမောက္ခံ ဝါ = လောကီ ဝိမောက္ခစျာနံ ရှစ်ပါး လောကုတ္တရာ ဝိမောက္ခစျာနံ သုံးပါးကို၎င်း။ သမာပတ္တိံ ဝါ = လောကီ လောကုတ္တရာ သမာပတ်ကို၎င်း။ သမာဓိံ ဝါ = လောကီ လောကုတ္တရာ သမာဓိကို၎င်း။ မဂ္ဂံ ဝါ = လောကုတ္တရာ မဂ်လေးပါးကို၎င်း။ ဖလံ ဝါ = လောကုတ္တရာ ဖိုလ်လေးပါးကို၎င်း။ ဥလ္လပတိ = ဝါရသည်၊ ဝါ၌ရှိသည်၊ ဝါမျက်မှောက်ပြုနိုင်သည်ဟု ဝါဝါကြားကြား ပြောကြားမိအံ့။ ယော ဘိက္ခု = ထိုရဟန်းသည်။ အသမဏော = ရဟန်းမဟုတ်သည်။ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ အသက္ခပုတ္တံယော = သာကီဝင်မင်းသားမဟုတ်သည်။ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

သေယုတာပိ နာမ = နှိုင်းခိုင်းစရာ ဥပမာကား။ မတ္တကစ္ဆိန္ဒော = သည်ဆစ် လည်သီး ဖြတ် လျှိုးသော။ တာလော = ဆန်းပင်သည်။ ပုန ဝိရုဠိယာ = ဘဖန်ပေါက်ရောက် စည်ပင်ပြန့်ပွားခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗော ယဿ = မထိုက်လေသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ = ဤအတူပင်။ ဝါရဟန်းသည်။ ပါပိစ္ဆော = ယုတ်မာသော အလိုရှိမှု ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဣဿာပကတေ = အလိုရှိမှု ရှိသည် နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ အသန္တံ = မိမိကိုယ်၌ ထင်ရှားမရှိသော။ အဘူတံ = မိမိသန္တာန်၌ တရံ တဆစ်မျှ မဖြစ်စားသော။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ = မြင့်မြတ်သော လူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာ တရားများကို။ ဥလ္လပတိ = ဝါရသည်၊ ဝါ၌ရှိသည်၊ ဝါမျက်မှောက်ပြုနိုင်သည်ဟု ဝါဝါကြားကြား ပြောကြားမိအံ့။ အသမဏော = ရဟန်းမဟုတ်သည်။ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ အသက္ခပုတ္တံယော = သာကီဝင်မင်းသားဖြစ်တော်မူသော ဖြစ်စွာတရား၏ သားတော်မဟုတ်သည်။ ဟောတိ = ဖြစ်၏။ တံ = ထိုစျာနံမဂ်ဖိုလ် တရားများကို ပြောကြားခြင်းအခူများကို။ တေသမာပတိ = သမာပတ် ပဉ္စင်းသစ်သည်။ ယာဝဇီဝံ = အသက်ထက်ဆုံး။ အကရုဏိသံ = မပြုမကျင့်အပ်။

ပဉ္စင်းလောင်းတပါး ရဟန်းခံ ဝဗ္ဗဝါ ပြီး၏။

ဥပသမ္ဘုဝ - ခွဲနိ ကမ္မ ဝါဒစခဏိ :

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သဗ္ဗာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဉ္စင်းလောင်း ၂-ပါး၊ ၃-ပါး ရဟန်းခံပုံ

မဟာဝါပါဠိတော်၌ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခုဝေ ဒွေ ဘယော ကောနုဿာဝနေ ကာတုံ” ရဟန်းလျာ ၂-ပါး၊ ၃-ပါးကို တပေါင်းတည်းပြု၍ ကမ္မဝါဒတ်ခွင့်ကို ပေးဘော်မူသောပါဠိ ဖြစ်သည်။

ဖတ်ပုံ ကမ္မဝါကိုမူကား တပါးသောအရာ၌ အသေအချာ ဟောပြီး ရှိသည်ဖြစ်၍၎င်း၊ လက်ထက်တော်ရှိ သာဝကတို့သည် ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ ဖြစ်ကုန်ကြ၍ အရိယဘာသာ၌ ဘုရားနှုတ်ထွက်နှင့် တချက်မတိန်း ဖတ်ရွတ်နိုင်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍၎င်း၊ ဤဥပသမ္ဘုဝအရာ၌ ရဟန်းလျာ ၂-ပါး၊ ၃-ပါးကို တပေါင်းတည်း တလုံးတည်း ဖတ်နည်း ကမ္မဝါစာဟူ၍ အသီးအခြား မဟောပြီ။

ထို့ကြောင့် တပါးသောအရာ၌ အသေအချာ ဟောပြီးရှိနေသော ခွန် ကမ္မဝါ၊ ဗဟုဝှ် ကမ္မဝါများနှင့် ထပ်တူ ထပ်မျှ ညီညွတ်လှသဖြင့် ဘုရားသခင် ဟောခဲ့လျှင်လည်း “ဤနည်းအတိုင်း ဟောပေမည်” ဟု ယုံကြည်လေးမြတ် စိတ်ချအပ်သော ဥပသမ္ဘုဝအရာ ခွန် ကမ္မဝါ၊ ဗဟုဝှ် ကမ္မဝါများကို ကောင်းစွာ ထုတ်ထား ပေအံ့သတည်း။

အထက် ကမ္မဝါဟောင်းများတွင် ပြင်သင့်ရာကိုလည်း ပြင်၊ စွက်သင့်ရာကိုလည်း စွက်၊ အနက် ပြသင့်ရာကိုလည်း ပြ၊ ချသင့် ချန်သင့်ရာကိုလည်း ချန်၍ ကျမ်းဂန် ကျမ်းရင်းတို့နှင့် တမျဉ်းတည်း ဖြစ်လာလတံ့။

ဝိတ္ထာရဝိဇာန

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္ဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓဿ။

၁- ဥပဇ္ဈာဂါဟာပန

ပထမံ ဥပဇ္ဈံ ဂါဟာပေတဗ္ဗာ။

ယဿ ဥဘတော ဝိဘင်္ဂေါ ပဂုဏော ဟောတိ၊ ဒဿ ဝဿော စ ဥပသမ္ဗုဒ္ဓါယ တဿ ကေရဿ သန္တိကေ ဒွေ တယော ဥပသမ္ဗုဒ္ဓါပေခါ ဥပဇ္ဈံ ဂါဟာပေတဗ္ဗာ။

“ဥပဇ္ဈာယော နော ဘန္တေ ဟောတိ”တိ တိက္ခတ္တံ ဝတ္တာ ဣမဿ ထေရဿ သန္တိကေ “ဥပဇ္ဈံ ဂဏှထာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗာ။

ထေရေန စ-“ပါသာဒိကေန သမ္ဗုဒ္ဓေထာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗာ။

န ဟိ အနုပဇ္ဈာယကံ ဥပသမ္ဗုဒ္ဓေတံ ဝန္တတိ။

ပညတ္တမေတံ ဘဂဝတာ-

“န တိက္ခဝေ အနုပဇ္ဈာယကော ဥပသမ္ဗုဒ္ဓေတဗ္ဗော၊ ယော ဥပသမ္ဗုဒ္ဓေယျံ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာ” တိ။

ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဌတ္တာ ဥပဇ္ဈာယဿ စ ဥပသမ္ဗုဒ္ဓါပေခါနဉ္စ တခံဏံ နာမံ ကရိယတ။

“အယံ ဥပဇ္ဈာယော တိဿော နာမ ဟောတု၊

ဣမေ စ ဥပသမ္ဗုဒ္ဓါပေခါ နာဂါ နာမ ဟောန္တူ”တိ။

အပိ စ ယဒိ ပါကတိကံ နာမံ ဝိသဒံ ဟောတိ သုခုစ္စာရကံ၊ တဒေဝ ပရိယတ္တံ။

[၂၉]

၂-ပတ္တစီဝရာစိက္ခန

ဥပဇ္ဈံ ဂါဟာပေလ္လာ ပတ္တစီဝရံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။

ဣမေ ဝေါ ပတ္တာ၊ (အာမ ဘန္တေ)

န ဟိ ယာစိတကေန ပတ္တေန ဥပသမ္မာဒေတုံ ဝနုတိ။

ပညတ္တမေတံ ဘဂဝတာ-

“န ဟိ ဘိက္ခုဝေ ယာစိတကေန ပတ္တေန ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော၊ ယော ဥပသမ္မာဒေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာ”တိ။

ဣမာ သံဃာဋီယော၊ (အာမ ဘန္တေ)

ဣမေ ဥတ္တရာသင်္ဂါ၊ (အာမ ဘန္တေ)

ဣမေ အန္တရဝါသကာ၊ (အာမ ဘန္တေ)

န ဟိ ယာစိတကေန စီဝရေန ဥပသမ္မာဒေတုံ ဝနုတိ။

ပညတ္တမေတံ ဘဂဝတာ-

“န ဘိက္ခုဝေ ယာစိတကေန စီဝရေန ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော၊ ယော ဥပသမ္မာဒေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာ”တိ။

၃- အနုသာသကသမ္ပုတိ ကမ္မကရဏ

ဂစ္ဆထ အမုမ္ပိ ဩကာသေ တိဋ္ဌထ။

တုမ္ပေ တာဝ ဂစ္ဆထ၊ ဂန္ဓာ အသုကသ္မိံ နာမ ဩကာသေ တိဋ္ဌထ၊ မာ တတော အညတ္တ ဂစ္ဆထ၊

တုမ္ပာကံ အနုသာသနတ္ထံ မယမ္ပိ တတ္ထ အံဂစ္ဆာမ။

န ဟိ အနုသုသိတော သံဃမဇ္ဈေ အန္တရာယိကေ ဓမ္မေ ပုစ္ဆိတုံ လဗ္ဘတိ၊ န စ သံဃမဇ္ဈေ အနုသုသိတုံ။
ဝုတ္တံ ဟေတံ ဘဂဝတော—

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပထမံ အနုသုသိတော ပစ္စာ အန္တရာယိကေ ဓမ္မေ ပုစ္ဆိတုံ၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ
ကေမန္တံ အနုသုသိတော သံဃမဇ္ဈေ အန္တရာယိကေ ဓမ္မေ ပုစ္ဆိတုံ” ဟိ။

မှတ်ချက် [ဂစ္ဆန္တေဟိ ပန အာစရိယေန နိဒ္ဒိဋ္ဌေ ဩကာသေ ယထာသုခံ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ တိဂ္ဂန္တေဟိ န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဇီဝရတော
သေသပရိက္ခရာ စ သံဃမဇ္ဈေ ဟောန္တု၊ ဂဟေတွာ ဂမနကိစ္စံ နတ္ထိ။]

အနုသုသကသမ္မုတိ ဥတ္တိ

နမော ဗုဒ္ဓဿ

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ နာဂါ အာယာသုတော တိဿဿ ဥပသမ္ပဒါပေခါ၊ ယဒိ သံဃာပ ပတ္တကဗ္ဗိ၊
အဟံ နာဂေ အနုသုသေယျံ။

အယံ အနုသုသကသမ္မုတိ ဥတ္တိ။

န ဟိ အလဒ္ဓသမ္မုတိကေန အနုသုသိတုံ လဗ္ဘတိ။
ဝုတ္တံ ဟေတံ ဘဂဝတော—

“န ဘိက္ခဝေ အသမ္ပတေန အနုသုသိတဗ္ဗော၊ ယော အနုသုသေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာ” ဟိ။

လဒ္ဒသမ္ပုတိကေန ပန တတ္ထ ဂန္ဓာ ပညာတေ အာသနေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိတော အနုသာသိတဗ္ဗာ။
ဥပသာမ္ပဒါပေဒေဟိ စ သံဃမဇ္ဈေ ဝိယ ဥက္ကဋ္ဌိကံ နိသီဒိတော အဗ္ဗလိ ပဂ္ဂဟေတော သက္ကစံ သောတဗ္ဗံ။
အယံ ပန အနုသာသဝိဓိ။

၄-အနုသာသန

သုဏာထ နာဂါ၊ အယံ ဝေါ သစ္စကာလော၊ ဘူတကာလော၊ ယံ ဇာတံ၊ တံ သံဃမဇ္ဈေ ပုစ္ဆန္တေ၊ သန္တံ “အတ္ထိ”တိ
ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အသန္တံ “နတ္ထိ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ မာ ခေါ ဝိတ္တာယိတ္ထံ၊ မာ ခေါ မံကူ အဟုဝတ္ထံ၊ ဝေ ဝေါ ပုစ္ဆိယန္တိ၊ သန္တံ ဝေါ ဝေဂ္ဂုပါ
အာဗာဓာ ကုဋ္ဌံ ဂဏှော ကိလာသော သောသော အပမာရော။

ဝေ ဝေါ ပုစ္ဆိယန္တိ၊ သန္တံ “အတ္ထိ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အသန္တံ “နတ္ထိ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

ဝေမ္ပိ ပုစ္ဆိယန္တိ၊ ကိံ တုမေ မနုဿာတ္ထံ၊ ကိံ ပုရိသာတ္ထံ၊ ကိံ ဘုဇိသာတ္ထံ၊ ကိံ အဏဏာတ္ထံ၊ ကိံ န ရာဇဘဋ္ဌာတ္ထံ၊ ကိံ
မာတာပိတုဟိ အနုညာတာတ္ထံ၊ ကိံ ပရိပုဏ္ဏဝိသတိာဿာတ္ထံ၊ ကိံ ပရိပုဏ္ဏံ ဝေါ ပတ္တစိဝရံ၊ ကိံ နာမာတ္တ တုမေ၊ ကော နာမော
ဝေါ ဥပဇ္ဈာယော။

ဝေမ္ပိ ပုစ္ဆိယန္တိ၊ တဒါ ဝိဿဋ္ဌာ ဝိဿဇေသ၊ မာ ခေါ ဝိတ္တာယိတ္ထံ၊ မာ ခေါ မံကူ အဟုဝတ္ထံ၊ သဗ္ဗမေဘံ အနုသာသနမတ္ထံ။
နာယံ ပုစ္ဆိတံ ဝါ ဝိဿဇေတံ ဝါ ကာလော။

န စ ပုစ္ဆကသမ္ပုတိံ အလဘိဘွာ ပုစ္ဆိတံ ဝရုတိ။

ဝေ အနုသာသိဘွာ “တုမေ ဣဓေ တာဝ ဟောထာ”တိ တော သယံ ပထမာရံ သံဃမဇ္ဈံ အာဂန္ဓာ သံဃော
ဥပပေတဗ္ဗော။

၅-ဩသာရဏ ဥတ္တိထပနာဓိက္ခန

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ နာဂါ အာယသ္မတော တိဿဿ ဥပသမ္ပဒါပေခါ၊ အနုသိဋ္ဌာ တေ မယာ၊ ယံ ပံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ နာဂါ အာဂစ္ဆေယျံ၊ အာဂစ္ဆထာတိ ဝတ္တဗ္ဗာ။

၆-ဥပသမ္ပဒ ယာစာပန

တေ တိက္ခတ္တံ၊ သံဃံ ဥပသမ္ပဒံ ယာစာပေတဗ္ဗာ။

သံဃံ ဘန္တေ ဥပသမ္ပဒံ ယာစာမ၊ ဥလ္လမ္ပတု နော ဘန္တေ သံဃော အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ။

ဒုတိယမ္ပိ ဘန္တေ သံဃံ ဥပသမ္ပဒံ ယာစာမ၊ ဥလ္လမ္ပတု နော ဘန္တေ သံဃော အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ။

တတိယမ္ပိ ဘန္တေ သံဃံ ဥပသမ္ပဒံ ယာစာမ၊ ဥလ္လမ္ပတု နော ဘန္တေ သံဃော အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ။

၇-အန္တရာယိကဓမ္မ ပုစ္ဆိကသမ္ပုတိဥတ္တိ

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣဋ္ဌေ နာဂါ အာယသ္မတော တိဿဿ ဥပသမ္ပဒါပေခါ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ နာဂေ အန္တရာယိကေ ဓမ္မေ ပုစ္ဆေယျံ။

၈-ပုစ္ဆိန

အယံ ပုစ္ဆနဝိမိ-

သုဏာထ နာဂါ၊ အယံ ဝေါ သစ္စကာလော၊ ဘူတကာလော၊ ယံ ဇာတံ၊ တံ ပုစ္ဆာမိ၊ သန္တံ “အတ္ထိ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အသန္တံ “နတ္ထိ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မာ ဝေါ ဝိတ္တာယိတ္ထံ၊ မာ ဝေါ မံကူ အဟုဝတ္ထံ။

သန္တံ ဝေါ ဝေရူပါ အာဗာဓာ၊ အတ္ထိ ဝေါ ကုဋ္ဌံ?၊ (နတ္ထိ ဘန္တေ)

အတ္တိ ဝေါ ဂဏ္ဍော?၊ (နတ္တိ ဘန္ဓေ)

အတ္တိ ဝေါ ကိလာသော?၊ (နတ္တိ ဘန္ဓေ)

အတ္တိ ဝေါ သောသော?၊ (နတ္တိ ဘန္ဓေ)

အတ္တိ ဝေါ အပမာရော?၊ (နတ္တိ ဘန္ဓေ)

ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ အာဗာဓေဟိ ဖုဋ္ဌံ ဥပသမ္ပာဒေတံ န ဝနုတိ။

ပညတ္တ မေတံ ဘဂဝတာ-

“န ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ အာဗာဓေဟိ ဖုဋ္ဌော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ယော ပဗ္ဗာဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာ”တိ။

ကိံ တုမေ မနုဿာတ္တိ?၊ (အာမ ဘန္ဓေ)

န ဟိ အမနုဿဘူတဿ ယက္ခဿ ဝါ၊ ပေတဿ ဝါ၊ တိရစ္ဆာနဂတဿ ဝါ၊ သက္ကဿ ဝါ၊ ဗြဟ္မုနော ဝါ၊ ဒေဝဿ ဝါ
ပဗ္ဗဇော ဝါ၊ ဥပသမ္ပဒါ ဝါ ရဟတိ။

ဝုတ္တံ ဟေတံ ဘဂဝတာ-

“တိရစ္ဆာနဂတော ဘိက္ခဝေ အနုပသမ္ပန္နော န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော၊ ဥပသမ္ပန္နော နာသေတဗ္ဗော”တိ။

မနုဿဇာတိကံ ဌပေတွာ အဝသေသာ သတ္တာ ဣဓ တိရစ္ဆာနဂတေ သင်္ဂဟိတာ။

ကိံ တုမေ ပုရိသာတ္တိ?၊ (အာမ ဘန္ဓေ)

န ဟိ ပဏ္ဍကဿ ဝါ၊ ဥဘတော ဗျဉ္ဇနကဿ ဝါ၊ ပဗ္ဗဇော ဝါ၊ ဥပသမ္ပဒါ ဝါ ရဟတိ။

ယထာဟ—

“ပဏ္ဍိတော ဘိက္ခုဝေ အနုပသမ္ပန္နော န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော၊ ဥပသမ္ပန္နော နာ ဓာတုဗ္ဗာ၊ ဥပသမ္ပန္နော နာ နက္ခေပိ နက္ခေပိ ဘိက္ခုဝေ အနုပသမ္ပန္နော န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော၊ ဥပသမ္ပန္နော နာသေတာဗ္ဗော”တိ။

ကိံ တုမေ ဘုရိဿာတ္တံ?။ (အာမ ဘန္တေ)
န ဟိ ဒါသဘူတံ ဥပသမ္ပာဒေတံ ဝေတိ။

ယထာဟ—

“န ဘိက္ခုဝေ ဒါဗော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ယော ပဗ္ဗာဇေပျာ ဓာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာ”တိ။

ကိံ တုမေ အဏဏာတ္တံ?။ (အာမ ဘန္တေ)
န ဟိ ဣဏာယိကံ ဥပသမ္ပာဒေတံ ဝေတိ။

ယထာဟ—

“န ဘိက္ခုဝေ ဣဏာယိကော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ယော ပဗ္ဗာဇေပျာ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာ”တိ။

ကိံ တုမေ ရာဇဘဋ္ဌာတ္တံ?။ (အာမ ဘန္တေ)
န ဟိ ရာဇဘဋ္ဌံ ဥပသမ္ပာဒေတံ ဝေတိ။

ယထာဟ—

“န ဘိက္ခုဝေ ရာဇဘဋ္ဌော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ယော ပဗ္ဗာဇေပျာ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာ”တိ။

ကိံ တုမေ မာတာပိတူဟိ အနုညာတာတ္တံ?။ (အာမ ဘန္တေ)
န ဟိ မာတာပိတူဟိ အနုညာတံ ပုတ္တံ ဥပသမ္ပာဒေတံ ဝေတိ။

ယထာဟ-

“န ဘိက္ခုဝေ မာတာပိတူဟိ အနုညာတော ပုတ္တော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ယော ပဗ္ဗာဇေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာ”တိ။
 ကိံ တုမေ ပရိပုဏ္ဏဝိသတိဝဿာတ္ထိ?၊ (အာမ ဘန္တေ)
 န ဟိ ဦးနဝိသတိဝဿဿ ဥပသမ္ပဒါ ရုဟတိ။

ယထာဟ-

“န ဘိက္ခုဝေ ဦးနဝိသတိဝဿော ပုဂ္ဂလော ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော၊ ယော ဥပသမ္ပာဒေယျ၊ ယထာဓမ္မော ကာရေတဗ္ဗော”တိ။
 ပရိပုဏ္ဏံ ဝေါ ပတ္တစိဝရံ၊ (အာမ ဘန္တေ)
 န ဟိ အပတ္တစိဝရကံ ဥပသမ္ပာဒေတုံ ဝနုတိ။

ယထာဟ-

“န ဘိက္ခုဝေ အပတ္တစိဝရကော ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော၊ ယော ဥပသမ္ပာဒေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာ”တိ။
 ကိံ နာမာတ္ထိ?၊ (မယံ ဘန္တေ နာဂါ နာမ)

ကမ္မဝါစာယဉ္စိ ဝတ္ထုနော နာမေ အဂဟိတေ ကမ္မံ ဝိပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဝတ္ထု န ပရာမသတိတိ ဟိ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ အာဂုံ ပါပံ န
 ကရောန္တိ၊ နဝါ ပဟိဒေန ဂိဟိ ဗန္ဓနာဒိကေ ကိလေသေ ပုန ဥပဂစ္ဆတိတိ အတ္ထေန ဥတ္တိယံ ဝါ ကမ္မဝါစာသု ဝါ နာဂါတိ သုတွာ
 ဟန္တ မယံ ဥပရိဘာဝံ သေဋ္ဌဘာဝံ သံပဇ္ဇာမာတိ သလ္လက္ခေထ။

ကော နာမော ဝေါ ဥပဇ္ဈာယော။ (ဥပဇ္ဈာယော နော ဘန္တေ အာယသ္မာ တိဿော နာမ)

ဥပဇ္ဈာယဿ နာမေ အဂဟိတေပိ ကမ္မံ ဝိပုဇ္ဇတိယေဝ၊ ပုဂ္ဂလံ န ပရာမသတိတိ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ တံ တံ ပါပဓမ္မံ ဤသတိ
အဘိဘဝတိတိ အတ္ထေန ဥတ္တိယံ ဝါ၊ ကမ္မဝါစာသု ဝါ၊ တိဿဿာတိ ဝါ၊ တိဿေနာတိ ဝါ သုတ္တာ အယံ ထေရော အမှာကံ
ဥပဇ္ဈာယော၊ သော ယာဝဇီဝံ အမေဟိ ဥပဋ္ဌာနိယောတိ သလ္လကေဝ။

ဣဒါနိ တုမေ သံဃော ဥပသမ္မာဒေသတိ၊ သုဠု မနသိကရေထ၊ ဟန္တ မယံ လောကေ အနုတ္တရဿ ရုညော သဒ္ဓမ္မစက္ကဝတ္တိဿ
ဩရသပုတ္တာ ဘဝိဿာမာတိ။

ဣဒံ ဝိတ္တာရ ဝိစာနံ။

သင်္ခေပဝိဓာန

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသပ္ပုဒ္ဓဿ။

- ပထမံ ဥပဇ္ဈံ ဂါဟာပေတဗ္ဗာ၊
- ဥပဇ္ဈံ ဂါဟာပေတွာ ပတ္တစိဝရံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။
- ဣမေ ဝေါ ပတ္တာ၊ (အာမ ဘန္တေ)
- ဣမာ သံဃာဋီယော၊ (အာမ ဘန္တေ)
- ဣမေ ဥတ္တရာသင်္ဂါ၊ (အာမ ဘန္တေ)
- ဣမေ အန္တရဝါသကာ၊ (အာမ ဘန္တေ)
- ဂစ္ဆထ အမုမ္ဘိ ဩကာသေ တိဋ္ဌထ။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ နာဂါ အာယသ္မတော တိဿဿ ဥပသမ္မဒါပေခါ၊ ယဒိ သံဃဿ ဝတ္တကုတ္တံ၊ အဟံ နာဂေ
အနုသာသေယျံ။

သုဏ္ဍာယ နာဂါ၊ အယံ ဝေါ သစ္စကာလော၊ ဘူတကာလော၊ ယံ ဇာတံ၊ တံ သံဃမဇ္ဈေ ပုစ္ဆန္တေ သန္တံ “အတ္ထိ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အသန္တံ “နတ္ထိ” တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

မာ ခေါ ဝိတ္ထာယိတ္ထံ၊ မာ ခေါ မံက္က အဟုဝတ္ထံ၊ ဝေံ ဝေါ ပုစ္ဆိယန္တိ၊ သန္တိ ဝေါ ဝေရူပါ အာဗာဓာ ကုဋံ ဂဏ္ဍော ကိလာသော သောသော အပမာရော။

ဝေမ္ပိ ပုစ္ဆိယန္တိ၊ မနုဿာတ္ထံ၊ ပရိသာတ္ထံ၊ ဘုဇိယာတ္ထံ၊ အဏဏာတ္ထံ၊ နာတ္ထံ ဣဇာဋ္ဌာ၊ အနုညာတာတ္ထံ မာတာပိဘူဟိ၊ ပရိပုဏ္ဏဝိသတိဝဿာတ္ထံ၊ ပရိပုဏ္ဏံ ဝေါ ပတ္တစိဝရံ၊ ကိံ နာမာတ္ထံ၊ ကော နာမော ဝေါ ဥပဠာယော။

သုဏ္ဍာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ နာဂါ အာယသ္မတော တိဿဿ ဥပသမ္ပဒါပေခါ၊ အနုသိဋ္ဌာ တေ မယာ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ နာဂါ အာဂစ္ဆယျု၊ အာဂစ္ဆထာတိ ဝတ္တဗ္ဗာ။

သံဃံ ဘန္တေ ဥပသမ္ပဒံ ယာစာမ၊ ဥလ္လမ္ပတု နော ဘန္တေ သံဃော အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊
ဒုတိယမ္ပိ ဘန္တေ သံဃံ ဥပသမ္ပဒံ ယာစာမ၊ ဥလ္လမ္ပတု နော ဘန္တေ သံဃော အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ။
တတိယမ္ပိ ဘန္တေ သံဃံ ဥပသမ္ပဒံ ယာစာမ၊ ဥလ္လမ္ပတု နော ဘန္တေ သံဃော အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ။

သုဏ္ဍာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣမေ နာဂါ အာယသ္မတော တိဿဿ ဥပသမ္ပဒါပေခါ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ နာဂေ အန္တရာယိကေ ဓမ္မေ ပုစ္ဆေယျံ။

သုဏ္ဍာယ နာဂါ၊ အယံ ဝေါ သစ္စကာလော၊ ဘူတကာလော၊ ယံ ဇာတံ၊ တံ ပုစ္ဆာမိ၊ သန္တံ “အတ္ထိ” တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အသန္တံ “နတ္ထိ” တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

သန္တိ ဝေါ ဝေရူပါ အာဗာဓာ။ ကုဋံ၊ (နတ္ထိ ဘန္တေ) ဂဏ္ဍော၊ (နတ္ထိ ဘန္တေ) ကိလာသော၊ (နတ္ထိ ဘန္တေ) သောသော၊ (နတ္ထိ ဘန္တေ) အပမာရော၊ (နတ္ထိ ဘန္တေ)

မနုဿာတ္ထံ၊ (အာမ ဘန္တေ) ပုရိသာတ္ထံ၊ (အာမ ဘန္တေ) ဘုဇိဿာတ္ထံ၊ (အာမ ဘန္တေ) အဏဏိာတ္ထံ၊ (အာမ ဘန္တေ)
နာတ္ထံ ရာဇဘဒ္ဒာ၊ (အာမ ဘန္တေ) အနုညာတာတ္ထံ မာတာပိတုဟိ၊ (အာမ ဘန္တေ) ပရိပုဏ္ဏိသတိဝဿာတ္ထံ၊ (အာမ ဘန္တေ)
ပရိပုဏ္ဏံ ဝေါ ပတ္တစီဝရံ၊ (အာမ ဘန္တေ)

ကိံနာမာတ္ထံ၊ (မယံ ဘန္တေ နာဂါ နာမ) ကော နာမော ဝေါ ဥပဇ္ဈာယော၊ (ဥပဇ္ဈာယော နော ဘန္တေ အာယသ္မာ
တိဿထေရော နာမ)

ဣဒံ သင်္ခေပ ဝိဓာနံ။

ဥန် ကမ္မဝါစာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသဗ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဌမ ဥတ်အစီအရင်

(၁) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယဉ္ဇ နာဂေါ အယဉ္ဇ နာဂေါ အာယသ္မာတော တိဿဿ ဥပသမ္ပဒါပေခါ၊
ပရိသုဒ္ဓါ အန္တရာယိကေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ပရိပုဏ္ဏံ တေသံ ပတ္တစီဝရံ၊ နာဂေါ စ နာဂေါ စ သံဃံ ဥပသမ္ပဒံ ယာစန္တိ၊ အာယသ္မတာ
တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော နာဂဉ္ဇ နာဂဉ္ဇ ဥပသမ္ပာဒေယျ၊ အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန
သော ဥတ္တိ။

ဒုတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၂) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယဉ္ဇ နာဂေါ အယဉ္ဇ နာဂေါ အာယသ္မာတော တိဿဿ ဥပသမ္ပဒါပေခါ၊
ပရိသုဒ္ဓါ အန္တရာဟိကေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ပရိပုဏ္ဏံ တေသံ ပတ္တစီဝရံ၊ နာဂေါ စ နာဂေါ စ သံဃံ ဥပသမ္ပဒံ ယာစန္တိ၊ အာယသ္မတာ

တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန သံဃော နာဂဉ္စ နာဂဉ္စ ဥပသမ္ပာဒေတိ၊ အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန ယဿာယသ္မတော ခမတိ။
နာဂဿ စ နာဂဿ • စ ဥပသမ္ပဒါ အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန သော တုက္ကဿ၊ ယဿနက္ခမတိ၊ သော
ဘာသေယျ။

တတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၃) ဒုတိယမ္ပိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ ပ ။ သော ဘာသေယျ။

•တုတ္ထ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၄) တတိယမ္ပိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ ပ ။ *သော ဘာသေယျ။

ကမ္မနိဋ္ဌာန အချုပ်စကား

(၅) ဥပသမ္ပန္နာ သံဃေန နာဂေါ စ နာဂေါ စ အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန ခမတိ၊ သံဃဿ တဿာ
တုက္ကိ၊ ဝေမေတံ ဓာရယာမိ။

ဒုန္တကမ္မဝါစာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒွိတိဝတ္ထုက * ကမ္မဝါစာ စိစစ်ချက်

ယခုအခါ၌ ရဟန်းလောင်း နှစ်ပါး၊ သုံးပါးတို့ကို တပေါင်းတည်းဖတ်ရသော “ ဒွိတိ ဝတ္ထုက ကမ္မဝါစာ ” တို့ကို ဆိုပေအံ့။

(၁) “အယဉ္စ နာဂေါ၊ အယဉ္စ နာဂေါ” ဟု ဝဂ္ဂန္တနှင့် ဖတ်ကြသတချို့။

(၂) “အယံ စ နာဂေါ၊ အယံ စ နာဂေါ” ဟု နိဂ္ဂဟိတန္တနှင့် ဖတ်ကြသတချို့။

(၃) “အယံ နာဂေါ စ, အယံ နာဂေါ စ”ဟု နာပဂါ-နောင် စ-ကို ယှဉ်၍ ဖတ်ကြသတည်း။
သုံးနည်းလုံးပင် အပြစ် အထူးဆိုဖွယ် မရှိ။

အယဉ္ဇ ဝိတက္ကော အယဉ္ဇ ဝိစာရော သန္တာ ဟောဋ္ဌိ။

(ဈာန ဝိဘင်း ပါဠိတော်)

ဣဒဉ္ဇ နာမံ ဣဒဉ္ဇ ရူပံ၊ ဣဒံ ဝုဇ္ဇတိ နာမဂ္ဂပံ။

(ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဝိဘင်း ပါဠိတော်)

ဤသို့ အရပ်ရပ်သော ပါဠိတော်တို့မှာ တွေ့မြင်ရသောကြောင့် “အယဉ္ဇ”ဟုသော ပထမနည်းသည်သာ အမှားသင့်မြတ်သည်။

ကမ္မဝါစာ ပါဠိတော်၌ “ဣတ္ထန္နာမော စ, ဣတ္ထန္နာမော စ”ဟု နာမဒီပက ပုဒ်နောင် “စ” ယှဉ်ချက်ကို မြင်ကြ၍ “နာဂေါ စ, နာဂေါ စ”ဟု ဖတ်ကြသည်။ ထိုပါဠိတော်မှာ အယံ-သဒ္ဒါမပါ၍ “နာဂေါ စ”ဟု ဟောရသည်။ အယံ-သဒ္ဒါ ပါပေလျှင် “အယဉ္ဇ” ပင် ဟောရမည်။

“အယဉ္ဇ နာဂေါ အယဉ္ဇ နာဂေါ အာယသုတော တိဿဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော” ဟု သြကာရန္တ ကေဝုန်နှင့် ဖတ်ကြသည်ကား တိက္ခာဝိဘင်း ဘေဒါနိဝတ္တကသိက္ခာပုဒ်၊ တိက္ခာနိပိဘင်း သံသဠဝိဟာရသိက္ခာပုဒ် ပါဠိတော်လာ ဒွန်ကမ္မဝါကြီးနှင့် မညီပေ။
ဤကား ဒွိတိဝတ္တက ကမ္မဝါစာ၌ စိစစ်ချက်တည်း။

ခွန်ကမ္မဝါ ဆုံးမခန်း စိစစ်ချက်

အဆုံးမ ခံ ပဉ္စင်းလောင်းသည် သံဃာ့ဘောင်မှ သပိတ်ကြီးကို လွယ်၍ မသွားရာ၊ ရပ်မနေရာ၊ ချမ်းသာသလို ဆောင့်ကြောင့် ထိုင်၍ ရှိသေစွာ နားထောင် နေရမည်။ ရပ်၍ နားထောင်နေခြင်းသည် မရှိသရာ ရောက်သည်။ ဆုံးမသော ဆရာသည် တင်ပလွှင် ခွေ၍ ပရိသတ်မကြားအောင် သက်သက်သာသာ ဆိုဆုံးမရမည်။ နည်းပေး လမ်းပြ သွန်သင် ဆုံးမနေစဉ်အခါ ‘နတ္ထိ ဘန္တေ’ ‘အာမ ဘန္တေ’ စသော စကားတို့သည် အပိုသက်သက်တို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။

မနုဿာတ္ထ၊ ပုရိသာတ္ထ တို့၌ အာ-ဒိဃသာ ရှိပေရမည်။ မံက္ခ အဟုဝတ္ထသာ ဆိုလို့ လွယ်ကူသည်။

ခွန်ကမ္မဝါ စိစစ်ချက်

‘အယဉ္ဇ နာဂေါ အယဉ္ဇ နာဂေါ’ဟု ရှိနေစေကာ ဖတ်သောအခါ နိဂ္ဂဟိတန္တဖြင့်သာ ဖတ်ရပေမည်။ ‘သင်္ဂါယနာ’ ဟု ရှိသော်လည်း ‘သင်္ဂါယနာ’ဟုသာ ဖတ်ရသကဲ့သို့တည်း။ အယဉ်စ၊ အယဉ်းစ ဟု မဖတ်နှင့်။

“င, ဥ, ဏ, န, မာ သကဋ္ဌာန နာသိကဋ္ဌာနဇာ” ရူပသိဒ္ဓိ ဖတ်နည်းပြ ရှိနေသောကြောင့် နှာခေါင်းသံ ပါအောင်သာ ဖတ်၊ ဝဂ္ဂန္တပြုထားလျှင် နှာခေါင်းသံ ထွက်စေရမည်။ မပြုလျှင် ကိုယ့်ဋ္ဌာန်မှာ ဖြစ်သည်။ (သတိပြု။)

ဥပသမ္ပဒါပေခါ ဤ၌ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာ - ဟုလည်း ရှိတတ်ကြ၏။ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော် ဘုရားကြီးကား ဥပသမ္ပဒါပေခါ ကိုသာနှစ်ခြိုက်တော်မူသည်။

ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာ၌... အပေက္ခာကား အပ-ရှေးရှိသော ဣက္ခဓာတ် ၈-ပစ္စည်းဖြစ်၍ “အပေက္ခ” ဟု (က-ခ) ခွေးတော်နှင့် ပါဠိရင်းရှိသင့်ရာ၏။

ဥပသမ္ပဒံ အပေက္ခန္တိတိ၊ ဥပသမ္ပဒါယ အပေက္ခာ ယေသံတိဝါ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာ-ပြု။

နိရုတ္တိဒီပနီ တဒမိနာဒီနီ (၃၃)သုတ်၌ သံယောဂါဒိဗျဉ္ဇနလောပ အရာတွင် =

ဒုခေါ၊ ဒုခံ၊ ဒုခါ၊ သေခေါ၊ သေက္ခော၊ အပခေါ၊ အပက္ခော၊ ဥပသမ္ပဒါပေခေါ၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော-ဟု ၂-ချက်ထုတ်ပြုလျက်

ရှိ၏။

သုခုစ္စာရဏအတွက် “ပေခါ”ဟု သံယုတ်မဲ့ ကြိုက်တော်မူရာ၏။

ပရိပုဏ္ဏံ တေသံ ပတ္တစိဝရံ ဤ၌ “ပရိပုဏ္ဏဿ စ အဿ စ ဟု” ရှိတတ်ကြသေး၏။ မသန်ရှင်းလှချေ။ “ပရိပုဏ္ဏိမေသံ ပတ္တစိဝရံ ဟုလည်း ရှိ၏။ အပြစ်မဆိုသာ။

“ပရိပုဏ္ဏိမေသံ အယဉ္ဇ နာဂေါ အယဉ္ဇ နာဂေါ”ဟု ဣမသဒ္ဒါဖြင့် သုံးသပ်ခဲ့ပြီးနှင့် လျော်စွာ “ပရိပုဏ္ဏိမေသံ”ဟု ဣမေသံ-ဟု ဆိုခြင်းသည် ရှေ့နောက် ညီညွတ်သကဲ့သို့ ရှိ၏။ သို့ရာတွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးကား ကမ္မဝါစာ၌ သုခုစ္စာရဏကို အလွန်ဂရုပြုတော်မူ၏။

“ပရိပုဏ္ဏံ တေသံ”ဟု ၂-ပုဒ် ကွဲကွဲပြားပြားဆိုထားဟန် တူပေ၏။ ဣမသဒ္ဒါနှင့် ဆိုပြီးကို တ-သဒ္ဒါဖြင့် ရှေ့နောက်မညီ စွဲသင့် သလောဟူသြားအံ့ (အယံ) တိဿော ဘိက္ခု-ဟု ဆိုပြီး၍ (သော) ပရိဝုဉ္ဇ ပရိဝါသော-ဟု “ဣမ-ဘ” အစဉ်ကွဲပြားလျက် ဆိုသော မာနတ် ကမ္မဝါစာ စသည်ရှိသောကြောင့် စွဲသင့်၏ဟု မုချမှတ်ပါလေ။

ဒုန္တကမ္မဝါစာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဥပသမ္ပဒ ဗဟုဝုဇ် ကမ္မဝါဒအခန်း

နမော တဿ ဘဂဝတော ဣဒ္ဓေတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဗဟုဝုဇ် ကမ္မဝါဒ

ပဌမဥတ် အစီအရင်

(၁) သုဏ္ဍာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣဒေ နာဂါ အာယသ္မတော တိဿဿ ဥပသမ္ပဒါပေခါ၊ ပရိသုဒ္ဓါ အန္တရာယိကေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ပရိပုဏ္ဏံ ကေသံ ပတ္တစီဝရံ၊ နာဂါ သံသံ ဥပသမ္ပဒံ ယာစန္တိ၊ အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ သံဃော နာဂေ ဥပသမ္ပာဒေယျ၊ အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန၊ သော ဥတ္တိ။

ဒုတိယ ကမ္မဝါဒ အစီအရင်

(၂) သုဏ္ဍာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣဒေ နာဂါ အာယသ္မတော တိဿဿ ဥပသမ္ပဒါပေခါ၊ ပရိသုဒ္ဓါ အန္တရာယိကေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ပရိပုဏ္ဏံ ကေသံ ပတ္တစီဝရံ၊ နာဂါ သံသံ ဥပသမ္ပဒံ ယာစန္တိ၊ အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန သံဃော နာဂေ ဥပသမ္ပာဒေတိ၊ အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန ယဿာယသ္မတော ခမာတိ၊ နာဂါနံ ဥပသမ္ပဒါ အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန သော တုဏှဿ၊ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

တတိယ ကမ္မဝါဒ အစီအရင်

(၃) ဒုတိယမ္ပိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ ပ ။ သော ဘာသေယျ။

စတုတ္ထ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၄) တတိယမိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ပ။ သော ဘာသေယျ။

ကမ္မနိဋ္ဌာန အချုပ်စကား

(၅) ဥပသမ္ပန္နာ သံသေန နာဂါ အာယသ္မတော တိဿဿ ဥပသမ္ပဒါပေခါ၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တဿှာ တုဏှိ၊ ဝေမေတံ ဓာရယာမိ။

ဗဟုဝစနန္တ ကမ္မဝါစာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝိနည်းပါဠိတော်တို့၌ တိုက်ရိုက်ထင်ရှား ဘုရားနှုတ်မှန် ဒွန်ကမ္မဝါ၊ ဗဟုဝစ ကမ္မဝါများနှင့် တရားကျကျ ညီညွတ်လှ၍ ကမ္မသမ္ပတ် စိတ်ချအပ်သော ဤဥပသမ္ပဒအရာ ဒွန်ကမ္မဝါ၊ ဗဟုဝစ ကမ္မဝါများကို ကောဇာသက္ကရာဇ် (၁၂၅၆) ခုနှစ်တွင် လက်သစ်တည်ထောင် ထုတ်ဆောင်ရေးသား အပ်သတည်း။

ဥပသမ္ပဒ ကမ္မဝါစာ နိဋ္ဌိတာ။

၄ - သမ္မာသမာဓိ ကမ္မဝါဒစခန်း

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

အမှုသည်ဝတ်သား တပါးအတွက် ဖတ်ပုံ

ဂရုဏအာပတ်မှ ထမြောက်ခြင်း၊ စင်ကြယ်ခြင်းကို အလိုရှိသော ရဟန်းသည် သံဃာ၏ ဟတ္ထပါသ်မှ အပ၌ ဆောင့်ကြောင့် ထိုင်ပြီး လက်အုပ်ချီ၍ သိမ်အပြင်ရှိ သံဃာအား ဝတ်ကို တောင်းရ၏။

ပရိဝါသ်တောင်းပုံ

အဟံ ဘန္တေ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ၊ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ကောဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော ။ ပ ။
သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော။ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊
တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓါနပရိဝါသံ ယာစာမိ။ (သုံးခေါက်ဆို)

သံဃာ့အလယ်သို့ဝင်၊ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၊ လက်အုပ်ချီ၊ တိဿ အမည်ပေး၊ သင်္ဃာချင်းချင်း ဟတ္ထပါသ်စပ်စေ။

ပရိဝါသ်ပေး ကမ္မဝါစာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဌမဥတ် အစီအရင်

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ တိဿော ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိဿေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ။ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဧကာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော ။ပ။ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော။ သော သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အဋ္ဌေန သမောဓာန ပရိဝါသံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကန္တံ၊ သံဃော တိဿဿ ဘိက္ခုနော၊ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အဋ္ဌေန သမောဓါနပရိဝါသံ ဒဒေယျ။ သော ဥတ္တိ။

ဒုတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၁) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ တိဿော ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိဿေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ။ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဧကာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော ။ပ။ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အဋ္ဌေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစတိ။

သံဃော တိဿဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အဋ္ဌေန သမောဓာန ပရိဝါသံ ဒေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ၊ တိဿဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော တာသံ အဋ္ဌေန သမောဓာနပရိဝါသဿ ဒါနံ၊ သော တုဏှဿ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

တတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၂) ဒုတိယမိ တေမတ္တံ ဝဒါမိ ။ ပ ။ သော ဘာသေယျ။

ဝတုတ္တကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၃) တတိယမိ တေမတ္တံ ဝဒါမိ ။ ပ ။ သော ဘာသေယျ။

ကမ္မနိဋ္ဌာန အချုပ်စကား

(၄) ဒိန္နော သံဃေန တိဿဿ ဘိက္ခုနော၊ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အဋ္ဌေန သမောဓာနပရိဝါသော၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှိ ဝေမေတံ ဓာရယာမိ။

ပရိဝါသ်ပေး ကမ္မဝါစာ ပြီး၏။

ပရိဝါသ်ပေး ကမ္မဝါ သေချာစေ့စပ် လေးလေးဖတ်။

“သော ဘာသေယျ” “သော ဘာ သေးယျ”ဟု မဖတ်လင့်၊ “သော ဘိဟာ သေတ်ယျ”ဟု ဖတ်။

“အဋ္ဌေန” ဤ၌ “အင် ခ် ဟေန”ဟု ဟိန်းသံပါအောင်ဖတ်။ ကမ္မဝါဆုံးလျှင် ပရိဝါသ်ဆောက်တည်။

ပရိဝါသ်ဆောက်တည်ပုံ

“ပရိဝါသ် သမာဒိယာမိ၊ ဝတ္တံ သမာဒိယာမိ”ဟု သုံးခေါက်ဆို။ ဆောက်တည်ပြီးလျှင် သိမ်အပြင်၌ သံဃာအားကြား။

ပရိဝါသိကြားပုံ

အဟံ ဘန္တေ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ၊ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ကောဟံ ပဋိစ္ဆန္ဒာယော ။ပ။
 သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟ
 ပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟ
 ပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝါသမိ၊ ဝေဒိယာမဟံ ဘန္တေ၊ ဝေဒိယာမိ မံ သံဃော
 ဓာရေတု။ (သုံးခေါက်ကြား)

ပရိဝါသိချပုံ

ကြားပြီးလျှင် “ပရိဝါသိ နိက္ခိပိမိ၊ ဝတ္တံ နိက္ခိပိမိ” ဟု သုံးခေါက်ဆို၍ ဝတ်ကိုချ။
 ပရိဝါသိပြီး၏

မာနတ်တောင်းပုံ

ပရိဝါသိရက်စေ့လျှင် သိမ်အပြင်၌ ပရိဝါသိကိုပင် တဘန်ဆောက်တည်ပြန်၍ သံဃာအား ကြားပြီးမှ မာနတ်တောင်း။
 အဟံ ဘန္တေ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ၊ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ကောဟံ ပဋိစ္ဆန္ဒာယော ။ပ။
 သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟ ပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊
 တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟ ပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊
 တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ။ သောဟံ ဘန္တေ ပရိဝါသမိ၊ အဟံ ဘန္တေ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ
 အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနု နှာ အပဋိစ္ဆန္ဒာနု
 မာနတ္တံ ယာစာမိ။ (သုံးခေါက်ဆို)
 သင်္ဃာအလယ်သို့ဝင်၊ ဆောင့်ခေါ်ကြောင့်ထိုင်၊ လက်အုပ်ချီ၊ “တိဿ” အမည်ပေး။ သင်္ဃာအချင်းချင်း ဟတ္ထပါသိစပ်စေ။

[၄၉]

မာနတ် ပေး ကမ္မဝါ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သဗ္ဗာသုပ္ပုဒ္ဓဿ။

ပဌမဥတ်တစိတရင်

(၁) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ တိဿော ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ။ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဧကောဟ ပဋိစ္ဆန္ဒာယော ။ ပ။ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ သော သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာန ပရိဝါသံ ယာစိ။ သံဃော တိဿဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ။ သော ပရိဝုတ္တပရိဝါသော၊ အယံ တိဿော ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ သော သံဃံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနုဇ္ဇ အပဋိစ္ဆန္ဒာနုဇ္ဇ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစတိ။ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော တိဿဿ ဘိက္ခုနော တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနုဇ္ဇ အပဋိစ္ဆန္ဒာနုဇ္ဇ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒဒေယျ၊ သော ဥတ္တိ။

ဒုတိယ ကမ္မဝါစာ အစိအရင်

(၂) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ တိဿော ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ၊ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဧကောဟ ပဋိစ္ဆန္ဒာယော ။ ပ။ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ သော သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော တိဿဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္တပရိဝါသော၊ အယံ တိဿော ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ သော သံဃံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ

အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစတိ၊ သံဃော တိဿဿ ဘိက္ခုနော တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ
ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ၊ တိဿဿ ဘိက္ခုနော တာသံ သမ္မဟုလာနံ
အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တဿ ဒါနံ၊ သော တုဏှဿ၊ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

တတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၃) ဒုတိယမိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ ပ ။ သော ဘာသေယျ။

စတုတ္ထ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၄) တတိယမိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ ပ ။ သော ဘာသေယျ။

ကမ္မနိဋ္ဌာန အချုပ်စကား

(၅) ဒိန္နံ သံဃေန တိဿဿ ဘိက္ခုနော တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ခမတိ
သံဃဿ၊ တဿှာ တုဏှိ၊ ဝေမေတံ ဓာရယာမိ။

မာနတ်ပေးကမ္မဝါ သေချာစေ့စပ် ပြုပြုဖတ်၊ တုဏှိ၊ တုဏှိ ၂-ချက်သင့်၊ နက္ခမတိ၊ န ခမတိ ၂-ချက်သင့်၊ အပဋိစ္ဆန္ဒာ၊ အပဋိစ္ဆန္ဒာ
၂-ချက်သင့်၊ တုဏှိ ကိ တုဏှိ-ဟု မဖတ်နှင့်၊ တု(ဏှ)ဟိ-ဟု ဖတ်၊ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဌိ ပဋိစ္ဆန္ဒာနံ စ-ဟု ဖတ်။

မာနတ်ဆောက်တည်ပုံ

ကမ္မဝါစာဆုံးလျှင် “မာနတ္တံ သမာဒိယာမိ၊ ဝတ္တံ သမာဒိယာမိ”ဟု သုံးခေါက်ဆို၍ မာနတ်ဆောက်တည်၊ ဆောက်တည်ပြီးလျှင်
သိမ်အပြင်၌ သံသာအား ကြား။

[၅၁]

မာနုတ်ကြားပုံ

အဟံ ဘန္တေ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ၊ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ကောဟံ ပဋိစ္ဆန္ဒာယော ။ ပ ။
 သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊
 တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊
 တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ဘန္တေ ပရိဝုတ္တပရိဝါသော၊ အဟံ ဘန္တေ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ
 အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနုဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနုဉ္စ ဆာရတ္တံ
 မာနုတ္တံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနုဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနုဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနုတ္တံ အဒါသိ၊ သောဟံ
 မာနုတ္တံ စရာမိ၊ ဝေဒိယာမဟံ ဘန္တေ၊ ဝေဒိယတီတိ မံ သံဃော ဓာရေတု၊ (သုံးခေါက်ကြား)

မာနုတ်ချပုံ

ကြားပြီးလျှင် “မာနုတ္တံ နိက္ခိပါမိ၊ ဝတ္တံ နိက္ခိပါမိ” ဟု သုံးခေါက်ဆို၍ ဝတ်ကိုချ။
 မာနုတ် ပြီး၏။

အဗ္ဘာန် တောင်းပုံ

မာနုတ်ရက်စေ့လျှင် သိမ်အပြင်၌ သံဃာအား—

အဟံ ဘန္တေ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ၊ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ကောဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော ။ ပ ။
 သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟ ပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟ
 ပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ] မေ သံဃော တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟ

[၅၂]

ပဋိစ္စန္ဒာယော၊ တာသံ အဋ္ဌေန သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ဘန္တေ ပရိဝုတ္တ ပရိဝါသော၊ အဟံ ဘန္တေ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပဋိစ္စန္ဒာယော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္စန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္စန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္စန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္စန္ဒာနဉ္စ အဒါသိ၊ သောဟံ ဘန္တေ စိန္တမာနတ္တာ သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစာမိ။ သုံခေါက်ဆို၍ (အဗ္ဘာနံတောင်း)

သံဃာအလယ်သို့ဝင် ဆောင့်ကြောင့်ထိုင် လက်အုပ်ချို၊ တိဿ အမည်ပေး၊ သင်္ဘာအချင်းချင်း ဟတ္တပါသ် စပ်စေ။

ပရိဝုတ္တ ပရိဝါသော၊ ပရိဝုဠပရိဝါသော ၂-ချက်သင့်၊ အပဋိစ္စန္ဒ၊ အပုဋိစ္စန္ဒ ၂-ချက်သင့်၊ ပဋိစ္စန္ဒ ကို ပတိစ္စန္ဒ-ဟု ပတ်သော်လည်း ဒုရုတ္တ မဆိုရ။

အဗ္ဘာနံကမ္ပဝါ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသပ္ပုဗ္ဗဿ။

ပဌမ ဥတ်အစီအရင်

(၁) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ တိဿော ကိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ၊ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ကောဟ ပဋိစ္စန္ဒာယော ။ ပ ။ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟ ပဋိစ္စန္ဒာယော၊ သော သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟ ပဋိစ္စန္ဒာယော၊ တာသံ အဋ္ဌေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော တိဿဿ ဘိက္ခုနော

တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အဋ္ဌေန သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္တ-
ပရိဝါသော၊ အယံ တိဿော ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိဿော အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ သော သံဃံ တာသံ
သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ သံဃော တိဿဿ ဘိက္ခုနော တာသံ သမ္မဟုလာနံ
အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သော စိန္တမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ
ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော တိဿံ ဘိက္ခု အဗ္ဗေယျ၊ သော ဥတ္တိ။

ဒုတိယ ကပ္ပဝါစာ အစိအရင်

(၂) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ တိဿော ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိဿော အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ၊
သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဧကာဟ ပဋိစ္ဆန္ဒာယော ။ ပ ။ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ သော သံဃံ
တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အဋ္ဌေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော တိဿဿ
ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အဋ္ဌေန သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော
ပရိဝုတ္တပရိဝါသော၊ အယံ တိဿော ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိဿော အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ သော သံဃံ
တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ သံဃော တိဿဿ ဘိက္ခုနော တာသံ
သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သော စိန္တမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစတိ၊
သံဃော တိဿံ ဘိက္ခု အဗ္ဗေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ တိဿဿ ဘိက္ခုနော အဗ္ဘာနံ၊ သော တုဏှဿ၊ ယဿ နက္ခမတိ၊
သော ဘာသေယျ။

တတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၃) ဒုတိယမ္ပိ တေမက္ကံ ဝဒါမိ ။ပ။ သော ဘာသေယျ။

စတုတ္ထ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၄) တတိယမ္ပိ တေမက္ကံ ဝဒါမိ ။ပ။ သော ဘာသေယျ။

ကမ္မနိဋ္ဌာန အချုပ်စကား

(၅) အဋ္ဌိတော သံဃေန တိသော ဘိက္ခု ခမတိ၊ ဝိပဿ တဗ္ဗာ တုဏှိ၊ ဝေပေတံ ဓာရယာမိ။

အဋ္ဌာန် ကမ္မဝါ သေချာစေစပ် ကောင်းကောင်းဖတ်၊ ဣန္ဒြိယဇ္ဇေကား ငတ်သာ တပါးအာ ဣ ဖ သိရသော ကောဏ္ဍက အဋ္ဌသမောဓာန် အစီအရင် ပြီး၏။

၅- အဋ္ဌသမောဓာန ဒွန်ကမ္မဝါ အခင်း

အမှုသည် ဝတ်သား ၂-ပါး၊ ၃-ပါးအတွက် ဒွန်ပြု၍ ဖတ်ပုံ

အမှုသည် ဝတ်သား ၂-ပါး၊ ၃-ပါးတို့ကို တပေါင်း တချက်တည်းပြု၍ ဖတ်နည်းသည် ဒွန်ပြု၍ ဖတ်နည်း၊ ဗဟုဝုဇ်ပြု၍ ဖတ်နည်း ၂-ပါး ဘုရားဟော ကမ္မဝါပါဠိ ရှိပေသည်။

ဒွန်ပြု၍ ဖတ်နည်းမှာ ဘိက္ခုဝိဘင်းပါဠိတော် ဘောဒါနုဝတ္တကသိက္ခာပုဒ်၊ ဘိက္ခုနီဝိဘင်းပါဠိတော် သံသဠဝိဟာရသိက္ခာပုဒ် ဘို့၌ လာပေသည်။

ဗဟုဝုဇ်ပြု၍ ဖတ်နည်းမှာ စူဠဝါပါဠိတော် ကမ္မဝဂ် ပဗ္ဗာဇနိယကံ စသည်တို့၌ လာပေသည်။

တိုက်ရိုက်လာရှိသော ယင်းပါဠိတော်များနှင့် အညီ ဤဝုဋ္ဌာနကံအရာ၌ ဒွန်ကမ္မဝါ၊ ဗဟုဝုဇ်ကမ္မဝါတို့ကို တသဝေမတိမ်းရအောင် ဖော်ပြထုတ်ထားပါသတည်း။

တောင်းမှု၊ ဆောက်တည်မှု၊ ကြားမှု၊ ချမှုများမှာ— ရှေးကေဝတ္ထုက အဋ္ဌသမောဓာန်နှင့် အထူးမရှိပြီ။

အမှုသည် ဝတ်သား ၂-ပါး၊ ၃-ပါးကို သံဃာ၏ ဟတ္ထပါသ်မှ အပ၌ အစဉ်နေစေ၍ သုံးခေါက်စီ တောင်းစေ၊ တောင်းပြီးလျှင် သံဃာအလယ်သို့ သွင်း၊ စီ၍ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၊ လက်အုပ်ချီ၊ ၂-ပါး၊ ၃-ပါးလုံးကို “တိဿ” ချည်း အမည်ပေး၊ သင်္ဃာချင်းချင်း ဟတ္ထပါသ်ကို စပ်အောင်ပြု။

မှတ်ချက် အသီးသီး နာဂ၊ဒတ္တ အမည်လည်း ပေးနိုင်ပါ၏။

ပရိဝါသိပေ ခွန်ကမ္ပဝါ။

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဌမဥတ်အစီအရင်

(၁) သုဏှာတု မေ ဘန္တေ သံဃော အယဉ္ဇေ တိဿော အယဉ္ဇေ တိဿော ဘိက္ခုန္တု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိဿော အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံသု၊ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဧသာဟ ပဋိစ္စန္ဒာယော ။ ပ ။ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟ ပဋိစ္စန္ဒာယော၊ တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟ ပဋိစ္စန္ဒာယော၊ တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစန္တိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုန္တု တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္စန္ဒာယော၊ တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ ဒဒေယျ၊ သော ဥတ္တိ။

ဒုတိယ ကမ္ပဝါစာ အစီအရင်

(၂) သုဏှာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယဉ္ဇေ တိဿော အယဉ္ဇေ တိဿော ဘိက္ခုန္တု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိဿော အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံသု၊ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဧသာဟ ပဋိစ္စန္ဒာယော ။ ပ ။ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္စန္ဒာယော၊ တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္စန္ဒာယော၊ တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစန္တိ၊ သံဃော တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုန္တု တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္စန္ဒာယော၊ တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ ဒေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ၊ တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုန္တု တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္စန္ဒာယော၊ တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသဿ ဒါနံ၊ သော တုဏှာဿ၊ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

[၅၇]

တတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၃) ဒုတိယမ္ပိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ ပ ။ သော ဘာသေယျ။

စတုတ္ထ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၄) တတိယမ္ပိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ ပ ။ သော ဘာသေယျ။

ကမ္ပနိဋ္ဌာန အချုပ်စကား

(၅) ဒိန္နော သံဃေန တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟ ပဋိစ္စန္ဒာယော၊
တာသံ အဋ္ဌေန သမောဓာနပရိဝါသော၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုက္ခိ၊ ဝေမေတံ ဓာရယာမိ။

ပရိဝါသ်ပေး ဒွန်ကမ္မဝါ သေချာစေစပ် လေးလေးဖတ်။

အမှုသည် ဝတ်သား ၃-ပါးဖြစ်ခဲ့လျှင် ဒွန်ပုဒ် တခု တိုးလေ။

ဘိက္ခုပုဒ်၊ ဘိက္ခုနံပုဒ်၊ အာပတ္တိနံပုဒ် ဤသုံးပုဒ်တို့၌ ဦးဒိဿ၊ ဤ-ဒိဿများကို ထင်ရှား ခြားနားအောင်ဖတ်၊ ကမ္မဝါဆုံးလျှင်
ဝတ်ဆောက်တည်း၊ သိမ်အပြင်၌ သံဃာအား သုံးခေါက်စီ ကြား၍ ဝတ်ကိုချလေ။

ပရိဝါသ် ပြီး၏။

မာနတ် အစီအရင်

ပရိဝါသ်ရက်စေ့လျှင် သိမ်အပြင်၌ ပရိဝါသ်ကိုပင် တဖန်ဆောက်တည်ပြန်၍ သံဃာအား ကြားပြီးမှ မာနတ်တောင်း သံဃာ့အလယ်သို့ သွင်း၊ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၊ လက်အုပ်ချီ၊ ၂-ပါး၊ ၃-ပါးလုံးကို “တိဿ” အမည်ပေး၊ သံဃာချင်း ဟတ္ထပါသ် စပ်အောင်ပြု၊ ဝတ်သား ၂-ပါးတွင် တပါးအား နာဂ၊ တပါးအား ဒတ္တ အမည်ပေး၍ “ဣမေ နာဂဒတ္တာ” ဟုလည်း ဖတ်ကြသေး၏။

အယဉ္ဇ တိဿော ကို “အယင်း စ တိဿော” ဟု မဖတ်လင့်၊ “အယံ စ တိဿော” ဟု ဖတ်။

အဋ္ဌေန ကို “အင်္ဂဗေန” ဟု မဖတ်နှင့်၊ “အင်္ဂဗ်ဟေန” ဟု ဖတ်။

မာနတ်ပေး ကမ္မဝါစာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အနုဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဌမဥတ် အစီအရင်

(၁) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယဉ္ဇ တိဿော အယဉ္ဇ တိဿော ဘိက္ခု။ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိဿော အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံသု၊ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ကောဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော ။ပ။ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အဋ္ဌေန သမောဓာနပရိဝါသ် ယာစိံသု၊ သံဃော တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော တာသံ အဋ္ဌေန သမောဓာနပရိဝါသ် အဒါသိ တေ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသ်၊ အယဉ္ဇ တိဿော အယဉ္ဇ တိဿော ဘိက္ခု။ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိဿော အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံသု

အပဋိစ္ဆန္ဒနာယော၊ တေ သံဃံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒနာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒနာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစန္တိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒနာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒနာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒဒေယျ၊ သော ဥတ္တိ။

ဒုတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၂) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယဉ္စ တိဿော အယဉ္စ တိဿော ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိဿေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိသု၊ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ကောဟပဋိစ္ဆန္ဒနာယော ။ပ။ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒနာယော၊ တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒနာယော တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိသု၊ သံဃော တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒနာယော တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ တေ ပရိဝုတ္တပရိဝါသော၊ အယဉ္စ တိဿော အယဉ္စ တိဿော ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိဿေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိသု အပဋိစ္ဆန္ဒနာယော၊ တေ သံဃံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒနာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒနာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစန္တိ၊ သံဃော တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒနာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒနာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမာတိ တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒနာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒနာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တဿ ဒါနံ၊ သော တုဏှဿ၊ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

တတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၃) ဒုတိယမ္ပိ တေမတ္တံ ဝဒါမိ ။ပ ။ သော ဘာသေယျ။

စတုတ္ထ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၄) တတိယမ္ပိ တေမတ္တံ ဝဒါမိ ။ပ ။ သော ဘာသေယျ။

ကမ္မနိဋ္ဌာနအချုပ်စကား

(၅) ဒိန္နံ သံသေန တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆာနာနု အာဠိစ္ဆန္တာနု
ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှံ၊ ဝေမေတံ ဓာရယာမိ။

မာနတ်ပေး ကမ္မဝါ သေချာစေစပ် ပြီပြီဖတ်၊ ကမ္မဝါဆုံးလျှင် မာနတ် ဆောက်တည်မှု၊ မာနတ် ကြားမှု၊ မာနတ် ချမှုများမှာ
ရှေးအတိုင်း။

မာနတ်ပြီ ၏။

အတ္တာန်သွင်းပုံ အစီအရင်

မာနတ်ရက်စေလျှင် သိမ်အပြင်၌ မာနတ်ကိုပင် တဖန် ဆောက်တည်ပြန်၍ လိမ္မာအား ကြားပြီးမှ အတ္တာန်တောင်း၊ မိမိအလယ်သို့
သွင်း၊ ဆောင်ကြောင့်တိုင်၊ လက်အုပ်ချို၊ ၂-ပါး၊ ၃-ပါးလုံးကို "တိဿ" ချည်း အမည်ပေး ။ ဝိသာအမျိုးမျိုး မာနတ္တပါးကိုပင်အောင်ချဉ်း။

၁-အတ္တာန် ကမ္မဝါ

နမော တဿ အာပတ္တိယော အာပတ္တိယော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဌမဉာတ် အစီအရင်

(၁) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံသော၊ အယဉ္ဇ တိဇေ ဟိ အယဉ္ဇ တိဇေ ။ ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ ဘိက္ခဝိသေလော အာပတ္တိယော
အာပတ္တိယော သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ကောဟပဋိစ္ဆန္တာယော ။ပ။ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္တာယော၊ ဧဝံ သိဿံ
တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္တာယော တာသံ အရေန သမောဓာနာနိဝါသံ ယာစိ သု၊ သံသော တိဿဿ စ
တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္တာယော တာသံ အရေန သမောဓာနာနိဝါသံ အဒါသိ။

တေ ပရိဝုတ္တပရိဝါသ၊ အယဉ္ဇ တိဿော အယဉ္ဇ တိဿော ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိဿေသာ အာပတ္တိယော . အာပဇ္ဇိံသု
အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တေ သံဃံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစန္တိ၊ သံဃော တိဿဿ စ
တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ တေ စိက္ခမာနတ္တာ
သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစန္တိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော တိဿဉ္စ တိဿဉ္စ ဘိက္ခု အဗ္ဗေယျ၊ သော ဥတ္တိ။

ဒုတိယ ကမ္မဝါစာ အစိအရင်

(၂) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော အယဉ္ဇ တိဿော အယဉ္ဇ တိဿော ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိဿေသာ အာပတ္တိယော
အာပဇ္ဇိံသု၊ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ကောဟ ပဋိစ္ဆန္ဒာယော ။ပ။ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ
အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိံသု၊ သံဃော တိဿဿ စ ဘိက္ခုနော တိဿဿ စ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ
အာပတ္တိယော ဒသာဟ ပဋိစ္ဆန္ဒာယော တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ တေ ပရိဝုတ္တပရိဝါသ၊ အယဉ္ဇ တိဿော
အယဉ္ဇ တိဿော ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိဿေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံသု အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တေ သံဃံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ
အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံသု၊ သံဃော တိဿဿ စ ဘိက္ခုနော တိဿဿ စ ဘိက္ခုနော တာသံ
သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ တေ စိက္ခမာနတ္တာ သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစန္တိ၊ သံဃော
တိဿဉ္စ တိဿဉ္စ ဘိက္ခု အဗ္ဗေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ အဗ္ဘာနံ၊ သော တုဏှဿ ယဿ
နက္ခမတိ၊ သော ဘာဓေယျ။

တတိယ ကမ္မဝါစာ အစိအရင်

(၃) ဒုတိယမိ တေမတ္တံ ဝဒါမိ ။ပ။ သော ဘာဓေယျ။

စတုတ္ထ ကမ္မဝါစာ အစိအရင်

(၄) တတိယမိ တေမတ္တံ ဝဒါမိ ။ပ။ သော ဘာဓေယျ။

ကမ္မနိဋ္ဌာန အချုပ်စကား

(၅) အဋ္ဌိတာ သံသေန တိဿော စ တိဿော စ ဘိက္ခု၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တဿာ တုဏှိ၊ ဝေမေတံ ဓာရယာမိ။

အဋ္ဌာန်ကမ္မဝါ သေချာစေစပ် ကောင်းကောင်းဖတ်၊ ဤဒွန်၌ “တိဿော စ တိဿော စ ဘိက္ခု၊ တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ၊ တိဿဉ္စ တိဿဉ္စ ဘိက္ခု” တို့၌ ဦးဒီသကို ပြီသစွာဖတ်။

နိဂုံး

ဤတွင်ရှေ့ကား အမှုသည် ဝတ်သား ၂-ပါး၊ ၃-ပါးတို့ကို တပေါင်းတည်းပြု၍ ဖတ်ရသော ဒွေဘယောသတ္တံ က အဋ္ဌသမောဓာန် ဒွန်ကမ္မဝါ အစီအရင်ပြီး၏။

သက္ကရာဇ် ၁၂၅၆-ခု၊ ကဆုန်လဆန်း ၁၄-ရက်နေ့၊ မွန်းတည့်အချိန် ဖတ်ရှုတ်ကြသော ဒွန်ကမ္မဝါများသည် ပါဠိတော်လာ ဒွန်ကမ္မဝါများနှင့် မညီမညွတ် အလွတ်လက်တန်း ဖြစ်ဆန်းကာမျှ ဖြစ်ခဲ့သည်နှင့် ဝိနည်းကံအရာ၌ ကောင်းစွာသိမြင်၍ အလေ့ကရ ပြုလေ့ ရှိကုန်သော ပညာရှိတို့အား အားရအင်အားရှိ စိတ်ချထိုက်သော အစီအရင် မဟုတ်လေရကား သာသနာတော်မြတ်ကြီး၏ စင်ကြယ် စည်ပင်ခြင်းကို အလိုရှိသော အလိုမျိုး လှေကူးမုန့်ရွာ လယ်တီတောကျောင်းဆရာ ငါသည် ဘေဒါနဝဋ္ဌက သိက္ခာပုဒ်၊ သံသဋ္ဌဝိဟာရ သိက္ခာပုဒ်၊ ဝိဘင်းပါဠိတော်လာ ဒွန်ကမ္မဝါကြီးများနှင့် အရာကျကျ ညီညွတ်လှသဖြင့် ဘုရားနတ်ရည် ဟုတ်တပြီဟု ယုံကြည်လေးမြတ် စိတ်ချအပ်သော ဤဒွန်ကမ္မဝါကို ကောင်းစွာထုတ်ထားအပ်သတည်း။

အဋ္ဌသမောဓာန် ဒွန်ကမ္မဝါစာ နိဂုံး။

၆ - အတ္ထသမောဓာနေ ဗဟုဝုဇ်ကမ္မဝါ အခဏ်း

အမှုသည် ဝတ်သား ၂-ပါး, ၃-ပါးအတွက် ဗဟုဝုဇ်ဖတ်ပုံ

အမှုသည် ဝတ်သား ၂-ပါး, ၃-ပါးတို့ကို တပေါင်းတည်း တချက်တည်းပြု၍ ဗဟုဝုဇ်ဖတ်နည်းကို စုဋ္ဌဝါ ပါဠိတော် ကမ္မဝင် ပဗ္ဗာဇနီယကံ စသည်၌ လာသည့်အတိုင်း ထုတ်သည်။ တောင်းမှု၊ ဆောက်တည်မှု၊ ကြားမှု၊ ချမှုများမှာ ရှေး ကေဝတ္ထုက အတ္ထသမောဓာန်နှင့် အထူးမရှိပြီ။ ၂-ပါး, ၃-ပါးလုံးကို “တိဿ” ချည်း အမည်ပေးလေ။

ပရိဝါသ်ပေး ကမ္မဝါ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဌမဉာဏ် အစီအရင်

(၁) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣမေ တိဿာ ဘိက္ခု။ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံသု၊ မ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ကောဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော ။ ပ။ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစန္တိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ ဒဒေယျ၊ သော ဥတ္တိ။

ဒုတိယ ကမ္မဝါစာ အစိအရင်

(၂) သုဏ္ဍာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣမေ တိဿာ ဘိက္ခု။ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိဝေသာ အာပတ္တိယော အာပတ္တိံသု၊ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ကောဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော ။ ပ ။ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တေ သံသံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အဋ္ဌေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစန္တိ၊ သံဃော တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အဋ္ဌေန သမောဓာနပရိဝါသံ ဒေသိ၊ ယသယသ္မတော ခမတိ၊ တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အဋ္ဌေန သမောဓာနပရိဝါသသံ ဒါနံ၊ သော တုဏှဿ၊ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

တတိယ ကမ္မဝါစာ အစိအရင်

(၃) ဒုတိယမ္ပိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ ပ ။ သော ဘာသေယျ။

စတုတ္ထ ကမ္မဝါစာ အစိအရင်

(၄) တတိယမ္ပိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ ပ ။ သော ဘာသေယျ။

ကမ္မနိဋ္ဌာန အချုပ်စကား

(၅) ဒိန္နော သံဇေန တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အဋ္ဌေန သမောဓာနပရိဝါသော၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တဗ္ဗော တုဏှံ၊ ဝေမေတံ မာရယာမိ။

ပရိဝါသံပေး ကမ္မဝါ သေချာစေစပ် လေးလေးဖတ်၊ ကမ္မဝါပတ်ပြီးလျှင် ဆောက်တည်မှု၊ ကြားမှု၊ ငတ်ချမှုမှာ ရှေးအတိုင်း။

[၆၅]

မာနတ် အစီအရင်

ပရိဝါသ် ရက်စေ့လျှင် သိမ်အပြင်၌ ပရိဝါသ်ကိုပင် တဖန်ဆောက်တည်ပြန်၍ သံဃာအား ကြားပြီးမှ မာနတ်တောင်း၊ သံဃာ့ အလယ်သို့ ဝင်၊ စိ၍ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင် “တိဿ”ချည်း အမည်ပေး၊ ဟတ္ထပါသ်ကို စပ်အောင်ချဉ်း။

မာနတ် ပေး ကမ္မဝါ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဌမ ဥတ်အစီအရင်

(၁) သုဏ္ဍာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣမေ တိဿာ ဘိက္ခု။ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံသု၊ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ကောဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော ။ ပ ။ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိံသု၊ သံဃော တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ တေ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသ၊ ဣမေ တိဿာ ဘိက္ခု။ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံသု အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တေ သံဃံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစန္တိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒဒေယျ။ သော ဉ္စတ္တိ။

ဒုတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၂) သုဏ္ဍာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣမေ တိဿာ ဘိက္ခု။ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံသု၊ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ကောဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော။ ။ ပ။ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တေ သိဿံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အပ္ပေနေ သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိံသု၊ သံဃော တိဿာ နံ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တာသံ အပ္ပေနေ သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါဿိ၊ တေ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသ၊ ဣမေ တိဿာ ဘိက္ခု။ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံသု အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တေ သိဿံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစန္တိ၊ သံဃော တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တဿ ဒါနံ၊ သော ဣဏ္ဍဿ၊ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဣဏ္ဍဿ။

တတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၃) ဒုတိယမိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ ပ။ သော ဣဏ္ဍဿ။

စတုတ္ထ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၄) တတိယမိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ ပ။ သော ဣဏ္ဍဿ။

ကမ္မနိဋ္ဌာန အချုပ်စကား

(၅) ဒိန္နံ သံဇောန တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ၊ ခမတိ သိဿဿ၊ တက္ခယံ ဣဏ္ဍိ၊ ဒေဝမေဓံ ဝေရယာမိ။

မာနတ်ပေး ကုမ္ပင်္ဂါ သေချာစေစပ် ပြုပြန်ဖတ်၊ မာနတ် ဆောက်တည်၊ မာနတ် ကြား၊ မာနတ် ချမှုမှာ ရှေးကအတိုင်း။

အဗ္ဘာန်သွင်းပုံ အစီအရင်

မာနတ်ရက်စေ့လျှင် သိမ်တပြင်၌ မာနတ်ကိုပင် တဖန် ဆောက်တည်၍ ကြားပြီမှ အဗ္ဘာန်တောင်း၊ သွင်းမှု၊ ထိုင်မှု၊ လက်အုပ်ချီမှု၊ ဟတ္ထပါသိစုမူ “တိဿ” မှည့်မှုများကိုလည်း အစဉ်အတိုင်းပြုလေ။

အဗ္ဘာန်ကမ္ပင်္ဂါ

နမေ တဿ အဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဌမ ဥတ်အစီအရင်

(၁) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣမေ တိဿာ ဘိက္ခု။ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ သု၊ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ကောဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော ။ ပ ။ သမ္မဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိံ သု၊ သံဃော တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဋိစ္ဆန္ဒာယော တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ တေ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသာ၊ ဣမေ တိဿာ ဘိက္ခု။ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ သု အာပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တေ သံဃံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနု အာပဋိစ္ဆန္ဒာနု ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ သု၊ သံဃော တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနု အာပဋိစ္ဆန္ဒာနု ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ တေ စိက္ခမာနတ္တာ သံဃံ အဗ္ဘာန် ယာစိံ ။ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကဉ္စ၊ သံဃော တိဿေ ဘိက္ခု။ အဗ္ဗေယျ၊ သော ဥတ္တိ။

ဒုတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၂) သုဏ္ဍာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣမေ တိဿာ ဘိက္ခု။ သမ္ပဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိဏော အာပတ္တိံ သု၊ သမ္ပဟုလာ အာပတ္တိယော ကောဟပဒ္ဓိစ္ဆန္ဒာယော။ ပ။ သမ္ပဟုလာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဒ္ဓိစ္ဆန္ဒာယော၊ တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဒ္ဓိစ္ဆန္ဒာယော တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ ယာစိံ သု၊ သံဃော တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ ယာ အာပတ္တိယော ဒသာဟပဒ္ဓိစ္ဆန္ဒာယော တာသံ အဂ္ဂေန သမောဓာနပရိဝါသံ အဒါသိ၊ တေ ဝရိတ္တံ ရိဝါသာ၊ ဣမေ တိဿာ ဘိက္ခု။ သမ္ပဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိဏော အာပတ္တိံ အပဒ္ဓိစ္ဆန္ဒာယော၊ တေ သံဃံ တာသံ သမ္ပဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဒ္ဓိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဒ္ဓိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ သု၊ သံဃော တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ သမ္ပဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဒ္ဓိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဒ္ဓိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ တေ စိဏ္ဏမာနတ္တာ သံဃံ အဗ္ဗာနံ ယာစိံ၊ သံဃော တိဿေ ဘိက္ခု။ အဂ္ဂေန သံဃာယ ဣတော ခမတိ တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ အဗ္ဗာနံ၊ သော တုဏှဿ၊ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

တတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၃) ဒုတိယမ္ပိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ။ ပ။ သော ဘာသေယျ။

စတုတ္ထ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၄) တတိယမ္ပိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ။ ပ။ သော ဘာသေယျ။

ကမ္ပနိဋ္ဌာန အချုပ်စကား

(၅) အပ္ပိတာ သံဃေန တိဿာ ဘိက္ခု။ ခမတိ သံဃဿ၊ တဿှာ တုဏှံ၊ ဝေမေတံ ဓာရယာမိ။

[၆၉]

နိဂုံး

အဗ္ဗာန် ကမ္မဝါ သေချာစေစပ် ကောင်းကောင်းဖတ်၊ ဤတွင်ရှေ့ကား အမှုသည် ဝတ်သား ၂-ပါး၊ ၃-ပါးတို့ကို တပေါင်း တည်း တချက်တည်း ပြု၍ ဖတ်ရသော “ဧတယော ဝတ္ထုက အဋ္ဌသမောဓာန် ဗဟုဝုဗ် ကမ္မဝါ” အစီအရင်ပြီး၏။

သက္ကရာဇ် ၁၂၅၆-ခု၊ ကဆုန်လဆန်း ၁၄-ရက်၊ မွန်းလွဲ ၃-ချက်တီး ဤ ဗဟုဝုဗ်ကမ္မဝါသည် ဒွန်ကမ္မဝါထက်ပင် အဖတ် အရှုတ် ချောမောသည်၊ ပုဒ်နေ ပါဠိနေ ပြေပြစ်သည်၊ အသုံးအဆောင်ပြုရန် အထူးပင် ကောင်းမြတ်လှသည်၊ လဇ္ဇိပေသလ ပညဝန္တ အရှင်တို့သည် အလွန်ပင် မြတ်နိုးထိုက်သတည်း။

အဋ္ဌသမောဓာန် ဗဟုဝုဗ် ကမ္မဝါစာ နိဗ္ဗိတာ။

၇ - သုဒ္ဓန္တကမ္မဝါ အခင်း

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပရိဝါသ တောင်းပုံ

အဟံ ဘန္တေ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာမိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာမိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရာမိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရာမိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစာမိ။

ဤ ပရိဝါသတောင်း သုံးခေါက်ဆို၊ သံဃာ့အလယ်သို့ သွင်း၊ ထေရ်ကြီးများကို ဝတ်ချ၊ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၊ လက်အုပ်ချီ၊ သံဃာအချင်းချင်း ဟတ္ထပါသ်စု၊ အမှုသည်ကို “တိဿ” ဟု အမည်ပေး။

ပရိဝါသပေး ကမ္မဝါစာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဌမ ဥတ်တစီအရင်

(၁) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အဟံ တိဿော ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရတိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရတိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ သော သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကဏ္ဍိ၊ သံဃော တိဿဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ဒဒေယျ၊ သော ဥတ္တိ။

ဒုတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၂) သုဏ္ဍာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ တိဿော ဘိက္ခု သမ္ပဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ၊ အာပတ္တိ-
ပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ ရုတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရတိ၊ ရုတ္တိပရိယန္တံ နဿရတိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊
ရုတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ သော သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစတိ၊ သံဃော တိဿဿ ဘိက္ခုနော တာသံ
အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ဒေကိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ တိဿဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသဿ ဒါနံ၊ သော
တုဏှဿ၊ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

တတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၃) ဒုတိယမ္ပိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ပ။ သော ဘာသေယျ။

စတုတ္ထ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၄) တတိယမ္ပိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ပ။ သော ဘာသေယျ။

(၅) ဒိန္နော သံဃေန တိဿဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသော၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှိ၊ ဝေမေတံ
ဓာရယာမိ။

ပရိဝါသံပေး ကမ္မဝါ သေချာစေ့စပ် လေးလေးဖတ်၊ ကမ္မဝါဆုံးလျှင် အပသ္မိတွက်၍ ဝတ်ဆောက်တည်။

ပရိဝါသံ ဆောက်တည်ပုံ

“ပရိဝါသံ သမာဒိယာမိ၊ ဝတ္တံ သမာဒိယာမိ”ဟု သုံးခေါက်ဆို၍ ဆောက်တည်၊ ပြီးလျှင် သိမ်အပြင်ရှိ သံဃာအား—

[၇၂]

ပရိဝါသ်ကြားပုံ

အဟံ ဘန္တေ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာမိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာမိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရာမိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရာမိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသ် ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသ် အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိဝါသ်မိ၊ ဝေဒိယာမဟံ ဘန္တေ ဝေဒိယတိတိ မံ သံဃောဓာရေတု။

ဟု သုံးခေါက်ဆို၍ ပရိဝါသ်ကို ကြား။

ပရိဝါသ်ချပုံ

“ပရိဝါသ် နိက္ခိပါမိ၊ ဝတ္တံ နိက္ခိပါမိ”ဟု သုံးခေါက်ဆို၍ ဝတ်ကိုချ၊ ပရိဝါသ်ရက်စေ့လျှင် သိမ်အပြင်၌ ၎င်းပရိဝါသ်ကိုပင် တဖန် ဆောက်တည်၍ သံဃာအား ကြားပြီးမှ မာနတ်တောင်း။

မာနတ်တောင်းပုံ

အဟံ ဘန္တေ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာမိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာမိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရာမိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရာမိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသ် ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသ် အဒါသိ၊ သောဟံ ဘန္တေ ပရိဝါသ်ပရိဝါသေ၊ အဟံ ဘန္တေ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနုဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနုဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစာမိ။

ဟု သုံးခေါက်ဆို၍ တောင်း၊ လက်အုပ်ချီဆောင်ကြောင့်ထိုင်၊ ဟတ္ထပါသ်စု “တိဿ”ဟု အမည်ပေး၊ ကမ္ပဝါဖတ်။

[၇၃]

မာနတ် ပေး ကမ္မဝါ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဌမ ဥတ်အစီအရင်

(၁) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ တိဿော ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိဿေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ၊ အာပတ္တိ-
ပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရတိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရတိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊
ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ သော သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော တိဿဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တိနံ
သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္တပရိဝါသော၊ အယံ တိဿော ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိဿေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ
အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ သော သံဃံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနုဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနုဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ
ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော တိဿဿ ဘိက္ခုနော တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနုဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနုဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒဒေယျ၊
သော ဥတ္တိ။

ဒုတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၂) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ တိဿော ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိဿေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ၊ အာပတ္တိ-
ပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရတိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရတိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊
ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ သော သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော တိဿဿ ဘိက္ခုနော တာသံ
အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္တပရိဝါသော၊ အယံ တိဿော ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိဿေသာ အာပတ္တိယော
အာပဇ္ဇိ အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ သော သံဃံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနုဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနုဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစတိ၊ သံဃော

တိဿဿ ဘိက္ခုနော တာသံ သမ္ပဟုလ္လာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ
တိဿဿ ဘိက္ခုနော တာသံ သမ္ပဟုလ္လာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တဿ ဝါနံ၊ သော တုဏှဿ၊ ယဿ
နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

တတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၃) ဒုတိယမ္ပိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ ပ ။ သော ဘာသေယျ။

စတုတ္ထ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၄) တတိယမ္ပိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ ပ ။ သော ဘာသေယျ။

ကမ္ပနိဋ္ဌာန အချုပ်စကား

(၅) ဒိန္နံ သံဃေန တိဿဿ ဘိက္ခုနော တာသံ သမ္ပဟုလ္လာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ၊ ခမတိ
သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှိ၊ ဝေမေတံ ဓာရယာမိ။

မာနတ်ပေး ကမ္မဝါ သေချာစေ့စပ် ပြုပြီဖတ်၊ ကမ္မဝါဆုံးလျှင် သံဃာဟတ္ထပါသ်မှ အပ၌ နေ၍ ဝတ်ဆောက်တည်။

မာနတ် ဆောက်တည်ပုံ

“မာနတ္တံ သမာဒိယာမိ၊ ဝတ္တံ သမာဒိယာမိ”ဟု သုံးခေါက်ဆို။

သိမ်အပြင်ရှိ သံဃာအား မာနတ်ကြားပုံ

“အဟံ ဘန္တေ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာမိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာမိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရာမိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရာမိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ဘန္တေ ပရိဝုတ္တပရိဝါသော၊ အဟံ ဘန္တေ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သောဟံ မာနတ္တံ စရာမိ၊ ဝေဒိယာမဟံ ဘန္တေ ဝေဒိယတိတံ မံ သံဃော ဓာရေတု”ဟု သုံးခေါက်ဆို၍ မာနတ်ကြား။

မာနတ် ချပုံ

“မာနတ္တံ နိက္ခိပါမိ၊ ဝတ္တံ နိက္ခိပါမိ”ဟု သုံးခေါက်ဆို၍ ဝတ်ကိုချ။

မာနတ် ရက်စေ့လျှင် သိမ်အပြင်၌ မာနတ်ကိုပင် တဖန် ဆောက်တည်ပြန်၍ သံဃာအား ကြားပြီးမှ အဗ္ဘာန်တောင်း။

အဗ္ဘာန်တောင်းပုံ

အဟံ ဘန္တေ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာမိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာမိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရာမိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရာမိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သောဟံ ဘန္တေ ပရိဝုတ္တပရိဝါသော၊ အဟံ ဘန္တေ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ သောဟံ ဘန္တေ သံဃံ

တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ၊ တဿ မေ သံဃော တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သောဟံ ဘန္တေ စိန္တမာနတ္တော သံသံ အဗ္ဘာနံ ယာစာမိ။ (သုံးခေါက်ဆို)
သံဃာအလင်္ဂသို့ သွင်း၊ သံဃာထေရ်ကို ဝတ်ချ၊ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၊ လက်အုပ်ချီ၊ ဟတ္ထပါသ်စု“တိဿ”အမည်ပေး၊ ကမ္မဝါဖတ်။

အဗ္ဘာနံ ကမ္မဝါ

နမော တဿ ဘဂဝတော အနုကတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဌမ ဥတ်အစီအရင်

(၁) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ တိဿော ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ၊ အာပတ္တိ-
ပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရတိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရတိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊
ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ သော သံသံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစိံ၊ သံဃော တိဿဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တိနံ
သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္တပရိဝါသော၊ အယံ တိဿော ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ
အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ သော သံသံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ၊ သံဃော တိဿဿ
ဘိက္ခုနော တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သော စိန္တမာနတ္တော သံသံ
အဗ္ဘာနံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော တိဿံ ဘိက္ခု အဗ္ဗေယျ၊ သော ဥတ္တိ။

ဒုတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၂) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ တိဿော ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ၊ အာပတ္တိ-
ပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရတိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရတိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊

ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကော၊ သော သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစိ၊ သံဃော တိဿဿ ဘိက္ခုနော တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ အဒါသိ၊ သော ပရိဝုတ္တပရိဝါသော၊ အယံ တိဿော ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိ အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ သော သံဃံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိ၊ သံဃော တိဿဿ ဘိက္ခုနော တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ သော စိက္ခမာနတ္တော သံဃံ အဗ္ဘာနံ ယာစတိ၊ သံဃော တိဿံ ဘိက္ခု အဗ္ဘေတိ၊ ယဿာယသုတော ခမတိ တိဿဿ ဘိက္ခုနော အဗ္ဘာနံ၊ သော တုဏှဿ၊ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

တတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၃) ဒုတိယမ္ပိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ ပ ။ သော ဘာသေယျ။

စတုတ္ထ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၄) တတိယမ္ပိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ ပ ။ သော ဘာသေယျ။

ကမ္မနိဋ္ဌာန အချုပ်စကား

(၅) အဗ္ဘိတော သံဃေန တိဿော ဘိက္ခု၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ ကုဏှိ၊ ဝေမေတံ ဓာရယာမိ။

အဗ္ဘာနံ ကမ္မဝါ သေချာစေ့စပ် ကောင်းကောင်းဖတ်။ ဤတွင်ရွှေ့ကား အမှုသည် ဝတ်သား တပါးတည်းကိုသာ ဖတ်ရသော ကေဝတ္ထုက သုဒ္ဓန္တံ ကမ္မဝါ ပြီ ၏။

သက္ကရာဇ် ၁၂၅၆-ခု၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော် (၁)ရက်နေ့ မွန်းလွဲ။

၈ - သုဒ္ဓိန္ဒြိယကမ္မဝါဒစာစု

အမှုသည် ဝတ်သား ၂-ပါး၊ ၃-ပါးအတွက် ဒွန်ပြု၍ ဖတ်ပုံ

အမှုသည် ဝတ်သား ၂-ပါး၊ ၃-ပါး တို့ကို တပေါင်းတည်း တချက်တည်းပြု၍ ဖတ်နည်းသည် ဒွန်ပြု၍ဖတ်နည်း၊ ဗဟုဝုဇ်ပြု၍ ဖတ်နည်း ၂-ပါး ဘုရားဟော ကမ္မဝါ ပါဠိ လာရှိပေသည်။

ဒွန်ပြု၍ ဖတ်နည်းမှာ ဘိက္ခုဝိဘင်းပါဠိတော် “ဘေဒါနုဝဇ္ဇကသိက္ခာပုဒ်” ဘိက္ခုနီကမ်းပါဠိတော် “သံသဒ္ဓိဟာရ သိက္ခာပုဒ်” တို့၌ လာပေသည်။

ဗဟုဝုဇ်ပြု၍ ဖတ်နည်းမှာ စူဠဝါပါဠိတော် ကပ္ပဝဂ် ဗျာဇနိယကံ စသည်တို့၌ လာပေသည်။ တိုက်ရိုက်လာသော ယင်းပါဠိတော် များနှင့်အညီ ဤဝုဇ္ဇာနက်အရာ၌ ဒွန်ကမ္မဝါ၊ ဗဟုဝုဇ်ကမ္မဝါတို့ကို တသဝေ မတ်နိုးအောင် ပြုရာ၌ လယ်တီတောကျောင် ဆရာ ငါသည် ကောင်းစွာ ထုတ်ထားအပ်သတည်း။

ဝတ် တောင်းမှု၊ ဆောက်တည်မှု၊ ဝတ်ကြားမှု၊ ဝတ်သူမှ များမှာ ရှေး ကေဝဏ္ဍက သုဒ္ဓိန္ဒြိယ အထူးမရှိပြီ။

အမှုသည် ဝတ်သား ၂-ပါး၊ ၃-ပါးကို သံဃာ၏ ကဏ္ဍပါယ်မှ ရာ၌ အစဉ်အတိုင်း နေရေး၊ သုံးခေါက်စီ တောင်းစေ၊ တောင်းပြီးလျှင် သံဃာအလယ်သို့ သွင်း၊ ရှိ၍ ဆောက်ကြောင့်ကို လက်ချပ်သို့ ၂-ပါး၊ ၃-ပါးလုံးကို “တိယ” ချည်း အမည်ပေး၊ သံဃာချင်းချင်း ဟတ္ထပါယ် စပ်အောင်ပြု၊ ဒွန်ကမ္မဝါပတ်။

ပရိဝါသ်ပေး ကမ္မဝါ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဌမ ဥတ်အစိအရင်

(၁) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယဉ္ဇ တိဿော အယဉ္ဇ တိဿော ဘိက္ခု။ သမ္ပဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံသု၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရန္တိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရန္တိ၊ အာပတ္တိ- ပရိယန္တေ ဝေမတိကာ၊ ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကာ၊ တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစန္တိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ဒဒေယျ၊ သော ဥတ္တိ။

ဒုတိယ ကမ္မဝါစာ အစိအရင်

(၂) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယဉ္ဇ တိဿော အယဉ္ဇ တိဿော ဘိက္ခု။ သမ္ပဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံသု၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရန္တိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရန္တိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကာ၊ ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကာ၊ တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစန္တိ၊ သံဃော တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ဒေတိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသဿ ဒါနံ၊ သော တုဏှဿ၊ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

တတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၃) ဒုတိယမ္ပိ. တေမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ ပ ။ သော ဘာသေယျ။

စတုတ္ထ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၄) တတိယမ္ပိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ ပ ။ သော ဘာသေယျ။

ကမ္မနိဋ္ဌာန အချုပ်စကား

(၅) ဒိဋ္ဌော သံသေန တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသော၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုက္ခိ၊ ဝေမေတံ ဓာရယာမိ။

ပရိဝါသ်ပေး ကမ္မဝါ သေချာစေစပ် လေးလေးဖတ်၊ ကမ္မဝါဆုံးလျှင် သံဃာဟတ္ထပါသ်မှ အပ၌ စိ၍ ထိုင်၍ ထေရ်စဉ်အကိုင်း ဆောက်တည်၍ ကြား။

ပရိဝါသ် ဆောက်တည်ပုံ

“ပရိဝါသ် သမာဒိယာမိ၊ ဝတ္ထံ သမာဒိယာမိ” ဟု သုံးခေါက်ဆို ဆောက်တည်၊ သိမ်အပြင်ရှိ သံဃာအား ကြား၊ ကြားပြီးလျှင် ဝတ်ကိုချ၊ ပရိဝါသ် ရက်စေ့လျှင် သိမ်အပြင်၌ ပရိဝါသ်ကိုပင် တဖန် ဆောက်တည်ပြန်၍ သံဃာအား ကြားပြီးမှ မာနတ်တောင်း၊ ဒွန်ကမ္မဝါဖတ်။

[၈၁]

မာနုတ်ပေး ကမ္မဝါ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဌမ ဥတ်အစီအရင်

(၁) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယဉ္ဇ တိဿော အယဉ္ဇ တိဿော ဘိက္ခု။ သမ္မဟုလာ သံသာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံသု၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရန္တိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရန္တိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကာ၊ ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကာ၊ တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဗ္ဗန္တပရိဝါသံ ယာစိံသု၊ သံဃော တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဗ္ဗန္တပရိဝါသံ အဒါသိ၊ တေ ပရိဝုတ္တပရိဝါသာ၊ အယဉ္ဇ တိဿော အယဉ္ဇ တိဿော ဘိက္ခု။ သမ္မဟုလာ သံသာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံသု အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တေ သံဃံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနု အပဋိစ္ဆန္ဒာနု ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစန္တိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကတ္တံ၊ သံဃော တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနု အပဋိစ္ဆန္ဒာနု ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒဒေယျ၊ သော ဥတ္တိ။

ဒုတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၂) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယဉ္ဇ တိဿော အယဉ္ဇ တိဿော ဘိက္ခု။ သမ္မဟုလာ သံသာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံသု၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရန္တိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရန္တိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကာ၊ ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကာ၊ တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဗ္ဗန္တပရိဝါသံ ယာစိံသု၊ သံဃော တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဗ္ဗန္တပရိဝါသံ အဒါသိ၊ တေ ပရိဝုတ္တပရိဝါသာ၊ အယဉ္ဇ တိဿော အယဉ္ဇ တိဿော ဘိက္ခု။ သမ္မဟုလာ

သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိသု အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တေ သံသံ တာသံ သမ္ပဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနု အပဋိစ္ဆန္ဒာနု
ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစန္တိ၊ သံသော တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ တာသံ သမ္ပဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနု အပဋိစ္ဆန္ဒာနု
ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒေတိ၊ ယာယာယသ္မတော ခမတိ တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ တာသံ သမ္ပဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနု
အပဋိစ္ဆန္ဒာနု ဆာရတ္တံ မာနတ္တဿ ဒါနံ၊ သော တုဏှဿ၊ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

တတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၃) ဒုတိယမ္ပံ တေမတ္တံ ဝဒါမိ ။ ပ ။ သော ဘာသေယျ။

စတုတ္ထ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၄) တတိယမ္ပံ တေမတ္တံ ဝဒါမိ ။ ပ ။ သော ဘာသေယျ။

ကမ္မနိဋ္ဌာန အချုပ်စကား

(၅) ဒိန္နံ သံသေန တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ တာသံ သမ္ပဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနု အပဋိစ္ဆန္ဒာနု ဆာရတ္တံ
မာနတ္တံ၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှိ၊ ဝေမေတံ ဓာရယာမိ။

မာနတ်ပေး ဒွန်ကမ္မဝါ သေချာစေရန် ကောင်းကောင်းဖတ်၊ ကမ္မဝါကိုးလျှင် သံဃာဟတ္ထပါသ်မှ အပသို့ ကွက်ကြ၍ ကော်ခိုင်း
အဘိုင်း မာနတ်ကို ဆောက်တည်၍ သံဃာအား ကြား၍ ချလေ၊ မာနတ် ရက်လျှင် သိမ်အပြင်၌ ၎င်းမာနတ်ကိုပင် တဖန် ဆောက်တည်၍
သံဃာအား ကြားပြီးမှ အညွှန်တောင် ၊ ဒွန်ကမ္မဝါဖတ်။

အဗ္ဗာန်ကမ္မဝါ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဌမ ဥတ်အစီအရင်

(၁) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယဉ္ဇူ တိဿော အယဉ္ဇူ တိဿော ဘိက္ခု။ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိဿေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံသု၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရန္တိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရန္တိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကာ၊ ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကာ၊ တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစိံသု၊ သံဃော တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ အဒါသိ၊ တေ ပရိဝုတ္တပရိဝါသော၊ အယဉ္ဇူ တိဿော အယဉ္ဇူ တိဿော ဘိက္ခု။ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိဿေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံသု အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တေ သံဃံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနုဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနုဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံသု၊ သံဃော တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနုဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနုဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ တေ စိဏ္ဏမာနတ္တာ သံဃံ အဗ္ဗာန် ယာစန္တိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော တိဿဉ္စ တိဿဉ္စ ဘိက္ခု အဗ္ဗေယျ၊ သော ဥတ္တိ။

ဒုတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၂) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယဉ္ဇူ တိဿော အယဉ္ဇူ တိဿော ဘိက္ခု။ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိဿေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံသု၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရန္တိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရန္တိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကာ၊ ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကာ၊ တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစိံသု၊ သံဃော တိဿဿ စ တိဿဿ စ

ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ အဒါသိ၊ တေ ပရိဝုတ္တပရိဝါသါ၊ အယဉ္ဇ တိဿော အယဉ္ဇ တိဿော ဘိက္ခု။ သမ္ပဟုလာ သံဃာဒိဿေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ သု အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တေ သံသံ တာသံ သမ္ပဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနု ဝ အပဋိစ္ဆန္ဒာနု ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစိံ သု၊ သံဃော တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ တာသံ သမ္ပဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနု ဝ အပဋိစ္ဆန္ဒာနု ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ တေ စိဏ္ဏမာနတ္တာ သံသံ အပ္ပာနံ ယာစန္တိ၊ သံဃော တိဿဉ္ဇ တိဿဉ္ဇ ဘိက္ခု။ အပ္ပေတံ ယဿာယသုတော ခမတိ တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ အပ္ပာနံ၊ သော တုဏှဿ၊ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

တတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၃) ဒုတိယမ္ပိ တေမတ္တံ ဝဒါမိ ။ပ။ သော ဘာသေယျ။

စတုတ္ထ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၄) တတိယမ္ပိ တေမတ္တံ ဝဒါမိ ။ပ။ သော ဘာသေယျ။

ကမ္ပနိဋ္ဌာန အချုပ်စကား

(၅) အပ္ပိတာ သံဃေန တိဿော စ ကိဿော စ ဘိက္ခု။ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှိ၊ ဝေခမတံ ဓာရယာမိ။

အပ္ပာနံ ဒွန်ကမ္မဝါ သေချာစေ့စပ် ပြုပြီဖတ်၊ ဤဒွန်ကမ္မဝါ၌ “အယဉ္ဇ တိဿော အယဉ္ဇ တိဿော ဘိက္ခု” ၌ ၎င်း၊ “တိဿော စ တိဿော စ ဘိက္ခု” ၌ ၎င်း၊ ပထမာ ယောဝိဘတ် ကျေသော ဦးဒီသ ပေတည်း။ “တိဿဿ စ တိဿဿ စ ဘိက္ခုနံ” ၌ နံနှောင်း သော ဦးဒီသပေတည်း။ “တိဿဉ္ဇ တိဿဉ္ဇ ဘိက္ခု” ၌ ဒုတိယာ ယောဝိဘတ် ကျေသော ဦးဒီသ ပေတည်း။

[၈၅]

နိဂုံး

ဤတွင်ရှေ့ကား အမှုသည် ဝတ်သား ၂-ပါး၊ ၃-ပါးတို့ကို တပေါင်းတည်းပြု၍ ဖတ်ရသော ဒွေတယော ဝတ္ထုက သုဒ္ဓန်ဒွန်ကမ္မဝါ အစီအရင် ပြီး၏။

သက္ကရာဇ် ၁၂၅၆-ခု၊ ကဆုန်လ အစဉ် ဖတ်ရှုတ်ကြသော ဒွန်ကမ္မဝါများသည် ပါဠိတော်လာ ဒွန်ကမ္မဝါများနှင့် မညီမညွတ် အလွတ်လက်တန်း ဖြစ်ဆန်းကာမျှ ဖြစ်ခဲ့သည်နှင့် ဝိနည်းကံအရာ၌ ကောင်းစွာလိမ္မာ၍ အလေးဂရု ပြုလေ့ရှိကုန်သော ပညာရှိတို့အား အားရအင်ချိုက် စိတ်ချထိုက်သော အစီအရင်ပင် မဟုတ်လေရကား သာသနာတော်မြတ်၏ စင်ကြယ်စည်ပင်ခြင်းကို အလိုရှိသော အလုံမြို့လှေကူး မှုရွာ လယ်တီတောကျောင်းဆရာ ငါသည် “ဘေဒါနုဝတ္ထုက သိက္ခာပုဒ်၊ သံသဠဝိဟာရ သိက္ခာပုဒ်” ဝိဘင်း ပါဠိတော်လာ ဒွန်ကမ္မဝါကြီးများနှင့် အရာကျကျ ညီညွတ်လှသဖြင့် ဘုရားနှုတ်ရည် ဟုတ်တပြီဟု ယုံကြည်လေးမြတ် စိတ်ချအပ်သော ဤဒွန်ကမ္မဝါကို ကောင်းစွာ ထုတ်ထားအပ်သတည်း။

သုဒ္ဓန္တ ဒွန္တ ကမ္မဝါစာ နိဋ္ဌိတာ။

၉ - သုဒ္ဓန္တိ ဗဟုဂုဏ်ကမ္မဝါ အခန်း

အမှုသည် ဝတ်သား ၂-ပါး၊ ၃-ပါးအတွက် ဗဟုဂုဏ်ဖတ်ပုံ

အမှုသည် ဝတ်သား ၂-ပါး၊ ၃-ပါးတို့ကို တပေါင်းတည်း တချက်တည်းပြု၍ ဗဟုဂုဏ် ဖတ်နည်းကို စဉ့်ဝါ ဝါဠိတော် ကမ္မဝင် ပဗ္ဗာဇနီယကံ စသည်၌ လာသည်နှင့်အညီ ဤဝဋ္ဋာနကံ အရာ၌လည်း ဗဟုဂုဏ် ကမ္မဝါကို ကောင်းစွာ ဖတ်ထားအပ်သတည်း။

တောင်းမှု၊ ဆောက်တည်မှု၊ ကြားမှု၊ ချမှု၊ များပွာ ရှေး ကေဝတ္ထုက သုဒ္ဓန် ကမ္မဝါနှင့် အစူးမချိပြီး ကမ္မဝါ မဖတ်မီ အမှုသည် ဝတ်သား ၂-ပါး၊ ၃-ပါးလုံးကို “တိဿ” ချည်း အမည်ပေ လေ။

ပရိဝါသ်ပေး ကမ္မဝါ

နမော ဣဿ ဝဂ္ဂဝတေ ဣဒမ္ပေ ဝဂ္ဂေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဌမ ဥတ်အစီအရင်

(၁) သဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣမေ တိဿာ ဝိက္ခူ။ ဣမ္မာဂ္ဂလာ သံဃာဒိဿေသာ အာပတ္တိယော အာပတ္တိ- ပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရန္တိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရန္တိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ ဝေမတိကာ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ ဝေမတိကာ၊ တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသ် ဟာစန္တိ၊ ယဒိ သံဃာဒေ ဗဟုဂုဏ် ဝါ ဝိဒေ ဝ တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသ် ဒဒေယျ၊ သော ဥတ္တိ။

ဒုတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၂) သုဏ္ဍာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣမေ တိဿာ ဘိက္ခု။ သမ္ပဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံသု၊ အာပတ္တိ-
ပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရန္တိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရန္တိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကာ၊
ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကာ၊ တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာစန္တိ၊ သံဃော တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ
သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ဒေတိ၊ ယဿာယသုတော ခမတိ တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသဿ ဒါနံ၊ သော တုဏှဿ၊
ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

တတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၃) ဒုတိယမိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ပ။ သော ဘာသေယျ။

စတုတ္ထ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၄) တတိယမိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ပ။ သော ဘာသေယျ။

ကမ္ပနိဋ္ဌာန အချုပ်စကား

(၅) ဒိန္နော သံဃေန တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသော၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှိ၊ ဝေမေတံ
ခာရယာမိ။

ပရိဝါသံပေ ကမ္မဝါ သေချာစေပုံ လေးလေးဖတ်။

မာနတ်ပေး ကမ္မဝါ

နမော တဿ ဘဂဝတော အနာတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဌမ ဥတ်အစီအရင်

(၁) သုဏ္ဍာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣမေ တိဿာ ဘိက္ခု။ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိယု၊ အာပတ္တိ-
ပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရန္တိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရန္တိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကာ၊
ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကာ၊ တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ အဒါသိ၊ တေ ပရိဝုတ္တပရိဝါသ၊ ဣမေ တိဿာ ဘိက္ခု။ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိယု
အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တေ သံဃံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစန္တိ၊ သံဃော တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒေတိ၊ ယဿ ယသုတော ခမတိ တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒါနံ၊ သော တုဏှဿ ယဿ နက္ခမတံ၊ သော ဘာသေယျ။

ဒုတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၂) သုဏ္ဍာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣမေ တိဿာ ဘိက္ခု။ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိယု၊ အာပတ္တိ-
ပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရန္တိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရန္တိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကာ၊
ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကာ၊ တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ အဒါသိ၊ တေ ပရိဝုတ္တပရိဝါသ၊ ဣမေ တိဿာ ဘိက္ခု။
သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိယု အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တေ သံဃံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ
အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစန္တိ၊ သံဃော တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ
ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒေတိ၊ ယဿ ယသုတော ခမတိ တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ
ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ဒါနံ၊ သော တုဏှဿ ယဿ နက္ခမတံ၊ သော ဘာသေယျ။

[၈၉]

တတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၃) ဒုတိယမိ တေမတ္တံ ဝဒါမိ ။ပ။ သော ဘာသေယျ။

စတုတ္ထ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၄) တတိယမိ တေမတ္တံ ဝဒါမိ ။ပ။ သော ဘာသေယျ။

(၅) ဒိန္တံ သံဃေန တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္တာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္တာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုက္ခိ၊ ဝေမေတံ ဓာရယာမိ။

မာနတ်ပေး ကမ္မဝါ သေချာစေစပ် ပြီးပြီဖတ်။

သုဒ္ဓန္တ ဗဟုဝုဇ် အပ္ပာန် ကမ္မဝါ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဌမ ဥတ်အစီအရင်

(၁) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣမေ တိဿာ ဘိက္ခု။ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံသု၊ အာပတ္တိ-
ပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရန္တိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရန္တိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကာ၊
ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကာ၊ တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုပ္ပန္နပရိဝါသံ ယာစံသု၊ သံဃော တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ
သုပ္ပန္နပရိဝါသံ အဒါသိ၊ တေ ပရိဝုတ္တပရိဝါသာ၊ ဣမေ တိဿာ ဘိက္ခု။ သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံသု။

အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တေ သံဃံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ကာမိံသု၊ သံဃော
တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ ဧဝံ ဝိဇ္ဇမာနဗ္ဗာ သံဃ
အဗ္ဗာနံ ယာစန္တိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကဏ္ဍိ၊ သံဃော ဝိဇ္ဇေ ဘိက္ခု အဗ္ဗေယျ၊ သော ဥပ္ပိ။

ဒုတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၂) သုကာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣမေ တိဿာ ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပတ္တိ-
ပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနန္တိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ နဿရန္တိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ နဿရန္တိ၊ အာပတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကာ၊
ရတ္တိပရိယန္တေ ဝေမတိကာ၊ တေ သံဃံ တာသံ အာပတ္တိနံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ ယာမိံသု၊ သံဃော တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ တာသံ အာပတ္တိနံ
သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံ အဒါသိ၊ တေ ပရိဝုတ္တပရိဝါသာ၊ ဣမေ တိဿာ ဘိက္ခု သမ္မဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပတ္တိ-
အပဋိစ္ဆန္ဒာယော၊ တေ သံဃံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ ယာမိံသု၊ သံဃော တိဿာနံ
ဘိက္ခုနံ တာသံ သမ္မဟုလာနံ အာပတ္တိနံ ပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဒာနဉ္စ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ အဒါသိ၊ ဧဝံ ဝိဇ္ဇမာနဗ္ဗာ သံဃံ အဗ္ဗာနံ
ယာစန္တိ၊ သံဃော ဝိဇ္ဇေ ဘိက္ခု အဗ္ဗေတိ၊ ယဿာယသုတော ခမတိ တိဿာနံ ဘိက္ခုနံ အဗ္ဗာနံ၊ သော ဣဏ္ဍဿ၊ ယဿ နက္ခမတိ၊
သော ဘာသေယျ။

တတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၃) ဒုတိယမ္ပိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ ပ ။ သော ဘာသေယျ။

စတုတ္ထ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၄) တတိယမ္ပိ တေမတ္ထံ ဝဒါမိ ။ ပ ။ သော ဘာသေယျ။

[၉၁]

ကမ္မနိဋ္ဌာန အဗျပ်စကား

(၅) အတ္တိတာ သံယေန တိဿာ ဘိက္ခု။ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှိ၊ ဝေမေတံ ဓာရယာမိ။

အဗ္ဘာန် ကမ္မဝါ သေချာစေစပ် ကောင်းကောင်းဖတ်။

နိဂုံး

ဤလွင်ရှေ့ကား အမှုသည် ဝတ်သား ၂-ပါး၊ ၃-ပါးတို့ကို တပေါင်းတည်းပြု၍ ဖတ်ရသော ဒွေ တယော ဝတ္ထုက သုဒ္ဓန္တ ဗဟုဝုဗ် ကမ္မဝါ အစီအရင် ပြီး၏။

ဤ ဗဟုဝုဗ် ကမ္မဝါသည် ဒွန်ကမ္မဝါထက်ပင် အဖတ် အရှုတ် ချောမောသည်။ ပုဒ်နေ ပါဠိနေ ပြေပြစ်သည်။ အသုံးအဆောင်ပြုရန် အလွန်ကောင်းမြတ်လှသည်။ လဇ္ဇိပေသလ ပညဝန္တ အရှင်တို့သည် အလွန်ပင် မြတ်နိုးထိုက်ပေသတည်း။

သက္ကရာဇ် ၁၂၅၆-ခု၊ ကဆုန်လ။

ဒွေ တယော ဝတ္ထုက ကမ္မဝါစာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀ - ကထိန ကံ အခဏ်း

ကထိနခံပုံ

ကထိန ဒါယကာသည် သင်းပိုင်၊ ကေစီ၊ နှစ်ထပ် ဤသုံးထည်တို့တွင် မိမိ ကထိနခင်းစေလိုရာ သင်္ကန်းကို နေထွက်ချိန်တွင် ကျောင်းတိုက်တာသို့ ဝင်၍ “ဣမံ ကထိနစီဝရံ သံဃဿ ဒေမ” ဟု ဆိုပြီး လှူရမည်။ ကျောင်းတိုက်တာသို့ မဝင်ဘဲ မိမိအိမ် မဏ္ဍပ် စသည်မှ သင်္ကန်းကို လှမ်း၍ မလှူသင့်။

ကျောင်းတိုက်တာရှိ ရဟန်းတော်များသည် ကထိနခံမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှေးချယ်၍ “တိဿ” ဟု အမည်ပေးပြီးလျှင် သိမ်တွင်းမှာ ကမ္မဝါဖတ်၍ ပေးရ၏။ ကထိနခံ ပုဂ္ဂိုလ်သည် သိမ်တွင်း၊ သိမ်ပ နှစ်ဌာနမှ ရှိသော် သင့်မြတ်၏။ ကထိနခံ ပုဂ္ဂိုလ်သည် နှစ်ထပ်ဖြင့် ကထိနကို ခင်းလိုငြားအံ့၊ အဟောင်း နှစ်ထပ်ကို ပစ္စုဒ္ဓါရပြု၊ အသစ်နှစ်ထပ်ကို အဓိဋ္ဌာန်တင်ပြီး “ဣမာယ သံဃာဋီယာ ကထိနံ အတ္ထရာမိ” ဟု ဆိုရမည်။

သင်းပိုင်၊ ကေစီတို့ဖြင့် ကထိနခင်းလိုငြားအံ့၊ ဤနည်းအတိုင်း “ဣမိနာ အန္တရဝါသကေန ကထိနံ အတ္ထရာမိ၊ ဣမိနာ ဥတ္တရာသင်္ဂေန ကထိနံ အတ္ထရာမိ” ဟု ဆိုရမည်။

ကထိနခံ ရဟန်းသည် သံဃာသို့ကပ်ပြီး ပခုံးတဖက် လက်ကန်တော့တင်၍ လက်အုပ်ချီပြီး “အတ္တတံ အာဝုသော သံဃဿ ကထိနံ ဓမ္မိကော ကထိနတ္ထာရော အနုမောဒထ” ဟု နှုတ်မြှောက်သံချို ဆိုရမည်။

ကျန်ရဟန်းတော်များကလည်း “အတ္တတံ ဘန္တေ သံဃဿ ကထိနံ ဓမ္မိကော ကထိနတ္ထာရော အနုမောဒါမ” ဟု ဆိုကြရမည်။

[၉၃]

ကထိန် ကမ္ပဝါ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဌမ ဥတ်အစိအရင်

(၁) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣဒံ သံဃဿ ကထိန်စီဝရံ ဥပ္ပန္နံ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣမံ ကထိန်စီဝရံ တိဿဿ ဘိက္ခုနော ဒဒေယျ ကထိန် အတ္ထရိတံ၊ သော ဥတ္တိ။

ဒုတိယ ကမ္ပဝါစာ အစိအရင်

(၂) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣဒံ သံဃဿ ကထိန်စီဝရံ ဥပ္ပန္နံ၊ သံဃော ဣမံ ကထိန်စီဝရံ တိဿဿ ဘိက္ခုနော ဒေတိ ကထိန် အတ္ထရိတံ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ ဣမဿ ကထိန်စီဝရဿ တိဿဿ ဘိက္ခုနော ဒါနံ ကထိန် အတ္ထရိတံ၊ သော တုဏှဿ၊ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

ကမ္ပနိဋ္ဌာန အချုပ်စကား

(၃) ဒိန္နံ ဣဒံ သံဃေန ကထိန်စီဝရံ တိဿဿ သိက္ခာနော ကထိန် အတ္ထရိတံ၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှိ၊ ဝေမေတံ ခာရယာမိ။

၁၁ - မိုဗ်းပရိတ်ကြီး

မုဂ္ဂါမြို့ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး ဧရးသား ဝိရင်တော်မူသော

မိုဗ်းပရိတ်ကြီး ရွတ်ပုံရွတ်နည်း

မုဂ္ဂါမြို့နယ်မှာ မိုဗ်းအလွန်ခေါင်နေသည်ဟု ဆရာတော် ကြားသိရသောကြောင့် ဝါဆိုလပြည့် စနေနေ့တွင် မိုဗ်းပရိတ်တော်ကြီး ရွတ်ကြရန် စီမံချက်ကို မုဂ္ဂါမြို့ လယ်တီတိုက်သို့ ပေးပို့လိုက်သည်။

လူတို့ရွက်ဆောင်ရန် စီမံချက်

ထိုနေ့သို့ ရောက်သောအခါ မြို့ရွာနေ လူအများတို့က မိုဗ်းနတ်များကို ပူဇော်ပသ ကြရမည်၊ ပသ ပုံကား “သက်သတ် မပါသော ထမင်း၊ ဟင်း၊ မုန့်ပဲ၊ သွားရေစာ၊ အုန်း၊ ဂှက်ပျော၊ ဆေး၊ ကွမ်း၊ လဘက်၊ သစ်သီးဝလံ၊ ပန်းမာလ်များ စုံလင်စွာနှင့် ပွဲ(၇)ပွဲ ပြုလုပ်၍-

- (၁) တပွဲမှာ ဘုရားပူဇော်ရန်၊
- (၂) တပွဲမှာ သီတ ဝလာဟက နတ်များ ပူဇော်ရန်၊
- (၃) တပွဲမှာ ဥက္က ဝလာဟက နတ်များ ပူဇော်ရန်၊
- (၄) တပွဲမှာ အဗ္ဘ ဝလာဟက နတ်များ ပူဇော်ရန်၊
- (၅) တပွဲမှာ ဝါတ ဝလာဟက နတ်များ ပူဇော်ရန်၊
- (၆) တပွဲမှာ ဝဿ ဝလာဟက နတ်များ ပူဇော်ရန်၊
- (၇) တပွဲမှာ ပဇ္ဇန နတ်များ ပူဇော်ရန် -

ဟု အသီးအသီး လိပ်စာ ကမ္မည်း ရေထိုး၍ ဘုရားရှေ့မှာ ခင်းကျင်းကြပြီးလျှင် ထိုနတ်များကို ဘိတ်ခေါ်ရမည်။

ဘိတ်ခေါ်ပုံကား “အို- မိုဃ်၏ဆိုင်ရာ ဝလာဟကနတ်, ပဉ္စနုတ်နှင့် ပိုင်းပတ်ပျော်ပါး နတ်မင်းများတို့... အကျွန်ုပ်တို့က ဘိတ်ခေါ်ကြပါကုန်သည်။ ညီညာချစ်သူ လာရောက်ကြပါ ကုန်လော့။ အကျွန်ုပ်တို့က ပုသ ဂူတော်ကြသော ဂူတော်သကာ များကိုလည်း ကြည်ဖြူစွာ ခံယူသုံးဆောင်ကြပါကုန်လော့။ ရဟန်းသံ သံတော်များ ရွတ်ဖတ်သော မိုဃ်းပရိတ်တော်များကိုလည်း ရှိသေစွာ နာကြပါ ကုန်လော့။ မိုဃ်းများကိုလည်း အရည်ထန်စွာ မျှာစေကြပါကုန်လော့” ဟု အသံကျယ်စွာနှင့် ဤစာကို သုံးခေါက် ရွတ်ဖတ်ကြရမည်။ ဤကား လူတို့ဆောင်ရွက်ရန် ဝိမံချက်တည်း။

မိုဃ်းပရိတ်ရွတ်ရန် စီစဉ်ခြင်း

တိုက်ရှိ သံဃာတော်များ မှာလည်း ဆွမ်းခံ မသွားပူ၍ ကျောင်းမှာသာ နံနက်ဆွမ်း နေ့ဆွမ်း ပြီးစီးကြစေရမည်။ တိုက်တွင်းရှိ ရဟန်းတော် သံဃာတော်များသည် တိုက်လယ်ရှိ အုတ်ကျောင်းကြီးပေါ်မှာ အကုန်စည်းဝေး၍ နံနက် ၈-နာရီ တကြိမ်၊ နေ့လည် ၁၂-နာရီ တကြိမ်၊ ညနေ ၄-နာရီ တကြိမ် မိုဃ်းပရိတ်ကြီးကို ရွတ်ဖတ်ကြရမည်။

ရွတ်ဖတ်ပုံမှာ “ဩကာဘ၊ ဩကာသ၊ ဩကာသ ဘုန်းတော်အနန္တ၊ ကံတော်အနန္တ၊ ဉာဏ်တော်အနန္တ” အစချီသော မဟာ ဩကာသကြီးနှင့် ဘုရားရှိခိုးကြပြီးလျှင် “ဝိပဿီ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ” မှ စ၍ ၇-ဆူ စက်ပရိတ်တော်ကြီး၊ နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူ စက်ပရိတ်တော်ကြီး များကို ညီညာစွာ ရွတ်ဆိုကြပြီးနောက် “အဋ္ဌဝိသတိ သဗ္ဗဒ္ဓါ” ချီသော ဂါထာနှစ်ပုဒ်ကို “ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ” စသည်ဆို၍ “ဥပရိမာယ ဒိသာယ” အထိ အရပ်ဆယ်မျက်နှာစေ့အောင် ရွတ်ဆိုရမည်။ ထို့နောက် “ပုနာပရံ ယဒါ ဟောမိ” အစရှိသော ငါးရုံ ပင်းပရိတ်တော်ကြီးကို အခေါက်ပေါင်း(၃၀)စေ့အောင် ရွတ်ဆိုကြရမည်။ နံနက်အကြိမ်မှာ (၃၀)၊ နေ့လည်အကြိမ်မှာ (၃၀)၊ ညနေအကြိမ်မှာ (၃၀) ပေါင်း အခေါက်ပေါင်း (၉၀) ရ၏။

မိုဃ်းသည် နှစ်ရက် သုံးရက်အတွင်းမှာ ကော်ရွာလိမ့်မည်။ ဝါဆိုလပြည့်နေ့ မိုဃ်းပရိတ်ကြီး ရွတ်ကြပြီးနောက် တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်နေ့တိုင် မိုဃ်းလအတွင်းမှာ စနေနေ့၊ စနေနေ့ကို၌ ညဝတ်တက်ကြသောအခါ အခေါက် (၃၀) ရွတ်ကြရမည်။ ကြွင်းသောနေ့တို့၌ တညဉ့်လျှင် (၃)ခေါက် ရွတ်ကြရမည်။

ကဆုန်လ၊ နယုန်လတို့မှာ မိုဗ်းကြီးစွာ ခေါင်၍ နေလျှင်လည်း ထိုနည်းတူစွာ ရွတ်ကြကုန်ရမည်။ မိုဗ်းသည် လုံလောက်စွာ ရွာသွန်းသောအခါ၌ ငါးရံ့မင်းပရိတ် ရွတ်မှုကို ချန်လှပ်၍ ကြွင်းပရိတ်များကိုသာ ရွတ်ကြရမည်။ ငါးရံ့မင်းပရိတ်မှာ စရိယ ပိဋကတ် ပါဠိတော်တွင် ရှိလေသည်။

ပရိတ်ရွတ်သောအခါ၌ အညီအညာလိုလှ၏။ စာကိုပတ်၍ တိုင်ပြီး ရွတ်ကြလျှင် ညီညာတတ်၏။ ရွတ်ရာမှာ ရှိသောမကေများ မပါစေရာ ပရိတ်မရွတ်မီ တရက်က ညီညာအောင် ညှိ၍ ထားကြရမည်။

“မောင်သုန္ဒရ၊ မောင်ဉာဏောဘာသ၊ မောင်အာသဘ” တို့က ပရိတ်ရွတ်ပွဲကြီး ချောမောစွာ ပြီးစီးအောင် အထူးကြောင့်ကြ စိုက်ထုတ်ကြရမည်။ ပွဲပြီးသည့်နောက် ၂-ရက်၊ ၃-ရက် လွန်သောအခါ မိုဗ်းရွာလျှင် ရွာကြောင်း၊ မရွာလျှင် မရွာကြောင်း ဆရာတော်ထံ စာနှင့် လျှောက်ကြားရမည်။ ဤကား မုရွာမြို့ လယ်တီတိုက်ကြီးမှာ မိုဗ်းပရိတ်ရွတ်ရန် စီရင်ချက်ကြီးတည်း။

တိုက်တွန်းချက်

တနိုင်ငံလုံးမှာလည်း မိုဗ်းကြီးစွာ ခေါင်၍နေသော မြို့ရွာတို့၌ ထိုထိုမြို့ရွာရှိ ဆရာတော် သံဃာတော်တို့နှင့် သံဃာ့ သာမဏီ အသင်းကြီးများတို့သည် ထိုမုရွာမြို့အတူ မိုဗ်းပရိတ်ကြီးများကို အားထုတ်၍ ရွတ်နိုင်ကြကုန်လျှင် “၈၅-ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလမှစ၍ ၈၈-ခုနှစ် ဝါဆိုလပြည့်နေ့အထိ ၃-နှစ်တိုင်တိုင် တကမ္ဘာလုံး၌ မိုဗ်းကြီးစွာခေါင်လိမ့်မည်” ဟု ယခုနှစ် နယုန်လဆုတ် ၇-ရက်နေ့ ထုတ်ဝေသော ပညာအလင်းသတင်းစာတွင် ပါရှိသော “အင်ကန္ဒာဆွာမိပုလဲ” ဆိုသူ ဆရာကြီး၏ ဟောကိန်းကြီးကို ငါတို့မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ခေတနာအမှန် ကွယ်ကာနိုင်ကုန်သတည်း။

ထိုထိုမြို့ရွာရှိ ဆရာတော် သံဃာတော်တို့နှင့်တကွ သံဃာ့သာမဏီ အသင်းကြီးများ၏ တာဝန်ကြီးပေတည်း။

[၉၇]

ငါးရံ့မင်း ပရိတ်ကြီးပါဠိ

- ၁။ ပုနာပရံ ယဒါ ဟောမိ၊ မစ္ဆရာဇာ မဟာသရေ၊
ဥဏှေ သူရိယသန္တာပေ၊ သရေ ဥဒကံ ခိယျထ။
- ၂။ တတော ကာကာ စ ဂိဇ္ဈာ စ၊ ကင်္ကာ ကုလလသေနကာ။
ဘက္ခယန္တိ ဒိဝါရတ္တိံ၊ မစ္ဆေ ဥပနိသိဒိယ။
- ၃။ ဧဝံ စိန္တေ သဟံ တတ္ထ၊ သဟဉာတိဟိ ပိဋိတော။
ကေန နုခေါ ဥပါယေန၊ ဉာတိဒုက္ခာ ပမောစယေ။
- ၄။ စိန္တယိတွာန ဓမ္မတ္ထံ၊ သစ္စံ အဒ္ဓသ ပဿယံ။
သစ္စေ ဌတွာ ပမောစေသိံ၊ ဉာတိနံ တံ အဘိက္ခယံ။
- ၅။ အနုဿရိတွာ သဒ္ဓမ္မံ၊ ပရမတ္ထံ ဝိစိန္တယံ။
အကာသိ သစ္စကရိယံ၊ ယံ လောကေ ဓုဝသဿတံ။
- ၆။ ယတော သဏ္ဍမိ အတ္တာနံ၊ ယတော ပတ္တောသ္မိ ဝိညတံ။
နာဘိဇာနာမိ သဉ္ဇိစ္စ၊ ကေပါဏမ္ပိ ဟိံသိတံ။
- ၇။ ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ပဇ္ဇုန္နော အဘိဝဿတု။
အဘိတ္တနယ ပဇ္ဇုနံ၊ နိဓိံ ကာယဿ နာသယ။

၈။ ကာကံ သောကာယ ရုက္ခေဟိ၊ ပစ္ဆေ သောကာ ပမောစယ။
သဟကတေ သစ္စဝရော ပဗ္ဗန္ဓော အဘိဂဇ္ဇိယ။

၉။ ထလံ နိန္ဒန္တ ပူရေန္တော၊ ခဏေန အဘိဝဿထ။
ဝေရူပံ သစ္စဝရံ၊ ကတွာ ပီရိယမုတ္တမံ။

၁၀။ ဝဿာပေသိ မဟံ မေဃံ၊ သစ္စတေဇဗလဘိတော။
သစ္စေန မေ သမော နတ္ထိ၊ သော မေ သစ္စပါရမီ။

မိုဃ်းပရိတ်ကြီးကို ရုတ်ကြရာ၌ ရတနသုတ်၊ မေတ္တသုတ် ပရိတ်များကို ရုတ်ပြီးမှ အဋ္ဌပီသတ် ဂါထာ၊ ငါးဆူမင်း ပရိတ်များကို ရုတ်ကြရမည်။

မိုဃ်းပရိတ်ကြီးကို ဤစီမံချက်အတိုင်း မုဒ္ဒါမြို့မှာ ဝါဆိုလပြည့်တွင် မိုဃ်းပရိတ်ပွဲကြီးများ ပြုလုပ်သည်အတွက် လပြည့်ကျော် (၁)ရက်နေ့တွင် မိုဃ်းအရည်ထန်စွာ ရွာသွန်းကြောင်း၊ ထို့နောက် ၂-ရက်၊ ၃-ရက်နေ့များတွင် နှစ်တိုင်းထက် ဟိုး၍ ရွာသွန်းကြောင်း၊ မုဒ္ဒါမြို့နယ် တဝှမ်းလုံးမှာ မိုဃ်းဦး စိုက်ပျိုးသော အသီးအပင်တို့ အောင်မြင်ချောမောပေသည်ဟု ဝမ်းသာအားရ ချီးမြှင့်ကြောင်း ဆရာတော်အံ့ မုဒ္ဒါမြို့က ပေးပို့သော လျှောက်လွှာကို တွေ့မြင်ရ၍ ဆရာတော်မှာ အလွန်ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ချီရပေသည်။

မိုဃ်းပရိတ် ပြီး၏။

၁၂- ခို နှိပ် : ကမ္မ ဝါစေ န်ကြီး :

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး စီရင်တော်မူအပ်သော

ခိုနှိပ် : ကမ္မဝါစာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အနုဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဌမ ဥတ်အစီအရင်

(၁) သုဏ္ဍာတု မေ ဘန္တေ သံသော၊ ဣမသ္မိံ ဂါမခေတ္တေ ဝဿကာလေ သမ္မာ ဒေဝါ န ဝဿန္တိ၊ သမ္မာ မေသာ န သိဉ္စန္တိ၊ မနုဿာ ကသိကမ္မာနိ ကာတုံ န လဘန္တိ၊ ပီဇာနိ ဝပိတုံ န လဘန္တိ၊ ဝုတ္တာနိ စ ပုဗ္ဗနုပရန္တာနိ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရုဇိံ န ဂစ္ဆန္တိ၊ အန္တရာဝ သုဿိတွာ မရန္တိ၊ တဠာကေသု စ ပေါက္ခရဏိသု စ အာဝါဠေသု စ သောဗ္ဗေသု စ ဥဒကာနိ သိဉ္စန္တိ၊ မနုဿာ စ တိရစ္ဆာနဂတာ စ ပါနိယဟေတု ပါနိယကာရဏာ အတိဒုက္ခပတ္တာ ဟောန္တိ၊ ဝဿကာရကာ ပဠေန္တာ စ ဝလာဟကာ စ ဒေဝါ အတ္တနော ကိစ္စေသု ပမတ္တာ အဗျာဝဠာ အပေါသုက္ကာ ဘဝေယျံ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလုံ၊ သံသော ပဠေန္တေ စ ဝလာဟကေ စ ဒေဝေ သမနုဘာသေယျ၊ သမနုဘာသေယျ၊ တေ ပဠေန္တာ စ ဝလာဟကာ စ ဒေဝါ ဣဒ္ဓိမန္တာ ဟောန္တိ၊ ဇုတိမန္တာ ဟောန္တိ၊ ဝဏ္ဏဝန္တာ ဟောန္တိ၊ ယသဿိနော ဟောန္တိ၊ ပိယေဟိ မနာပေဟိ ပုတ္တေဟိ စ ဒါရေဟိ စ ဉာတိမိတ္တေဟိ စ သဟ သမောဒန္တ၊ ပမောဒန္တ၊ သုဏန္တ၊ မေ ဘောန္တော၊ ပဠေန္တာ စ ဝလာဟကာ စ ဒေဝါ ဘာသိတံ မနသိကရောန္တ၊ ပဋိမေ အနန္တဂုဏာ၊ ကတမေ ပဉ္စ၊ ဗုဒ္ဓဂုဏာ အနန္တာ၊ ဓမ္မဂုဏာ အနန္တာ၊ သံဃဂုဏာ အနန္တာ၊ မာတာပိတုဂုဏာ အနန္တာ၊ အာစရိယဂုဏာ အနန္တာ၊ ဣမေ ပဉ္စ အနန္တဂုဏာ၊ ပဠေန္တာနဉ္စ ဝလာဟကာနဉ္စ ဒေဝါနံ သိသေသု တိဉ္စန္တိ၊ ပဠေန္တာ စ ဝလာဟကာ စ ဒေဝါ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ အနန္တဂုဏစက္ကေဟိ သမ္မာဒေဝေ ဝဿာပေန္တ၊ သမ္မာမေသေ သိဉ္စာပေန္တ၊ ဣမေဟိ အနန္တေဟိ ဗုဒ္ဓဂုဏစက္ကေဟိ သမ္မာဒေဝေ ဝဿာပေန္တ၊ သမ္မာမေသေ သိဉ္စာပေန္တ၊ ဣမေဟိ အနန္တေဟိ ဓမ္မဂုဏစက္ကေဟိ သမ္မာဒေဝေ

ဝဿာပေန္တု၊ သမ္မာမေသေ သိဉ္ဇာပေန္တု၊ ဣမေဟိ အနန္တေဟိ သံသဂုဏစက္ကေဟိ သမ္မာဒေဝေ ဝဿာပေန္တု၊ သမ္မာမေသေ သိဉ္ဇာပေန္တု၊ ဣမေဟိ အနန္တေဟိ မာတာပိတုဂုဏစက္ကေဟိ သမ္မာဒေဝေ ဝဿာပေန္တု၊ သမ္မာမေသေ သိဉ္ဇာပေန္တု၊ ဣမေဟိ အနန္တေဟိ အာစရိယဂုဏစက္ကေဟိ သမ္မာဒေဝေ ဝဿာပေန္တု၊ သမ္မာမေသေ သိဉ္ဇာပေန္တု၊ နိပဗ္ဗာနေ ဝ ဝလာဟကေ ဝ ဒေဝါ အနုဇော ဝိဇ္ဇေသု ပပက္ကေဟိ အဗျာဝဋ္ဌေဟိ အပ္ပေါသုက္ကေဟိ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ အယ သံဃာသ အနုသာသနိတံ၊ ယော ဥဗ္ဗံ။

ဒုတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၂) သုဏာတု မေ အန္တေ သံသော၊ ဣမသ္မိ ဝါမခေက္ကေ ဝဿကာလေ သမ္မာဒေဝါ န ဝဿန္တိ၊ သမ္မာမေသေ န သိဉ္ဇန္တိ၊ မနုဿာ ကသိကမ္မာနိ ကာ၊ န လဘန္တိ၊ ဗီဇာနိ ဝပိတံ န လဘန္တိ၊ ပုတ္တာနိ ဝ ပုဗ္ဗုပရန္တာနိ ဝုဇိ ဝိဇ္ဇိ န ဝုဇိ၊ အနုရာဝ သုသိတော မရန္တိ၊ တဠာကေသု ဝ ပေါက္ခရဏိသု ဝ အာဝါဇ္ဇေသု ဝ သောဇ္ဇေသု ဝ ဥဒကာနိ သိဉ္ဇန္တိ၊ မနုဿာ ဝ ဝိရန္တာနဂဏာ ဝ ပါနိယဟေတု ပါနိယကာရဏာ အကိဒုပ္ပတ္တာ ဟောန္တိ၊ သိကာရဏာ မဗ္ဗော ဝ ဝလာဟကာ ဝ ဒေဝါ အနုဇော ဝိဇ္ဇေသု ပမတ္တာ အဗျာဝဋ္ဌာ အပ္ပေါသုက္ကာ ဘဝေယျ၊ သံသော ပဗ္ဗာနေ ဝ ဝလာဟကေ ဝ ဒေဝေ သမုဘာသတိ သမဘာသတိ၊ ယော ပဗ္ဗန္တာ ဝ ဝလာဟကာ ဝ ဒေဝါ ဣဒ္ဓိမန္တာ ဟောန္တု၊ ဝိတိမန္တာ ဟောန္တု၊ ဝဏ္ဏဝန္တာ ဟောန္တု၊ ယသသိဇော ဟောန္တု၊ ပိယေ ဝိ မနာပေဟိ ပုဗ္ဗက္ကေဟိ ဝ ဒါရေဟိ ဝ ဉာတိဗိက္ခေဟိ ဝ သဟ သဇ္ဇောဒန္တု၊ ပမောဒန္တု၊ ဣန္ဒြိယ မေ ဘောဇော၊ ပဗ္ဗန္တာ ဝ ဝလာဟကာ ဝ ဒေဝါ ဘာသိတံ မနုသိကရောန္တု၊ ပနမေ အနုဇော၊ ကတမေ ပသု၊ ဗုဒ္ဓဂုဏာ အနုဇော၊ ဗျာဏာ အနုဇော၊ သံသဂုဏာ အနုဇော၊ မာတာပိတုဂုဏာ အနုဇော၊ အာစရိယဂုဏာ အနုဇော၊ ဣမေ ဗုဒ္ဓ အနုဇော၊ မဿာနန္တ ဝလာဟကာနန္တ ဒေဝါနိ သိသေသု တိဋ္ဌန္တိ၊ ပဗ္ဗာဠာ ဝ ဝလာဟကာ ဝ ဒေဝါ ဣမေဟိ ဝုဇိ အနန္တဂုဏစက္ကေဟိ သမ္မာဒေဝေ ဝဿာပေန္တု၊ သမ္မာမေသေ သိဉ္ဇာပေန္တု၊ ဣမေဟိ အနန္တေဟိ ဗုဒ္ဓဂုဏစက္ကေဟိ သမ္မာဒေဝေ ဝဿာပေန္တု၊ သမ္မာမေသေ သိဉ္ဇာပေန္တု၊ မော အနန္တေဟိ ဗုဒ္ဓဂုဏစက္ကေဟိ သမ္မာဒေဝေ ဝဿာပေန္တု၊ သမ္မာမေသေ သိဉ္ဇာပေန္တု၊ ဣမေဟိ အနန္တေဟိ သံသဂုဏစက္ကေဟိ သမ္မာဒေဝေ ဝဿာပေန္တု၊ သမ္မာမေသေ သိဉ္ဇာပေန္တု၊ ဣမေဟိ အနန္တေဟိ မာတာပိတုဂုဏစက္ကေဟိ သမ္မာဒေဝေ ဝဿာပေန္တု၊ သမ္မာမေသေ သိဉ္ဇာပေန္တု၊ ဣမေဟိ

အနန္တေဟိ 'အာစရိယဂုဏစက္ကဟိ သမ္မာဒေဝေ ဝဿာပေန္တု၊ သမ္မာမေဃေ သိဉ္ဇာပေန္တု၊ န ပဇ္ဇေန္တေဟိ စ ဝလာဟကေဟိ စ ဒေဝေဟိ အတ္တနော ကိစ္စေသု ပမတ္တေဟိ အဗျာဝဇ္ဇေဟိ အပ္ပေါသုက္ကေဟိ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ အယံ သံဃဿ အနုသာသနီတိ ယဿာယသ္မတော ခမတိ တေသံ ပဇ္ဇန္တာနုဉ္စ ဝလာဟကာနုဉ္စ ဒေဝါနံ သမနုဘာသနာ သမနုဘာသနာ၊ သော တုဏှဿ၊ ယဿ နက္ခမတိ၊ သေ- ဘာသေယျ။

တတိယ ကမ္မဝါစာ အစိအရင်

(၃) ဒုတိယမ္ပိ တေမတ္တံ ဝဒါမိ ။ ပ ။ သော ဘာသေယျ။

စတုတ္ထ ကမ္မဝါစာ အစိအရင်

(၄) တတိယမ္ပိ တေမတ္တံ ဝဒါမိ ။ ပ ။ သော ဘာသေယျ။

ကမ္မနိဋ္ဌာန အချုပ်စကား

(၅) သမနုဘဋ္ဌာ သံသေန ပဇ္ဇန္တာ စ ဝလာဟကာ စ ဒေဝါ၊ သမနုသိဋ္ဌာ သံသေန ပဇ္ဇန္တာ စ ဝလာဟကာ စ ဒေဝါ ပဇ္ဇေန္တေဟိ စ ဝလာဟကေဟိ စ ဒေဝေဟိ အတ္တနော ကိစ္စေသု ပမတ္တေဟိ အဗျာဝဇ္ဇေဟိ အပ္ပေါသုက္ကေဟိ ဘဝိတဗ္ဗန္တိ၊ ခမတိ သံဃဿ၊ တဿာ တုဏှိ၊ ဝေမေတံ ဓာရယာမိ။

မိုးသုံး ကမ္မဝါ ပြီးပြီ။

မိုးသားကမ္မဝါဒ၏ အဓိအရင်း

မိုးသားကမ္မဝါဒကို ဖတ်ကြရာ၌လည်း မုဒ္ဒါမြို့ လယ်တီတိုက်ကြီးမှာ မိုးသားပရိတ်ကြီးကို ဖတ်ကြရာ၌ကဲ့သို့ ဘုရားပူဇော်ပွဲ နတ်ပူဇော်ပွဲတို့ကို စုံလင်စွာ ပြုလုပ် ပင့်ခေါ် ပူဇော် ပုသပြီးမှ ဤကမ္မဝါဒကို ဖတ်ကြကုန်ရမည်။ ဖတ်ကြရာ၌လည်း မိုးသားပရိတ်ကြီးမှာ ရဟန်းသံဃာများမပါမူ၍ လူဖြစ်သူတို့ချည်း ပင့်ဖတ်ရ၏။

မိုးသားကမ္မဝါဒ၏ ရန်

ဤမိုးသားကမ္မဝါဒကား ရဟန်းသံဃာ (၄)ပါးထက် မနည်းစေရ၊ ရဟန်းသံဃာများလျှင် များတိုင်းကောင်း၏။ ပုဒ်ပါဌ်အကွရာကို မှန်ကန်စွာ သိတတ် ဖတ်တတ်သော ရဟန်းတို့က တညီတညာ လိုက်၍ ရွတ်ဆိုကြကုန်ရမည်။ အညီအညာလိုလှ၏။ ကြားနာသော သူတို့၏ နား၌ ပုဒ်ပါဌ် အကွရာ ပြီသော ကြားနိုင်လောက်အောင် ညီညာစေရမည်။

အဓိအရင်း

မိုးသားကမ္မဝါဒကို ပြုလုပ်သောနေ့တွင် နံနက်တကြိမ်၊ နေ့လည်တကြိမ်၊ ညနေတကြိမ် ဖတ်ကြရာ၌ တကြိမ်တကြိမ်မှာ တနာရီခွဲမျှ ကြာစေရမည်။ နှစ်ခေါက်ထက်လည်း မနည်းစေရ။ ထိုထက် အခေါက်များနိုင်လျှင် သာ၍ကောင်း၏။ ရဟန်းခံ ကမ္မဝါ စသည်တို့၌ ဓနိတ အကွရာကို ပြင်းတန်စွာ ရွတ်ကြရသကဲ့သို့ ဤမိုးသားကမ္မဝါ၌ ပြင်းတန်စွာ ရွတ်မှုမလိုလှ အသံကျယ်စွာ ရွတ်မှုသာလိုလှ၏။

၁၃ - မိုး နှင်း အမိန့် တော်

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး စီရင်တော်မူသော

မိုးနှင်းအမိန့်တော် ပြန်တမ်းကြီး

အို...အထက်တစ်ခွင် မိုးနှင်းကောင်းကင်၌ အစဉ်ရှိနေကြကုန်သော ဝလာဟက ပဠာနုဟု နာမထင်ရှား နတ်မင်းများတို့... မုဒ္ဒါမြို့ လယ်တီတိုက်နေ ရဟန်းထော် သံဃာတော်များတို့၏ ထုတ်ဘော်မိန့်ကြား ဆိုစကားကို ထောင်နား နာခံကြကုန်လော့၊ ဘုန်းတော်အနန္တ၊ ကံတော်အနန္တ၊ ဉာဏ်တော်အနန္တ၊ စကြာဝဠာ ကမ္ဘာမြေမိုးနှင်း ဖြန်းဖြန်းကျိုးမှု တန်ခိုးတော်အနန္တတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပေသော သင်တို့ ဆရာ ငါတို့ဆရာ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓ သုံးလောကထွဋ်ထား သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားကြီးသည် ဟောကြားတော်မူပေအပ်ကုန်သော အနန္တတရားကြီး ငါးပါးတို့သည် ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာအစဉ်၌ ထင်ရှားရှိပေကုန်၏။ ဗုဒ္ဓဂုဏော အနန္တော၊ ဓမ္မဂုဏော အနန္တော၊ သံဃဂုဏော အနန္တော၊ မာတာပိတုဂုဏော အနန္တော၊ အာစရိယဂုဏော အနန္တော ဤငါးပါးတို့ပေတည်း။

ဤ အနန္တတရားကြီး ငါးပါးတို့သည် ငါတို့မြတ်စွာဘုရားကြီး၏ တပည့်သား ဖြစ်ကြကုန်သော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သာသနာဝင် ရှင်လူ အများတို့၏ အဆုတ်အသဲ နှလုံးထဲမှာ အမြဲတည်ရှိကြပေကုန်၏။ ငါတို့မြတ်စွာဘုရားကြီး၏ တပည့်သားတော် ဖြစ်ကြပေကုန်သော အထက်တစ်ခွင် ကောင်းကင်တရိုး နတ်အများတို့၏ အဆုတ်အသဲ နှလုံးထဲမှာလည်း အမြဲတည်ရှိကြပေကုန်၏။ အနန္တတရားကြီး ငါးပါးတို့၏ ကောင်းကျိုးဖလ အနန္တတို့ကိုလည်း ယခုဘဝမှစ၍ နိဗ္ဗာန်ရသည့် ဘဝတိုင်အောင် သင်တို့ ငါတို့ မချိုအမှန် ခံစား စံစားကြရကုန်လတ္တံ့။

ထိုအနန္တဂုဏ်ထူး ကျေးဇူးတော်ကြီး ငါးရပ်တို့ကို သိဘတ် မြင်တတ် မတိမ်မမြုပ် ဖော်ထုတ်ပြောဆိုတတ်ကြကုန်သော သူတို့သည် ကတညူတာ ကတဝေဒိတာ သူတော်ကောင်းအင်္ဂါ ဇာန်လာတရားကြီးနှင့် ပြည့်စုံသော သူတို့ပေတည်း။ ထိုအနန္တဂုဏ်ထူး ကျေးဇူးတော်ကြီး ငါးပါးတို့သည်လည်း ထိုကျေးဇူးတော်ကြီးတို့ကို အမြဲနိစ္စ ခံစံ ကြရကုန်သောသူတို့၌ ကျေးဇူးမြီ ကျေးဇူးကြေး ဝန်မလေးကြအောင်

တတ်အားသမျှ ပေးဆပ်ပူဇော်ကြရမိ ဝတ္တရားကြီးသည် ရှိကြကုန်၏။ အမိကျေးဇူး အဘကျေးဇူးများကဲ့သို့၊ ဘုရားကျေးဇူး အနန္တ၊ တရားကျေးဇူး အနန္တ၊ သံဃာ့ကျေးဇူး အနန္တတို့၌ ကျေးဇူးမြီ ကျေးဇူးကြွေး ဝန်မလေးကြအောင် ဆပ်ပေးပူဇော်မှုကြီး ဆိုသည်ကား ပိဋကတ်သုံးပုံနှင့်တကွ ဘုရားသာသနာတော်ကြီးကို ဆုတ်ယုတ်လျော့ပါး မရှိရအောင် ကြောင့်ကြစိုက်ထုတ်မှု တည်တံ့ခိုင်မြဲအောင် ကြောင့်ကြစိုက်ထုတ်မှု တိုးတက်ပွားများအောင် ကြောင့်ကြစိုက်ထုတ်မှုများ ပေတည်း။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လူရှင်အများတို့မှာ စာသင်ကျောင်းတိုက်ကြီး တည်ထောင်မှု၊ စာချပုဂ္ဂိုလ် စာသင်ပုဂ္ဂိုလ်များကို ပစ္စည်းလေးပါး ထောက်ပံ့မှု၊ ဝိနည်းစာပြန့်ပွဲ အဘိဓမ္မာစာပြန့်ပွဲကြီးများ ပြုလုပ်မှု၊ လက္ခဏ်ကြေး ငွေကြေးပေး၍ ပိဋကတ်စာအုပ် ပိဋကတ်စာထုပ်တို့ကို တည်ထောင်မှု၊ ပိဋကတ်ကျောက်စာတို့ကို ရေးထုတ်တည်ထောင်မှုများပေတည်း။

ယခုအခါ ငါတို့မြန်မာနိုင်ငံမှာ ထိုအမှုများကို ပြုလုပ်အားထုတ်လျက် ရှိကြပေကုန်၏။ ငါတို့မြတ်ဘုရား၏ တပည့်သားတော် ဖြစ်ကြကုန်သော နတ်အများတို့၏ဆိုင်ရာ ကျေးဇူးမြီ ကျေးဇူးကြွေး ဝန်မလေးရအောင် ပေးဆပ်မှုမှာမူကား ပိဋကတ်သုံးပုံနှင့်တကွ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကြီး တည်ရှိရန် နိုင်ငံမြို့ရွာတို့၌ ဘီလူးမျိုး သရဲသဘက်မျိုး နတ်ဆိုးနတ်ဝါးတို့ ထကြွသောင်းကျန်းမှုကြောင့် လူတို့၌၎င်း၊ ကျွဲ-နွားစသော တိရစ္ဆာန် သတ္တဝါတို့၌၎င်း၊ ကျရောက်ဖြစ်ပွားတတ်သော ရောဂါဆိုး အနာဆိုး ကပ်ဥပဒ်မျိုးတို့မှ ကင်းလွတ်ကြအောင် စောင့်ရှောက်ကွယ်ကုမှုကြီးတပါး၊ ဤအမှုကြီး နှစ်ပါးတို့သည် နတ်အများတို့၏ဆိုင်ရာ ဘုရားကျေးဇူး တရားကျေးဇူး သံဃာ့ကျေးဇူးများကို ဆပ်ပေးမှုတို့ပေတည်း။

ဤနှစ်ပါးတို့တွင်လည်း ရောဂါဆိုး၊ အနာဆိုး ကပ်ဥပဒ်မျိုးတို့မှ ကင်းလွတ်ကြအောင် စောင့်ရှောက်ကွယ်ကုမှုကြီးသည် စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီးများနှင့် နတ်စစ်သူကြီးများတို့၏ ဆိုင်ရာပေတည်း။ မိုဗ်းမရွာသည့်အတွက် ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးမှုတို့မှ ကင်းလွတ်ကြအောင် စောင့်ရှောက်ကွယ်ကုမှုကြီးသည် ဝလာဟကနတ်၊ ပဇ္ဇာနတ်များတို့၏ ဆိုင်ရာပေတည်း။ ယခုအခါ ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာတော်ကြီး၏ တည်ရှိရာ မုဒ္ဒါမြို့ နယ်ပယ်အတွင်း၌ မိုဗ်းအခါ မိုဗ်းလုံလောက်စွာ မရွာမှုကြီး ဆိုက်ရောက်လျက် ရှိနေချေပြီ။

[၁၀၅]

အို...မိန်းမ၏ဆိုင်ရာ ဝလာဟက, ပဇ္ဇနုဟု နာမထင်ရှား နတ်မင်းများတို့.... မြတ်စွာဘုရား၏ ကျေးဇူးတော် ဂုဏ်မြီးရပ်ကို ဆပ်ပေးကြကုန်လော့၊ မိန်းမတို့ကို ကောင်းစွာ ရွာစေကြကုန်လော့၊ တရားတော်မြတ်၏ ကျေးဇူးတော် ဂုဏ်မြီးရပ်ကို ဆပ်ပေးကြကုန်လော့၊ မိန်းမတို့ကို ကောင်းစွာ ရွာစေကြကုန်လော့၊ သံဃာတော်မြတ်၏ ကျေးဇူးတော်ဂုဏ်မြီးရပ်ကို ဆပ်ပေးကြကုန်လော့၊ မိန်းမတို့ကို ကောင်းစွာ ရွာစေကြကုန်လော့၊ ရှေးအခါ ကမ္ဘာပေါင်း ခုနစ်သင်္ချေအတွင်း၌ ငါးသိန်းကုန်သော ဘုရားရှင်ကြီးတို့သည် ဖြစ်ပွင့်တော်မူကြပေကုန်၏။ ငါတို့၏ဘုရားအလောင်းတော်သူမြတ်သည် နုလှစွာသော မုဒုပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်၌ တည်၍ ထိုငါးသိန်းကုန်သော ဘုရားရှင်တို့အထံ၌ သဗ္ဗညု ဘုရား ဆုကြီးကို ပန်ဆင်တော်မူ၏။ ထိုငါးသိန်းကုန်သော ဘုရားရှင်တို့၏ တန်ခိုးရှိန်ဝါ စက်အာဏာတို့ကြောင့် ဤ()မြို့နယ်ပယ် တဝှမ်းလုံး၌ မိန်းမတို့သည် ကောင်းစွာ ရွာစေကုန်သတည်း။

ထိုနောက် ကမ္ဘာပေါင်း ကိုးသင်္ချေအတွင်း၌ တသောင်းနှစ်ထောင်ကုန်သော ဘုရားရှင်တို့သည် ဖြစ်ပွင့်တော်မူကြပေကုန်၏။ ငါတို့၏ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် အလတ်ဖြစ်သော မဇ္ဈပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်၌ တည်၍ ထိုတသောင်းနှစ်ထောင်ကုန်သော ဘုရားရှင်တို့၏ တန်ခိုးရှိန်ဝါ စက်အာဏာတို့ကြောင့် ဤ()မြို့နယ်ပယ် တဝှမ်းလုံး၌ မိန်းမတို့သည် ကောင်းစွာ ရွာစေကုန်သတည်း။

ထိုမှနောက် လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းအတွင်း၌ နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူကုန်သော ဘုရားရှင်တို့သည် ဖြစ်ပွင့်တော်မူကြ ပေကုန်၏။ ငါတို့၏ ဘုရားအလောင်းတော်သူမြတ်သည် ရင့်မာသော တိုက္ခပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်၌ တည်၍ ထိုနှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူကုန်သော ဘုရားရှင်တို့၏အထံ၌ သဗ္ဗညု ဘုရားဆုကြီးကို ပန်ဆင်တော်မူ၏။ ထိုနှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူကုန်သော ဘုရားရှင်တို့၏ တန်ခိုးရှိန်ဝါ စက်အာဏာတို့ကြောင့် ဤ() မြို့နယ်ပယ် တဝှမ်းလုံး၌ မိန်းမတို့သည် ကောင်းစွာ ရွာစေကုန်သတည်း။

ဤသို့လျှင် သင်္ချေ(၂၀)အတွင်း၌ ဖြစ်ပွင့်တော်မူကြကုန်သော ငါးသိန်း တသောင်း နှစ်ထောင် နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူကုန်သော မြတ်စွာ ဘုရားတို့၏ တန်ခိုးရှိန်ဝါ စက်အာဏာတို့ကြောင့် ဤ()မြို့နယ်ပယ် တဝှမ်းလုံး၌ မိန်းမတို့သည် ကောင်းစွာရွာစေကုန်သတည်း။
မိန်းမအမိန့်တော် ပြီး၏။

၁၄-မဟာဩကာသ ဘုရားရှိခိုးကြီး

ခုနစ်ဆူ ဘုရားရှိခိုး

- ၁။ ဘုန်းတော်အနန္တ၊ ကံတော်အနန္တ၊ ဉာဏ်တော်အနန္တ၊ စကြဝဠာ ကမ္ဘာမြေမိုသ်း ဖြန်းဖြန်းကျိုးမျှ တန်ခိုးတော် အနန္တတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အရှင်ဝိပဿိ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်။
- ၂။ ဘုန်းတော်အနန္တ ။ ပ ။ အရှင်သိဝိ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်။
- ၃။ ဘုန်းတော်အနန္တ ။ ပ ။ အရှင်ဝေဿဘူ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်။
- ၄။ ဘုန်းတော်အနန္တ ။ ပ ။ အရှင်ကကုသန် မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်။
- ၅။ ဘုန်းတော်အနန္တ ။ ပ ။ အရှင်ကောနာဂုံ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်။
- ၆။ ဘုန်းတော်အနန္တ ။ ပ ။ အရှင်ကဿပ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်။
- ၇။ ဘုန်းတော်အနန္တ ။ ပ ။ အရှင်ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်။

ဤခုနစ်ဆူကုန်သော ဘုရားရှင်ကြီးတို့သည် အကျွန်ုပ်၏ ဦးခေါင်းထက်၌ အမြဲကိန်းစက် တည်နေတော်မူပါစေကုန်သတည်း။
 ဤခုနစ်ဆူကုန်သော ဘုရားရှင်ကြီးတို့သည် အကျွန်ုပ်၏ ငဲယာနှစ်ဖက် ပခုံးထက်၌ အမြဲကိန်းစက် တည်နေတော်မူပါစေကုန်သတည်း။
 ဤခုနစ်ဆူကုန်သော ဘုရားရှင်ကြီးတို့သည် အကျွန်ုပ်၏ အဆုတ်အသဲ နှလုံးထဲ၌ အမြဲကိန်းစက် တည်နေတော်မူပါစေကုန်သတည်း။

၁၅-ခုနစ်ဆူ ဓက်ပရိတ်တော်ကြီး

- ၁။ ဝိပဿိ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အနန္တပုညော အနန္တဂုဏော အနန္တဉာဏော အနန္တတေဇော အနန္တဗုဒ္ဓိ
အနန္တဇုတိ။
- ၂။ သိဓိ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတိ။
- ၃။ ဝေဿဘူ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတိ။
- ၄။ ကကုသန္ဓော ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတိ။
- ၅။ ကောနာဂမနော ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတိ။
- ၆။ ကဿပေါ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတိ။
- ၇။ ဂေါတမော ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတိ။

သတ္တိမေ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ အနန္တပုညော အနန္တဂုဏော အနန္တဉာဏော အနန္တတေဇော အနန္တဗုဒ္ဓိမန္တာ
အနန္တဇုတိမန္တာ၊ နမော တေသံ သတ္တာနံ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ အရဟန္တာနံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ။

[၁၀၈]

ဒုတိယမိ သတ္တိမေ ဗုဒ္ဓါ ။ ပ ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ။

တတိယမိ သတ္တိမေ ဗုဒ္ဓါ ။ ပ ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ။

၁။ အနန္တပညာ သတ္တိမေ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ အနန္တေဟိ ပုညစန္ဒေဟိ
အမေ ရက္ခန္တိ သဗ္ဗဒါ။

၂။ အနန္တဂုဏာ ။ ပ ။ အမေ ရက္ခန္တိ သဗ္ဗဒါ။

၃။ အနန္တညဏာ ။ ပ ။ အမေ ရက္ခန္တိ သဗ္ဗဒါ။

၄။ အနန္တတေဇာ ။ ပ ။ အမေ ရက္ခန္တိ သဗ္ဗဒါ။

၅။ အနန္တဣဒ္ဓိမန္တာ ။ ပ ။ အမေ ရက္ခန္တိ သဗ္ဗဒါ။

၆။ အနန္တဇုတိမန္တာ ။ ပ ။ အမေ ရက္ခန္တိ သဗ္ဗဒါ။

၁၆-နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူ ဘုရားရှိခိုးကြီး

- ၁။ တဏှက်ရော ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အနန္တပုညော အနန္တဂုဏော
အနန္တဉာဏော အနန္တကေဇော အနန္တဣဒ္ဓိ အနန္တဇုတံ။
- ၂။ သရဏကံရော ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတံ။
- ၃။ ပေဓကံရော ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတံ။
- ၄။ ဒီပကံရော ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတံ။
- ၅။ ကောဏ္ဍညော ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတံ။
- ၆။ မဂ်လော ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတံ။
- ၇။ သုမနော ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတံ။
- ၈။ ရေဝတော ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတံ။
- ၉။ သောဘိတော ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတံ။
- ၁၀။ အနောပဒဿိ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတံ။
- ၁၁။ ပဒုမော ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတံ။
- ၁၂။ နာရဒေါ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတံ။
- ၁၃။ ပဒုမုတ္တရော ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတံ။
- ၁၄။ သုမေဓော ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတံ။

[၁၁၀]

- ၁၅။ သုဇာတော ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတိ။
- ၁၆။ ပိယဒဿိ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတိ။
- ၁၇။ အတ္ထဒဿိ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတိ။
- ၁၈။ ဓမ္မဒဿိ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတိ။
- ၁၉။ သိဒ္ဓတ္ထော ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတိ။
- ၂၀။ တိဿော ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတိ။
- ၂၁။ ပုဿော ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတိ။
- ၂၂။ ဝိပဿိ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတိ။
- ၂၃။ သိဒ္ဓိ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတိ။
- ၂၄။ ဝေဿဘူ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတိ။
- ၂၅။ ကကုသဇ္ဇော ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတိ။
- ၂၆။ ကောနာဂမဇော ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတိ။
- ၂၇။ ကဿပေါ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတိ။
- ၂၈။ ဂေါတမော ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ။ ပ ။ အနန္တဇုတိ။

၁၇-နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူ ဓက်ပရိတ်တော်ကြီး

- ၁။ အနန္တပညာ အဋ္ဌဝိသတိမေ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ အနန္တေဟံ
အမေ ခက္ခန္တု သဗ္ဗဒါ။
- ၂။ အနန္တဂုဏာ ။ ပ ။ အနန္တေဟိ ဂုဏစက္ကေဟိ အမေ ခက္ခန္တု သဗ္ဗဒါ။
- ၃။ အနန္တဉာဏာ ။ ပ ။ အနန္တေဟိ ဉာဏစက္ကေဟိ အမေ ခက္ခန္တု သဗ္ဗဒါ။
- ၄။ အနန္တတေဇာ ။ ပ ။ အနန္တေဟိ တေဇစက္ကေဟိ အမေ ခက္ခန္တု သဗ္ဗဒါ။
- ၅။ အနန္တဣဒ္ဓိမန္တာ ။ ပ ။ အနန္တေဟိ ဣဒ္ဓိစက္ကေဟိ အမေ ခက္ခန္တု သဗ္ဗဒါ။
- ၆။ အနန္တဇုတိမန္တာ ။ ပ ။ အနန္တေဟိ ဇုတိစက္ကေဟိ အမေ ခက္ခန္တု သဗ္ဗဒါ။
- ၇။ အဋ္ဌဝိသတိ သမ္ဗုဒ္ဓါ၊ ဣဒ္ဓိမန္တာ ဇုတိန္ဒရာ။
ဣဒ္ဓိယာ ဇုတိယာ တေသံ၊ အန္တရာယာ သမေန္တု မေ။
- ၈။ သဗ္ဗေ ဒုရေ ပလာယန္တု၊ ပိသာယက္ခရက္ခိသာ။
သမ္မာ ဒေဝါ ပဝေဿန္တု၊ မောဒန္တု သုခိတာ ဇနာ။

၁၈-ပဗ္ဗာဇနိယ ကမ္မဝါ

ပဗ္ဗာဇနိယ ကမ္မဝါ ဖတ်ရွတ်ပုံ အစီအရင်

မိစ္ဆာဗြူ မဟာလယ်တီ ပထမ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ခည် သတ္တဝါဗိုလ်လူ့ ခပ်သိမ်းတို့၏ ကိုယ်တူပင် ကိုယ်ပစ္စည်း ကျရောက်ဆဲ ကျရောက်လတ်ဖြစ်သော အနိဋ္ဌတေးရန် အန္တရာယ်အပေါ်တို့မှ ကောင်းကောင်းကြီး လွတ်မြောက်နိုင်စေရန် ရည်သန်တော်မူလျက် စူဠဝါ ပါဠိတော်လာ ပဗ္ဗာဇနိယ ကမ္မဝါကို မြို့ငြိမ်းပြု၍ ရေးသား စီရင်တော်မူခဲ့သော အန္တရာယ် ဝိသောဓန မဟာလယ်တီ ပဗ္ဗာဇနိယ ကမ္မဝါ ကို မြို့ရွာဒေသ အိမ်ဂေဟာ ဌာနတို့တွင် တင်တင်သော အန္တရာယ်များ ကျရောက်လာက လွတ်ဆိုခြင်း ပြုစုရန်တော်မူပါ။

ဤ မဟာလယ်တီ အန္တရာယ် ဝိသောဓန ပဗ္ဗာဇနိယ ကမ္မဝါကို ဖတ်ရွတ်ပုံ ရှေးဦးစွာ ဖတ်ရွတ်ပုံ အစီအစဉ်ကို ပြုစုခဲ့ပါသည်။

ဤ ပဗ္ဗာဇနိယ ကမ္မဝါကို လူတို့ရွတ်ဖတ်ကြရာ၌ နှစ်ကျိပ်၊ သုံးကျိပ်မျှသော လူတို့ကို တွဲဖတ်စေ၍ ကမ္မဝါဖတ် ကျမ်းကျင် လိမ်မာသော ရဟန်းတော်များထံ၌ ဖတ်ပုံ ရွတ်ပုံကို နေရာတကျ သင်ကြား၍ ထားကြရမည်။

တယောက်သောသူက စာလွှာကိုကြည့်၍ တိုင်ဆိုရမည်၊ ကြွင်းကျန်သောသူတို့က ကျယ်စွာသော အသံဖြင့် ညီညွတ်စွာ တသံတည်း ကျအောင် လိုက်ဆိုရမည်၊ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်က တိုင်၍ ရွတ်ဖတ်လျှင် သာ၍ကောင်း၏။

တရွာလုံး ရွတ်ဖတ်မည်ဖြစ်လျှင် ရပ်စု ကွက်စု အသိ အသီး တွဲဖတ်၍ ထားရမည်၊ နေ့အခါက တရွာလုံးသန့်ရှင်းအောင် တံမြက် လှဲထား၍ နေဝင်လျှင် တရွာလုံး ထိန်ထိန်လင်းအောင် မီးထွန်းရမည်၊ လမ်းမ လမ်းဆုံ တလျှောက်လုံးမှာလည်း မီးအလင်းရှိစေရမည်၊ နေဝင်၍ မွှောင်လာလျှင် တရွာလုံး ကြားကြရေရန် သေနတ်သံ၊ စည်သံ၊ မောင်းသံ အချက်ပေး၍ ရပ်စု ကွက်စု အကုန် တပြိုင်နက် ဖတ်ကြရမည်။

[၁၁၃]

ဖတ်ရွတ်ပုံမှာ ရှာလယ် ရပ်လယ်ကစ၍ ဝင်းခြံတွင်း ဝင်းခြံပြင် လမ်းစဉ်တလျှောက် လှည့်လည်လျှောက်သွား၍ ယခုအခါ ဗမာ့ တပ်မတော်သားများ ရှစ်ရေးပြလျက် စီးတန်းလျှောက်လာသကဲ့သို့ မတ်တတ်သွား၍ ဖတ်ရမည်။

တမြို့လုံး တရွာလုံး ကမ္မဝါသံဖြင့် အုန်းအုန်းညံ လွမ်းမိုး၍ သွားစေရမည်။ နှံစပ်လောက်ဘေးအခါ သေနတ်သံ၊ စည်သံ၊ မောင်းသံ အချက်ပေး၍ ရပ်ငြိမ်းစေရမည်။ မြို့တွင်း ရွာတွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကပ်ဥပဒ် ပျောက်ကင်းသည့်တိုင်အောင် နေ့စဉ် ရွတ်ဖတ်ကြရမည်။

ထိုကမ္မဝါ ရွတ်ဖတ်ကြသည့် နေ့ရက်အတွင်း၌ မြို့ရွာမှ ထွက်ခွါ၍ တောအုံ ကနား သွားပာသူတို့မှာ “ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သံသံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ” စသည်များကို ရွတ်ဆိုစွဲမြဲ၍ သွားလာကြရမည်။

ဤ ပဗ္ဗာဇနိယ ကမ္မဝါကို ဖတ်ရွတ်ရာ၌ (*)ဤကဲ့သို့ ခယားပွင့်ပြ အကွရာများသည် ခနိက အကွရာဖြစ်၍ ၎င်းအကွရာများကို ပြင်းပြင်းရွတ်ရမည်။

(ဂါမေ ဂါမံ) ဤနေရာ၌ အိမ်၌ရွတ်လျှင် (ဂေဟေ ဂေဟံ) စသည်ရွတ်၊ မြို့ဖြစ်လျှင် (နဂရေ နာဂရံ) စသည် ရွတ်ဆိုကြလေ။

ဤကား ပဗ္ဗာဇနိယ ကမ္မဝါ ဖတ်ရွတ်ပုံ အစီအရင် ပြီး၏။

မဟာလယ်တီ အနုရာယ ဝိသောဓန

ပဗ္ဗာဇနိယ ကမ္မဝါစာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဌမ ညုတ်အစီအရင်

(၁) သုဏ္ဍာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ယေ တေ အမနုဿာ ဣမသ္မိံ (ဂါမေ) ဝသန္တာ ဗုဒ္ဓေ အပ္ပသန္တာ ဓမ္မေ အပ္ပသန္တာ သံဃေ အပ္ပသန္တာ ဝိရူပါ ဝိဂစ္ဆာ ဒုဒ္ဓသိကာ စဏ္ဍာ ဝါဠာ ဒုဠာ ဥရုဒ္ဓါ ဩရုဒ္ဓါ အဝရုဒ္ဓါ၊ တေ (ဂါမံ) ဝိဟေသေယျံ ဝိဟေဠေယျံ ဝိနာသေယျံ အပရဗ္ဗေယျံ၊ ယဒိ သံဃံဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော တေ အမနုဿေ အဝရုဒ္ဓေ ပဏာမေယျ ပဗ္ဗာဇေယျ ပဋိက္ကမေယျ၊ န တေဟိ အမနုဿေဟိ အဝရုဒ္ဓေဟိ ဣမသ္မိံ (ဂါမေ) ဝတ္ထုဗ္ဗန္တိ၊ သော ဥတ္တိ။

ဒုတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၂) သုဏ္ဍာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ယေ တေ အမနုဿာ ဣမသ္မိံ (ဂါမေ) ဝသန္တာ ဗုဒ္ဓေ အပ္ပသန္တာ ဓမ္မေ အပ္ပသန္တာ သံဃေ အပ္ပသန္တာ ဝိရူပါ ဝိဂစ္ဆာ ဒုဒ္ဓသိကာ စဏ္ဍာ ဝါဠာ ဒုဠာ ဥရုဒ္ဓါ ဩရုဒ္ဓါ အဝရုဒ္ဓါ၊ တေ (ဂါမံ) ဝိဟေသေယျံ ဝိဟေဠေယျံ ဝိနာသေယျံ အပရဗ္ဗေယျံ၊ သံဃော တေ အမနုဿေ အဝရုဒ္ဓေ ပဏာမေတိ ပဗ္ဗာဇေတိ၊ န တေဟိ အမနုဿေဟိ အဝရုဒ္ဓေဟိ ဣမသ္မိံ (ဂါမေ) ဝတ္ထုဗ္ဗန္တိ၊ ယဿာယသ္မတော ခမတိ တေသံ အမနုဿာနံ အဝရုဒ္ဓါနံ ပဏာမနာ ပဗ္ဗာဇနာ ပဋိက္ကမနာ၊ န တေဟိ အမနုဿေဟိ အဝရုဒ္ဓေဟိ ဣမသ္မိံ (ဂါမေ) ဝတ္ထုဗ္ဗန္တိ၊ သော တုဏှဿ၊ ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျ။

တတိယ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၃) ဒုတိယမ္ပိ ဝေဒိမ္ပိ* ဝဒါမိ၊ သုဏာတု မေ ဘ*န္တေ သံဃော* ။ ပ ။ သော ဘာသေယျ။

စတုတ္ထ ကမ္မဝါစာ အစီအရင်

(၄) တတိယမ္ပိ တေမတ္ထိ* ဝဒါမိ၊ သုဏာတု မေ ဘ*န္တေ သံဃော* ။ ပ ။ သော ဘာသေယျ။

ကပ္ပနိဋ္ဌာန အချုပ်စကား

ပဏာမိတာ သံဃေ*န အမနုဿာ အဝရုဒ္ဓါ*၊ န တေဟိ အမနုဿေဟိ အဝရုဒ္ဓေ*ဟိ ဣမံ (ဂါမေ) ဝတ္ထ*ဗ္ဗန္တိ၊ ခ*မတိ သံဃ*ဿ၊ တသ္မာ တုဏှိ၊ ဝေမေတံ ဓာ*ရယာမိ။

ပဗ္ဗာဇိတာ သံဃေန အမနုဿာ အဝရုဒ္ဓါ*၊ ပဋိက္ခမိတာ သံဃေ*န အမနုဿာ အဝရုဒ္ဓါ*၊ ပက္ခမထ* တုဗ္ဗေ အမနုဿာ အဝရုဒ္ဓါ*၊ ပဋိက္ခမထ တုဗ္ဗေ အမနုဿာ အဝရုဒ္ဓါ*၊ န ဣထ* တုဗ္ဗေ အမနုဿာ အဝရုဒ္ဓါ* ဝိနံဿထ* တုဗ္ဗေ အမနုဿာ အဝရုဒ္ဓါ*၊ ပက္ခန္ဓာ ပက္ခန္ဓာဝ ဟောထ*၊ ပဋိက္ခန္ဓာ ပဋိက္ခန္ဓာဝ ဟောထ*၊ နဋ္ဌာ* နဋ္ဌာ*ဝ ဟောထ၊ နဋ္ဌာ* ဝိနဋ္ဌာ*ဝ ဟောထ*။

ပဗ္ဗာဇနိယ ကမ္မဝါစာ ပြီး၏။

လယ်တိ ကမ္မဝါဒိပနိ ပြီး၏။

မိစ္ဆာမြို့၊ သပြေပင်တော့ရ ဆရာတော်
ရှင်ကေဝလာဘိဝံသ
ပြုစုတော်မူသော

ဗုဒ္ဓဘာသာလက်စွဲ မန္တန်သဲကျမ်း နှစ်မိမိစွဲ

မကြာမီ စက်တင်ပုံနှိပ်ပြီးမည်ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာကို သက်ဝင်ယုံကြည် လိုက်နာကျင့်ကြံ အားထုတ်သူများသာမက
ဘာသာရေး လေ့လာသူတိုင်း လက်မလွတ်တန်း ပတ်ရှုမှတ်သားထိုက်သော စာအုပ်ကောင်းကြီးတအုပ်ဖြစ်သည်။
ဗုဒ္ဓ + ဘာသာ + လက်စွဲ + မန္တန်သဲ ဟူသော စကားလုံးများကပင် အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ပြလျက် ရှိလေသည်။
ကုသိုလ်ကံ ပါရမီ ရှိသောသူများအတွက် ထွက်ပေါ်လာရသော စာအုပ်ကြီးဖြစ်သည်။

မုံ ရှာ ဖြေ

လယ်တီတောရတိုက်ကြီးကို ဖွဲ့စည်းတည်တောင်တော်မူခဲ့သည့်

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဌမဘွဲ့တံဆိပ်တော်နှင့် (နိုင်ငံခြားမှ) ဒီလစ်ဘွဲ့များကို

ဆက်ကပ်ခြင်း ခံတော်မူလျက်

မူလ မဌမ နိုင်ငံခြား သာသနာပြု ဖြစ်တော်မူသော

ကျေးဇူး ဂုဏ် လယ် တီ ဆ ရာ တော် ဘု ရား ကြီး

ရေးသားပြုစုတော်မူခဲ့သော

လယ် တီ က မ္မ ဝါ ဖိ ပ နီ